

Dere edilmeyen evrak
iade edilmez

Türkiye

Mekale ve ilânlar Ankara'da
"HİLÂLİAHMER MECMUASI",
müdürlüğüne gönderilmelidir.

Hilâliahmer Mecmuası

ANKARA

Telefon numerosu 3922

Merkezi Umumi tarafından iki ayda bir neşr olunur

Manevî Hıfzıssıhha

Telkini nefis

Bu makalelerimizde telkini nefisten, manevî terbiye ve tekâmül vasıtası olarak çok bahsettik. Bu gün de, münhasıran telkini nefsin ne olduğunu tahlil ve faydalarını hulâsa edelim.

Oldumolası, ruhiyat âlimleri, ruhta üç başlıca hassa ayırt ederler :

- Hassasiyet.
- Zekâ.
- İrade.

Yeni ruhiyatçılar ise, ruhun kırk iki türlü kassaya malik olduğunu tespit etmişlerdir. Bunlardan bazıları : Vüs'at, zaman, mesafe, renk, şekil mefâumlarını idrak.. sevgi, uysallık, itirazı tahrip, eyiliğe temayül, nefis sevgisi dir. Hepsisi de ruha, ruhun hassasiyetine, zekâyâ ve iradeye teallük eden şeylerdir.

Ancak, gayemiz, ruhiyatın nazariyelerini uzun uzadıye deşmek olmadıgından bunları şimdilik bir tarafa bırakacağız. Bizce, üzerinde durulacak nokta, ruhta iki türlü varlığın bulunmasıdır : Zekâ ile alâkadar olan *şuuri varlık* ve hassasiyetle alâkadar bulunan *gayri şuuri varlık*. Gene, bu gayri şuuri varlık da, talî iki kısma ayrılır : Tahtelşuur ile Fevkelşuur.

Evvelce, zekâyâ müteallik addedilen bazı hassalar şimdi gayri şuuriliğe merbut sayılıyor : iman, hissikablelvuku, hayal, hafıza, itiyat, tahtelşuur ve binaenaleyh gayrişuuri olarak kabul edilmektedir.

Şuuri ahval (mantık, akliselim, irade) sizin ruhi vaziyetinizde çok küçük bir mevki işgal ederler. Bunlar,

sade. kendinizi kontrol etmeğe, gayrı şuuri varlığınızı terbiyeye hizmet eder.

Şuuri varlığınız size, islâhı icap eden kusurlarınızı, elde etmeniz muktezi olan meziyetleri size göstermek hususunda faydalıdır ; telkini nefsin ne surette yapılacağını o öğretir, sebatınızı o temin eder.

Hulâsa :

Şuur : mantık, muhakeme, akliselim ve iradeyi şamildir. Mürakabeî nefis, dikkat, teennî, muhakeme hepondan doğar. O, dimağdır ; kafadır.

Tahtelşuur : — ki gayrışuur varlığın — manevî keyfiyetimizin en zengin cihetidir ; âdetlerimiz, kabiliyet ve temayüllerimiz, ahlâkımız, halimiz, kanaat ve itikatlarımız, ahlâkımız, hayalimiz, kanaat ve itikatlarımız, hafızamız, aşkımız.. hep onun havzai şumulüne dahildir.

Fevkelşuur : — bu da gayrışuuri varlığın öbür cüz'ü — bizim ahlak mürebbimiz, müşaviri hassımız, hakiki ve ideal benliğimizdir. Bizi eyiliğe sevkeden güzel düşünceleri, hakikatı, güzelliği, eyiliği, hayrı, bütün yüksek fazaili ihtiva eden odur.

Bilmeliyiz ki, şuur ile gayrışuurun her mücadeleye giriştiklerinde, dimağ ile kalbin, hayal ile iradenin her çarpışmasında, daima galip gelen, gayrışuuri varlığımız, kalbimiz ve hayalimizdir. Binaenaleyh, iradeniz kadar, ve hatta önden ziyade gayrışuuri varlığınızı terbiye etmeğe sai olmalıyız ki, eyi telkinler yaratmağa, maneviya-

tınızı, yıprandırıcı buhranlardan korumağa muvaffak olalım.

Bunu ne ile temin edeceğiz : Telkini nefisle.

Tekrar ediyorum : Ruhیات ilmi, manevî varlığı iki cepheden tetkik eder. Şuuri ve gayrışuuri. Şuuri varlık, yaptığımız işleri takdir ettiğiniz, bilebile yaptığımız anda mütecellidir. Bunun aksine olarak, gayrı şuuri varlığımız, meselâ yürüdüğünüz, yûdügünüz zaman, yani tabii sevk ile hareket ettiğiniz zaman tecelli eden. Bu gayrı şuuri varlığı şuuri varlığa irca etmek elinizdedir ; harekâtınızı daima kontrol edebilirsiniz.

Bilfarz : Sokakta bir dostunuzla konuşarak gidiyorsunuz ; ağzınızdan çıkan kelimeleri bilerek tekellüm ediyorsunuz ; muayyen bir yere varmak için ihtiyar ettiğiniz yolu da bilebile ihtiyar etmişsiniz. Lâkin, şuuri varlığınızın kontrolü altında cereyan eden mükalemenizden gayrı, bütün harekâtınıza hâkim olan, gayrı şuuriliğinizdir. Adımlarımızı sevkeden sizi, gideceğiniz yere doğru götüren, geçen araba ve otomobillerde korunduran, konuşurken yaptığımız jestlere saik olan hep odur.

Maamafih, bu iki türlü varlığın arasındaki münasebet ve irtibat çok sıkıdır ; o kadar ki birinin nerede başlayıp, ötekinin nerede bittiği bazen belli olmaz.

Her birimiz, gayrı şuuri varlığımıza nüfuz etmek kudretini haiziz. Kendi

kendimizi adeta tahlil edebiliriz. Efallimizin saikini keşfetmek, lakırdılarımızı tartmak, teneffüsümüze ahengi intizam vermek yedi iktidarımızdadır.

Neşeli veya kederli bulunuyorsunuz. Sebebi sizce malûm değil. Ruhi haletinizi tahlil ediniz. Neşeliniz : çünkü bir saat evvel, bir müjde almışsınız. Kederlisiniz : zira, biraz evvel size bir felâket haberi vermişler. Gayrı şuuri varlığınız bu hoş veya nahoş haberin tesiri altındadır. Ruhi haletinizin tahlili, size manevi mizacınızın saikini gösterir.

Şuuri varlığınızı bir tarafa bırakıp, gayrı şuuri varlığınızı ele alalım ; zira nefsinizi onun delâletile terbiye edeceksiniz.

Mukadderatınız seciyenize, ahlâkınıza tâbidir ; seciye ve ahlâkınız da itiyatlarınızın neticesidir. İtiyatlara gelince, onlar da sıklıkla tekrar olunan efallin muhassalasıdır. Efall ise telkin ile vukubulur. Binnetice mukadderatınızı tespit etmek istiyorsanız, eyi itiyatlar edinmelisiniz. Bu eyi itiyatlar gayrı şuuri varlığınız delâletile hasıl olur, çünkü bütün itiyatlar gayrı şuuri varlığınızda istidat halinde esasen mevcuttur.

Gayrı şuuri varlığınız, seciyenizi teşkil eder ; mütemadiyen ve azm ile onun üzerinde icrayi nüfuz etmelisiniz. Kendinizi yükseltmek için şuuri varlığınızı gayrı şuuri varlığınıza hâkim kılacaksınız.

Bunun için, daima telkini nefis vasıtasile gayrı şuuri varlığınızın terbiye ve tekemmülüne çalışacaksınız.

Meselâ : muvaffak olmak için, sıhhatte olmak, fena huylara malik bulunmamak, kuvvetli bir irade inkişaf ettirmek, intizama ve sıkı bir inzibata alışmak icap eder. Buna kani bulunduğunuz anda, böyle bir hattı hayat takip etmek için kendinizi erken kalkmağa, beden idmanları yapmağa, hiç bir zaman ağır ve muzir yemekler yememeğe, sade su içmeğe, evvelden uzun uzadıya muhakeme edilmedik hiç bir iş görmemeğe alıştırsınız.

Şuuri varlığınız, size duygularınızı kontrol etmeği öğretir.

Bu duygular içerisinde lâalettayın bir tanesini ele alınız : Sabırsızlık ! Artık sabırsız olmiyacaksınız. Bütün gün, kendi kendinize telkin edeceksiniz : Ben sabırsız değilim ! diye.

Sabrınızı tüketecek herhangi bir hal karşısında, derhal kendinizi toplayacak ve : Sabırlıyım, diyeceksiniz.

Akşam olup ta, o günkü efallinizin muhasebesini yaptığınız gibi göreceksiniz ki, on defa sabırsızlanacak, sinirlenecek yerde, topu iki, üç defa sabırsızlanmış, sinirlenmişsiniz. Şuuri varlığınızın daimi kontrolü altında, yavaş yavaş, en büyük hassalardan birini böylece edinirsiniz : Sabır ve tehammül hassasını.

Şüphe yok ki, böyle, mütemadiyen uyanık bulunmak, nefsinize daima te-hakküm etmek sizi bîdayeten yoracaktır ; fakat sizi temin ederim ki altı ay sonra sükûn ve huzura kavuşursu-

nuz. Gayrı şuuri varlığınız artık huzur ve sükûn itiyadını edinmiş olur.

Bu birinci tecrübeyi müteakip, bu sefer de fena itiyatlarınızdan bazılarını değiştirmeye azmediniz : meselâ erken kalkmakga, sudan gayrı bir şey içmeğe, başkalarını zem etmemeğe azmediniz.

Azar azar, böylece, birkaç senede, epeyce iyi huylar, itiyatlar edinmiş olursunuz ki sizi bunlar her kese daha çok sevdirdikten başka, daha az yorgunlukla sizi muvaffakiyete ulaştırır. Yani, başka suretle ifade etmek lâzımsa : manevî saadetiniz, sıhhatınız ve mesleğinizde bu yeniden terbiyenin faydalı neticelerini görürsünüz.

Artık, sakın ve sabırlı bir seciye sahibisiniz. Önce, bu seciye şuurunuzla yaratmış, sonra da kendiliğinden tekarrür ettirmiş bulunuyorsunuz.

Her fena huyunuzdan vazgeçmek, yerine iyi huylar ikame etmek için, aynı surette hareket ediniz. Bir gün gelir ki, iktisap ettiğiniz fazilet mertebesinin siz de hayranı olursunuz.

*
**

Menfi sözlerle telkini nefisten ictinap ediniz : sükûn bulmak için : « sabırsız değilim » demeyiniz ; « sabırlıyım ! » deyiniz.

Aynı günde birkaç defa, kendi kendinize şu sözleri tekrarlayınız : « Hayatta, takip ettiğim yegâne gaye, nefsimin islâhından ibarettir ».

Bu düsturu, aylarca, gayrı şuuri

varlığınıza yerleştiriniz ; bu, gitgide onu istilâ eder. Artık, her fiilinize bu düstur hâkim olur. Kendinizi, eskisinden bambaşka surette düşünüyor, konuşuyor ve amel ediyor hissedersiniz. Bu sözleri, bu düşünceleri, bu âmalî tasvimi etmiş değilsiniz ; bunlar terbiye gören sevki tabiînin, gayrı şuuri varlığınızın binefsihî tezahürüdür.

Gustave Le Bon'un sözüdür : « Terbiye, şuuri varlığı gayrı şuuri varlığa nüfuz ettirmekten ibarettir. »

Telkini nefisten azamî semere almak için, takip ettiğiniz gayeye, ona erişmek için haiz olduğunuz kudrete iman etmek farzdır.

Ekseriya, düne gelinceye kadar sönük ve meçhul bir adamın, birdenbire parlayıp yükseldiğini, mevki sahibi oluverdiğini görürsünüz. Niçin ? Çünkü o adam, herhangi bir telkinin tesiri altında, kendini o mevki için kâfi ve lâîk görmüş, o işi başaracağına iman etmiş ve hadisatın hazırladığı en küçük bir fırsatı kaçırmıyarak, kendini göstermiştir.

Bunun zıddı olarak, öyle büyük ve meşhur siyasiler. Devlet adamları, ordu kumandanları da görürsünüz ki, eskiden muvaffak oldukları işleri, birdenbire ehemmiyetsiz bir sebeple, yüzlerine gözlerine bulaştırırlar. Niçin ? Çünkü, imanları zayıflamıştır ; nefislerine olan itimatları kaybolmuştur ; kendilerinden, bir an için şüphe etmişlerdir. Ve o andan itibaren yıldızları sönmüştür ; istikballeri mahvol-

muştur ; artık onlar için idbar devri başlar ; mütemadiyen tekerleniler.

İnsanların azamet ve inhitatlarının sırrı bundan ibarettir.

Şüphe ve korku, hayatiyeti tahdit eder ve tezahuratına mam olur ; iman ise dağları devirir. Yolunuzu tıkıyor zannettiğiniz nice maniaları, kendi kuvvetinize iman ettiğiniz gibi, kolaylıkla düşürür geçersiniz. Sizde öyle bir iktidar mevcuttur ki, istediğiniz anda tezahur ettirirsiniz. Ancak bu iktidarın mevcudiyetine iman etmelisiniz.

Bu iman bir defa hasıl oldu mu, nefsinize yapaçağınız telkin de o nispette müessir olur. İnanınız : kendi üzerinizde şiddetle, yaman bir nüfuzunuz olacaktır.

*
**

Telkini nefisle ünsiyet ederseniz, bir kere hafızanızı kuvvetlendirmek imkânını bulursunuz.

Ancak, hafızanızın zayıf tarafı hangisi olduğunu bilmelisiniz. En çabuk unuttuğunuz, zaptedemediğiniz, hatırlıyamadığınız nelerdir ? Kimi rakamları, kimi hadiseleri, kimi de meselâ okuduğu şeyleri bir türlü hafızasına nakşedemez. Siz de düşünüp, bulun ; hafızanız ne gibi şeyler için zayıftır ?

Meselâ, hadisat içinse : her akşam, yatağa yatınca, o günün bütün ufak tefek vukuatını hatırlamağa çalışınız, ve bir ay böyle devam ediniz. Göreceksiniz ki bu küçük hafıza idmanının

dan çok büyük faydalar hasıl olacak.

Zihninizi daima meşgul ediniz. Satranç ve briç gibi oyunlar, dikkat ve muhakemenizi artırmak için çok iyi vasıtalarlardır. Gazetelerin bazılarındaki çapras kelime bilmeceleleri de güzel r zihin idmanıdır.

Bu idmanı yaparken, bunu hafıza ve muhakemenizi inkişaf ettirmek için yaptığınızı kendi kendinize telkin ediniz.

Telkin, hiddeti de geçirir. Hadit mizaçlı iseniz, kendinizi zorla sukûna alıştırınız. Her ne zaman hiddetleneceğinizi hissettiğiniz gibi hemen kendi kendinize şöyle deyiniz : « Ben sakinim.. irade ve azmim kuvvetlidir.. hiddet zaif eseridir ; gülünçtür ; vücuttaki zehirleri artırır.. bir nevi intihardır : Halbuki ben, yaşamak, nefsimi hâkim olmak istiyorum ».

Hotgâmlık da, telkin ile kabili tedavidir. Başkalarına hizmet etmek, gayrın faydasına çalışmak insana manevî haz temin eder. Bu hâkikatı, her gün her fırsatta kendi kendinize tekrar etmekten hâli kalmayınız.

Çocuklarınızı da telkinle terbiye edeceksiniz. Zaten pedagoji yani çocuk terbiyesi telkin üzerine müessesistir. Çocuk, her kalıba gelen, yumuşak bir balmumu gibidir. Zamanla sertleşir ve o vakit, verilen şekli değiştirmek muhal olur.

Çocuğunuzun terbiyesinde hiçbir noktayı tesadüfe bırakmayın. Görece-

ği, duyacağı şeylere itina edin. Unutmayın ki müstakbel hayatından siz mesulsunuz.

Onun mukadderatı, ahlâkına, ahlâkı edineceği itiyatlara tabidir. O halde, bu itiyatlara sizin bizzat nazaretle mükellefsiniz.

Çocukta eyi itiyatlar peyda etmek için, ona aynı şeyleri tekrar ettiriniz. Meselâ, çocuk korkaksa, karanlıktan korkuyorsa, kendisini yavaş yavaş, derece derece, karanlığa alıştırmak. Gene bu suretle, onu selâm alıp vermeğe, temiz gezmeye, yemekten evvel ve yatarken ellerini yıkamağa, münafıklık etmemeğe arkadaşlarını sevmeye ve böyle bütün eyi şeylere alıştırmak, babalık ve annelik borcunuzdur.

Bazı insanlarda zannedersiniz ki adeta bir manyetizma hassası vardır; temas ettikleri kimseleri, içinde bulundukları meclisleri bayağı teshir ederler. Böylelerin, fevkelbeşer bir kuvvet ve kudret sahibi olduklarını hiç zannetmiyorum : sadece, neşeli, nikbin, manen ve maddeten dürüst ve samimidirler. Dik durur, konuşurken insanın gözlerinin içine bakarlar; yüzlerinde, nefislerine olan hürmet ve itimat okunur; üstleri başları temizdir, tavırlarında riya ve müdaheneye kaçmıyan bir nezaket vardır. Hem hürmet etmeği, hem de hürmet celbetmeği bilirler. Münakaşalarında bile sükûn, mantık ve muhakeme hâkimdir. İster istemez, muhataplarının alâkasını celbederler.

Bunlar bu mertebeye, telkinle, ahlâki ve manevî idmanla erişmişlerdir.

Çocukken görmüş oldukları terbiyenin de elbet bu neticede çok dahilî vardır. Edindikleri eyi itiyatlar sayesinde, tam manasile *adam* olmuşlardır. Onun için öbür insanların da, hadisatın da daima fevkindedirler.

Şahsî cazibe, eyi ahlâkın, dürüstlüğü, sevginin, samimiyetin, seciye kuvvetinin, sıhhatın, müvazenenin ve muhakemenin mükâfatıdır.

Bu hassaları nefsinde toplamak, evvel emirde nikbin olmağa, her şeyi hayıra yormağa bağlıdır. Hayatta muvaffak olanlar, her şeyi hoş görenlerdir; bunlar hadisata, gayrın âmaline ve kendi nefislerine itimatları vardır. Mesut olmak için, siz de nikbin olmalısınız. Nikbin adamlar her şeyden ve her kesten eyilik bekler; hayatta zevk alır. Nikbin olmanın en emin çaresi sıhhatına itina etmek, vücuda zehir sokmamaktır.

Hekiminizle ayda bir defa olsun, mutlaka istişare etmelisiniz. Hekim, yalnız hastalığı tedavi için çağırılmaz; hastalıktan korunmak için de çağırılır. Hatta, asıl vazifesi budur : hayat yolunda size kılavuzluk edecektir. Hayatınızın her safhasında, yapmıyacağınız şeyler, yemiyeceğiniz yemekler, riayet edeceğiniz sıhhi tedbirler vardır. Bunları size ihtar edecek, hekiminizdir.

Hatırdan aslâ çıkarmayınız ki, beden hasta olunca, ruh da muhakkak surette bu hastalıktan müteessir olur. Tevekkeli, eski zamanın büyük adamları dememişler : « Sağlam maneviyat ancak sağlam vücutta bulunur ! »

Recaizade Ercüment Ekrem

Salibiahmer ve Beynelmilel sulh mefküresi

*Teksir ve istinsah edilmek üzere Salibiahmer cemiyetlerliği kâtibi
umumiliğinden millî Salibiahmer taazzuvlarına gönderilen
makalelerden*

Brüksel'de in'ikad etmiş olan on dördüncü beynelmilel Salibiahmer konferansı, Salibiahmer tarihinde mühim bir merhaledir. Beynelmilel Salibiahmerin muhtelif anasını bir araya toplayan bu konferans, mesaisine cihanşümül bir mahiyet vermekle beraber mesaisini daha vasi, daha nafiz ve daha müessir bir şekilde tecelli ettirdi. Bu inkişafın, bir hayli senelerdenberi alettediği tevessü eden Salibiahmer faaliyeti sayesinde fevkalâde teshil ve istikmal edilmiş olduğu şüphe götürmeyen bir hakikattir. Muhasamata nihayet verildiği zaman herkes Salibiahmere sırf harp esir ve mecruhlariyle hastalara muaveuet maksabıyla vücade getirilmiş bir dispanser nazariyle bakıyordu. Filhakika Hanri Dunanın ordu sıhhiyesine muavenet için millî komitelere vücut verdiği tarihten beri Salibiahmerin esas faaliyeti bu şekle münhasırdı.

Fakat 1919 senesi gayet mühim iki vak'a ile karşılaştı. Bunlardan biri (Salibiahmer cemiyetleri Birliğinin)

teşekkülüdürki, Beynelmilel bir taazzuv olan Cınevre Beynelmilel komitesinin mesaisini ikmâl eden bu Birlik, bütün Salibiahmerleri birleştirdi. Bunlara zamanı sulhtaki vazifelerine dair bir direktif verdi.

İkincisi de, Cemiyeti akvam misakıdır. Bu misak insanların her türlü ıstırap ve ihtiyaçlarının tahfif ve tehvini için hükümetlerce yapılan mücadelelerde Salibiahmer taazzuvlarını işbu hükümetlerin resmen birer yardımcısı olarak tanıttırdı.

Gayet mühim olan bu iki vaziyet Salibiahmerin sahai faaliyetinin genişlemesine, bütün millî taazzuvlar arasında daha sıkı bir rabıta tesisine ve aynı gaye ve maksat uğrunda bir teşriki mesai husulüne saik oldu.

Brüksel konferansı, bu meşkûr tekâmülû takdis etti. İttihaz ettiği şuurlu mukarrerat, ileriye sürdüğü akılâne vesaya ve tavsiyeler, Salibiahmerin düşü tahammülüne her gün yeni bir mes'uliyet yükletti ve moral sahadaki bu vaziyeti dolayısıyla cihanın hürmet

ve teveccühünü kazandı. Esasen beşerin elem ve ıztıraplarını tahfife müteallik hususî mahiyetteki mesailin heyeti umumîyesinde hükümetlerin ancak Salibiahmere has olan bu farik işaret altında toplendıklarını görüyoruz.

Salibiahmerin aldığı vaziyetin müm-taz tezahüratından biri Cenevre Beynelmîl komite reisi profesör Mösyö Maks Hüberin teklifi üzerine tahtı karrara alınan bir meseledir. Bu mesele milletler arasındaki mukarenet ve bu hususta Salibiahmerin âmil olarak oynadığı rol hakkında bu muhterem şahsiyet tarafından vaki olan beyanattır.

Mösyö Maks Hüberin beyanatını derç ediyoruz :

(Bidayette sırf harp mecruhlarına yardım ve muavenet hissi insanisiyle teşekkül etmiş olan millî Salibiahmer taazzuvlarının , bu vazifelerinin zamanı harpte olduğu gibi zamanı sulhte de beşerin ıztıraplarını, elemelerini tehvine teşmil etmiş olduklarını gören, bilâ tefrik ve cins her dinden , her milletten her sınıftan aza kayt etmek suretiyle taazzuv eden millî Salibiahmer teşekküllerinin dinî ve siyasi prensiplerinden tamamen bitaraf kalarak sırf insanî mefkûre, maksat ve şartlar dahilinde çalıştıklarını takdir eden;

Bu prensiplerden mülhem olarak millî sahada bitaraflık esası ve şartları dahilinde çalışmak, vasi mikyasta ve bilâtefrik cins ve mezhep beşerin acılarını, ıztıraplarını gidermek içiu hulûs ve hüsnü niyetle bir çok millî teşek-

küllerin vücut bulduğuna şahit olan ;

Cihanşümûl bir vaziyet alan ve umumî bir muahede ile kutsiyeti tasdik edilen bir alâmet altında ve aynı gaye ve maksat etrafında Beynelmîl Sribiahmerle teşriki mesai eden ve bu itibarla da artık millî hudutları tecavüz ederek sırf (Moral) bir kuvvet şeklinde tecelli eyleyen millî taazzuvlardan her birinin milletler arasında bir muaveneti müteakabile ve yekdiğerine yaklaşıma hususunda birer âmilî müessir ve unsur olduklarına kani olan ve bunu nazarı dikkata alan ,

Konferans ,

Sulh ve müsalemeti umumîyenin , milletler arasında mütekabil anlaşma ve uzlaşmaların başlıca zâmin ve kâfilî olan bu moral kuvveti Salibiahmerin bütün dünyaya, her köşeye, her kalbe sokmağa, kökleştirmeye bütün vasait ve kuvvetiyle çalışmasını zaten esas vazifesinden olan beşerin elem ve ıztıraplarına koşmasını temenni ve takdir eder.)

Konferans tarafından ittifakı ârâ ile kabul edilmiş olan bu mukarrerat zamanı sulhte ve Salibiahmer mefkûresi altında tahakkuk eden müşterek mesai muhassalasının harp sebeplerine karşı uyanacak müşterek mücadele hisleri üzerinde ne dereceye kadar müessir olacağı câyî mülâhazadır.

İsveç salibiahmer cemiyeti reisi prens Şarhın dediği gibi (Salibiahmerin esas vazifesi rahmü şafkattır. Bu mef-

kûre Beynelmîlel hayatta uzlaşma yoluna götürür.)

Bu kazıyeye istinaden Mösyö Maks Hüber, Salibiahmerin bütün mesai ve ikdamı, haddi zatinde, en yüksek muaveneti müteakabile mefkûresine istinat etmiştir. Salibiahmer bu mefkûreye riayetkâr ve sadık kaldıkça bu, kendisi için tükenmez bir (Moral kuvvet) menbaı olacaktır.

Demişti .

Salibiahmer hakikatte, 60 seneden beri sayısız hüsnü niyet ve emellere müsteniden idare olunagelen kapitalize edilmiş bir idealdir. bu idealin kuvveti her gün daha bariz ve daha müessir bir şekilde tecelli ediyor .

1923 senesinden beri Salibiahmer Beynelmîlel komite azasından olan Mösyö Edmon Buvasiye (Salibiahmerin hikmet ve sebebi vücudü, teşekkülünü ilham eden ahlâk p rensibinin ilâ ve irkasından başka bir şey değildir. Bu sebep, bütün milletlerin rekabetleri fevkinde vıcdanı umuminin makesi olmalıdır .

Zemanımızdaki Beynelmîlel hayatın tarihî bir unsuru gibi ad ve telâkki edilen Salibiahmer için yapılaeak pek esaslı ve manevî bir vazifesi vardır ki o da milletler ve hükûmetler arasındaki münasebata ve bütün kavaîit ve nizamata hâkim olabilecek Beynelmîlel moral kuvvetin te'sis ve inkişafına çalışmaktır.)

Diyor .

Bu beynelmîlel moral kuvvetin nok-

tayı istinadı ne olmalıdır ? Tam manasiyle bir kanaat, yani herkes bilmelidir ki milletler arasındaki sulh ve müsalemet herkesce arzu edilen müreffeh bir hayat ve istirahat ancak müteakabil bir anlaşma ve uzlaşma ile kabil olabilir. Her fert , her millet , her hükûmet bir birine yaklaşma siyasetini takip etmeli bunu şi'ar edinmeli. Aksi hal harbin bittedriç ortadan kalkabilmesi imkânını ham bir hayal şekline sokar.

Gerçi beşerin selâmet ve saadetini muhıl siyasi sahada çalışmak Salibiahmere memnudur. Ve bu memnuiyet ilelebet devam edecektir. Fakat onun mücbir bir vazifesi vardır ki o da, Cenevre konferansı tarafından başlanmış olan işi takip için vazifesinin verdiği ilham, mefkûresinin vüs'ati ameli sahadaki bitarafılığı, hüsnü niyet ve sadakati ile ceza ve mükâfatını milletler arasındaki münasibâtı tanzim ve tensik eden kânunlardan , muahedelerden beklemeksizin bu moral kuvveti dünyanın her köşesinde hüsnü niyet ve hulûs sahibi insanlara telkih etmekte devam edeceğini izhar eden fertler bulmaktır.

Bu mütalâalar , Salibiahmere pek yüksek ve mevkîi fiile isali gayri mümkün fikirler adadında görülmelidir.

Beynelmîlel divanı adaletin eski reisi olan Mösyö Maks Hüber gibi bir şahsiyetin Lahey divanı adaletine tekarar reis olark intihabı te'min edilmişken bundan sarfı nazarla bütün mesaisini Cenevre Beynelmîlel komite riya-

setine hasretmesi , Salibiahmerin günden güne büyüyen kıymetinin ve ci-hanşümül faaliyetinin pek canlı bir misali değildir ?

Salibiahmer Cemiyetleri Birliğinin her hangi bir afet zuhurunda felâket-zedelere imdat ve muavenet etmek , hasta bakıcı yetiştirmek , Hıfzıssıhha usullerini beynelahali tamim eylemek hususunda zamanına ait olarak çizdiği program artık bu gün cayı münakaşa olamaz, çünkü bu usuller hemen her memlekette filen mevkî tatbiktedir. Salibiahmer, faaliyeti imkânlarını izhar ve tespit ettikten sonra bütün milletlerin kendisine karşı besledikleri fartı itimada istinaden düşü tahammülüne aldığı o pek yüksek vazifenin tezammün ettiği o derin mauayı âleme tanıtmalı, bu gün mücadele eden, her şeye rağmen kuvvetinden korkan bir fert değil, milletler arasındaki takrip siyasetinin tahakkukuna yardım edebilecek kabiliyette bir kütle, bir cemiyet, milyonlarca azası olan 58 Salibiahmer teşekkülüdür.

Salibiahmerin bu sahada ifa edeceği bir rolü vardır. Salıp, bu vazifesini müdriktir ve ifâ dahi etti. Bu rol, on dördüncü beynelmilel konferans mukarreratının yeni bir ifadesi ve yüksek kabiliyetteki şümulüdür.

Ahlâkî sahada anlaşma, maddî sa-

hada muaveneti müteakabile ; işte Salibiahmerin bütün mevcudiyetiyle te'sis ve inkişafına çalıştığı ideal.

Gençlik Salibiahmeri namı altında tanılan taazzuvun inkişafı bu hususta bilhassa en büyük bir âmildir.

Muhtelif memleketler mekteplileri arasında teatî muhaberat, muhabbeti vataniye ve aynı vakitte takip ettiği umumî teşriki mesai ideali gençliği, gayrin hamiyeti vataniye hissine hürmete sevk eder ; gençlik Salibiahmeri saf ve samimî bir vatan his ve muhabbetinin mütemmimidir.

Salibiahmer faaliyetinin aldığı şekil her ne olursa olsun, beynelmilel sahadaki müdahalatın her biri, hakikatte beşerî münasebetlerin vâlidî olan müşterek muaveneti müteakabilenin birer tezahuratıdır.

On dördüncü beynelmilel konferans ilhamatı, Salibiahmer cemiyetleri birlik reisi bulunup pek muhterem Jon Barton Payn'in söylediklerinin aynıdır. Bu zat bir kaç zaman evvel atı-deki beyanatta bulunmuştu :

« Her memleketteki hüsnü niyet erbabının ancak Salibiahmerin hitabına cevap vermeleriyledir ki müteakabil anlaşma ve müsaadekâr iştirak fikirleri vücut bulabilir. Bu olmadıkça asrî medeniyet yaşayamaz.

İtalyada verem hastalığına karşı mücadele

« Difesa Sociale » unvanlı aylık mecmuada Faşist idaresinin İtalyada verem hastalığına karşı yaptığı mücadeleye dair şunları okuduk :

Memlekete hariçten gelen bulaşıcı hastalıkların girmesine mani olmak hususunda bütün medenî milletler muntazam tedbirlerle muvaffakiyete ermişlereir, Hastalıklara karşı hudutların müsellah nezaret altına alınması işinde İtalya en önde yürümektedir. Artık vaba yahut hümmayiesfar hadiseleri hatıramızdan silinmiştir ; cüzam hadiseleri parmakla sayılacak derecede nadirleşmiştir, tecrit ve tedavi için merkezler vardır.

Kolera ve çiçek hastalıkları zuhur etseler bile çabuk bastırılmaktadırlar , ve geçmiş zamanların mühlik salgınları artık tarihi birer hatıradan ibaret şeylerdir.

Faşizm idaresi hudutlardan daha faal sıklıkla müdafaa tertibatı vücade getirmiştir. Hudutların muhafazasından başka bulaşıcı tabiatte olan hastalıkların yayılmasına karşı zamanımızın fennî vasıtaları ile mani olmak gibi güç bir vazife yine devletin boynuna kalıyor .

Tifoya karşı mecburî aşı ve saire gibi muhtelif kanunlarla halka konulan mükellefiyetlerden bnrada bahse lüzüm görmüyorum .

İctimai hastalıklar içinde en ehemmiyetlisi veremdir ve arkasından firengi, sıtma, ve trahom gelir.

İtalyada verem meselesi tahrik olunalı çok zaman oluyor ; katta bu mücadelenin ehemmiyetini anlayan ilk memleket İtalyadır diyebiliriz . 24/7/1919 kaaunu vereme karşı dispenserler vücade getirmiş olmakla bu mücadelenin ilk hatvesi atıldı. Veremden vefiyat çok yüksektir ; hükümet reisi 1927 deki nutkunda 1922 de vukubulan 52.193 vefiyata karşı 1925 de 59 bine baliğ olan korkunç rakkamı zikrediyor .

Bu rakkamların uyandırdığı endişe 23/6/1927 kanununu mucip olarak muhtelif vilayetler dahilinde atideki mak-satları tsmin için vsreme karşı « Konsorsiyom » lar vücade getirdi :

a — Gerek tek başına ve gerekse diğer vilâyetlerdeki Konsorsiyomlarla müştereken vereme karşı mücadele için icap eden tesisatı kolaylaştırmak ve bunlara yardım etmek.

b — Propaganda ve fiiliyat programları vasıtasile bütün buna müşabih tesisatın faaliyetlerini tanzim etmek.

c -- Veremlilerin sıhhi ve içtimai muavenet ve siyanetleri nezaret ve mülkiye memurlarına faideli tedbirler teklif etmek,

d — Vereme karşı tesisat faaliyetini kendi vasıtalarıyla ikmal ve müstacel hallerde bu tesisatın faaliyetini deruhte etmek.

«Carta del Lavoro» (İtalyada işçilere ait Faşistlerin esas kanunu) da muhtelif noktalar inkişaf buldukça mücadele yeni bir safhaya giriyor; bu kanunun 27 inci faslı No. 3 de şöyle deniyor:

«İleride bütün hastahklara karşı sigorta yapmak gayesine doğru gitmek üzere meslekten mütevellit hastalıklara ve vereme karşı sigorta yapmayı faşist devleti deruhte eder.»

Maluliyet ve il tiyarlığa karşı kendilerini sigorta ettirmiş olan iki cinsten şahıslarla ticaret filosu maluller sandığına iştirak eden gemici sınıfından eşhas hakkında vereme karşı mecburi sigortaya dair olan 27/10/927 kanunu bu müdafaa üzerine meydana geldi. Sigorta mahdud bir sınıf halka ait demek oluyor; bu sınıf çok olmakla beraber tatbikatta meseleyi başka türlü halletmekte kabil değildi.

Nazır «Belluzzo» ictimai sigorta unvanı (Teşrinisani 1927) makalesinde bu kanunu tetkik ederek şöyle izah ediyor «Bütün vatandaşlar zümrelerine şamil olmak üzere sigortanın daha ge-

nişletilmesi iştirak işini tevzi esasına müstenit vergi şekline irca ederek sigorta fikrini filen hayali bir şekle koyacaktı.»

«Bu hudutlardan harice çıkmak ferdi basiretkârlığı halka ait umuru hayriye haline tebdil demek olurdu.»

Sigortanın gayesi sigorta edilenlerin (madde 2) kendileri yahut aileleri efradının,

a -- Sanatoriumlarla, sanatorium hastahanelere ve sanatorium nevinden mevkilere.

b - Hususî tecrit mahalleri olan kanunen tanınmış hastane müesseselerine kabullerini temin etmektir.

Kabul müddetine tekaddüm eden iki sene zarfında hiç olmazsa yarım aylık 12 taksit tediye edilmiş olmakla icra hakkı kazanılmış olur. Bu kanunun ictimai noktadan olan büyük menfeati şu noktadadır. Kanun yalnız sigorta edilmiş olanları değil fakat ailesi efradını da siyanet ediyor, yani, yalnız maluliyete ve ihtiyarlığa karşı mecburi sigortaya tabi olan efrada taalluk etseydi kanun kıymetinden büyük bir kısmını kaybederdi. İkinci maddeye nazaran vereme karşı vikaye hizmetlerinin teknik nezareti Dahiliye Vekâletine aittir.

« La Monako Aprile » diyor ki: vekâletin talimatnamesinde sigorta edilmiş olanın ahval icap edince kendisini tecrit ve tedaviye alması mecburiyetinden ziyade muavenete hakkı olacağından bahsolunuyor. Bu mülâhazalar-

dan vazii kanun tarafından nazarı dikkate alınmış olduğu aşikârdır; ve bu mecburiyet ve tazyikin vazolunmak istenilmemesi ileride içtimai hastalıklara karşı mücadelede en kuvvetli silah olan sıhhi anlayışı yavaş yavaş kazanmağa doğru halkı yürütmek maksadındandır bundan başka milletin fıtratı ve seciyesi nazarı itibare alınarak kanunî tedbirler n tatbıkattaki menfaatleri hakkında şüphe uyandırılacağı kanaatine binaen böyle yapılmıştır,

Bu suretle üç muharebe cüz'ütamından yani konsorsiomlar, mecburi sigorta, ve çocuklara muavenetten ibaret olmak ve yanında Salibiahmer, harp malülleri cemiyeti, Vereme karşı Faşist Federasyonu, ve Faşist hükümetinin terbiye ve temdin müessesatı da bulunmak üzere vereme karşı evvelki küçük harp yerine müttahit muharebe cephesi tesis olunmuştur.

İctimai sigorta milli sandığı sanatoryomlar vücade getirmeğe başlamıştır; muhtelif vilâyetlerde de sanatoryom hastaneler tesis edilmektedir.

Sigortanın ilk muamele senesi olan 1929 senesinde 13.857 sigortalı efrat ve 4.564 aileleri efradı tedavi altına alınmıştır; tedavi günlerinin yekûnu 1.800.000 dir. 1930 senesinde 24.600 sigortalı efrat ve 13.000 aileleri efradı; huzur günlerinin yekûnu 6.200.000 dir.

İkametgâhlarda muavenet keyfiyeti 7 / 6 / 1918 tarihli 1343 numaralı talimatnamenin 18 inci maddesi mucibince tanzim olunan listeler-

de isimleri zikrolunan tabipler tarafından ve konsorsiyomun teftişi altında temin edilmektedir. Lüzumu halinde hastalar konsorsiyoma tabi verem dispanserlerinden birine gönderilmektedirler.

Hamile veremli kadınlara ve veremlilerin emzikte olan çocuklarına muavenet vereme karşı mücadelede mühimdir.

Umumhane kadınları yalnız zührevi emrazın değil fakat bulaşıcı hastalıklardan daha bir çoğunun nakline vasıta oluyorlar. 13/3/1923 tarihli talimatnamenin neşrinden sonra bu kadınların muayenesine memur tabiplere diğer bulaşıcı hastalıklara da ve bilhassa vereme de dikkat etmeleri tavsiye olundu ve tanzim edilmek üzere olan yeni bir nizamname bu sıhhi teftiş işine daha ziyade inkişaf verecektir.

Daha güç olan mesele gizli fuhşun teftiş işidir; bu da gizli fuhşun ilgası lehinde bir huccet teşkil eder. Bundan dolayı yalnız ahlâk ve umumî adâp noktasından değil fakat sıhhi noktadan polis cihazının faaliyetini şiddetlendirmek icap eder.

Malûmdur ki tifo için olduğu gibi verem için de aşı ile bir vakti temini temayülü günden güne inkişaf bulmaktadır. Faşist hükümeti bu teşebbüsleri teşvik etmeği faideli addetmiştir. Âyan azasından «Maragliano» 18/3/30 tarihli nutkunda fikrini şöyle izah ediyor: «Son aylar zarfında hükümetin nazarı dikkati vakti mühim bir aşı

üzerine celbedildi: verem hastalıkları aşısı. Dahiliye vekâletinin buna dair olan iki tamimi bu vakı çarenin kullanılması bir nizamnameye tabi tutmak gayesine matuftur. Bu tamimlerden anlaşılıyor ki hükûmet kendi tarafından müsaade edilmemiş olan bir aşığı kullandırmak istemiyor. Ve yegâne müsaadeyi haiz olan, bugüne kadar, İtalyan aşısıdır, ve bununla bu rubu asır zarfında İtalyada binlerce kişi hiç bir ziyan olmadan faideli surette tedavi edilmişlerdir. Faşist Tabipler Milli Cemiyeti, geçen seneden beri bu aşığı bir çok vilâyetlere ithâl etmiş ve binlerce adam aşılanmıştır.

Eskiden askerî efradı muayenesinde, efrat, hizmete elverişli, elverişsiz ve tecil olmak üzere üç malûm zümreye ayrılırdı. Bu hale göre yirmi yaşına girmiş olan erkek ahalinin bu mühim teftişinden ictimai noktaî nazarından hiç bir menfaat çıkmazdı.

Bundan dolayı, muayenede reddedilmiş olan şahsın verem şekli hakkında sahih bir teşhis gösterilmesini ve vereme karşı sigortalı olup olmadığını ve içtimai sigorta millî sandığı tarafından muavenete hak kazanmak için lâzım olan 12 aylığı verip vermediğinin iş'arını amir olan kararın pek basiretkârane olduğunu nazarı itibare almalıyız.

İtalyan Faşist Federasyonu fennî ve vakı tedbirler ve propaganda vasıtasıyla faaliyetini tevsi etmektedir. « Vereme karşı Mücadele » unvanı

çıkardığı risale geniş bir sahaya intişar etmektedir; bundan başka olarak kongreler, halka konferanslar ve saire tertip etmektedir. Sihhi tedabir avamın batıl itikatlarıyla karşılaşırca mak-sadı temin edemeyeceğinden bilhassa bu konferanslar mühimdir.

« Çiçek bayramları » nı İtalyaya sokanlar da Faşist federasyonu oldu; bunu da para toplamak için değil ancak halkın nazarı dikkatini mücadele-nin ehemmiyeti üzerine celbetmek için yapıldı. 19/2/1931 tarihli karara binaen ileride bu bayramlara « Çiçek ve Çifte Salıp » denecektir, ve bu da halkın fikrinde bu bayramla bütün dünyada vereme karşı mücadele işareti olan bu timsal arasında ki münasebeti tesbit içindir.

Yeni ceza kanunu lâıyasının 588 inci maddesi veremin sirayeti ahvalinde bazı şiddetli cezaları havidir. Madde aynen diyor ki: « Verem veya firengiye müptelâ olup halini gizleyen kimse diğer birine sirayeti mucip olacak olursa, diğer tarafın şikâyeti halinde, sirayet olmuşsa 1 seneden 3 seneye kadar hapsolunur.

« Eğer bu hadise ölümü intac ederse ceza iki seneden sekiz seneye kadardır; ve müddeiumumî tarafından takip olunur.

« Eğer hadise sirayete sebep olmak kastiyle olmuşsa 581, 582, 583, ve 584 üncü maddelerdeki cezalar tatbik olunur.

Bu maddenin tatbikatı, şüphesiz,

ciddi müşkülâta sebep olacaktır; fakat hakimlerin müdekkikane çalışmaları bunlar bertaraf edileceklerdir. Kanun bazı ahvalde, sirayeti hakikî bir cinayet olarak tespit etmek maksadına matuftur.

Bu faşist mesaisinin ilk tesirleri çabuk meydana çıktılar: Vefiyat 1926

da 57,870, 1927 de 54.267, 1928 de 51296 dır. Faşist hükümeti vereme karşı mücadeleyi esas hedefleri meyanına koymuştur. Duçe: «Maddî vasıtalar kâfi değildirler; fakat büyük cengi zafere irsal için alimlerin, kanun vazifelerinin, insaniyet dostlarının tek bir cephe teşkil etmeleri lâzımdır.

Haylazın Mah, Sineğin Bah Olmaz

Lehistan Salibiahmerinin faaliyeti

Raporu :

Lehistan Salibiahmerinin 1930 senesindeki faaliyeti meclisi umumî tarafından kabul edilmiş olan programın tahakkukuna doğru sevk ve idare olunmuştur. Lehistan Salibiahmerinin ikmal ve tahakkuk ettirmeğe karar verdiği ve bunların tahakkuku için bir inadı mahsus ile çalıştığı muhtelif vazifeler arasında ilk yardım hey'etlerinin teşekkülünü, hasta bakıcıların talim ve terbiyesini, yollar üzerindeki yardımların teşekkülünü, gençlik Salibiahmerini zikretmeğe mecburuz. Lehistan Salibiahmeri idare hey'eti, mıntaka komiteleri ve mahalli şubelerle sıkı bir münasebet tesis etmek lüzumunu anlamış olduklarından vilâyetlerde takip edilen çalışma şeraitini mahallinde görüp anlamak maksadile müteaddit tetkik seyyahatları yapmıştır. Bu tetkik seyyahatları çok faideli neticeler vermiş, bu sayede yeni şubeler açılmış ve atıl kalan şubeler faaliyete getirilmiştir. Merkez komitesi mahalli şubeleri yoklamak ve onlara icap eden teşviklerde bulunmak gibi vazifelerle mükellef olmak üzere her mıntaka şubesinin bir müfettiş kullanmasına karar vermiştir. Hükûmet şubeleri ve belediye idareleri Lehistan

Salibiahmerine çok büyük bir alâka göstermişler. Ve Salibiahmere mesnet olmuşlar ve Salibiahmerle birlikte çalışmışlardır.

SIHHÎ FAALİYET

Lehistan Salibiahmerinin sıhhiye şubesi ilk yardım heyetinin teşekkülü ve çalışması için bir nizamname yapmış bu hey'et azâsının alâmetlerini tevhit etmiştir. Kendi sahası dahilinde ilk yardım heyetlerini teşkil etmek için Salibiahmere mensup mahalli şubelerde büyük bir faaliyet ve temayül vardır.

Belçika kraliçesi Elizabetin adını taşıyan borg üzerindeki *Brezesc*'te yapılmış olan Lehistan Salibiahmer hastahanesi geçen sene kapatılmış ve Belçika Salibiahmeri ile uzlaşarak bu hastahanenin bir kısım eşyası *Bransk*'deki Lehistan Salibiahmer hastahanesine naklolunmuştur. Diğer kısım eşyası ise, hastahanenin tevsii lüzumu takarrür ettiği zaman vermek üzere Salibiahmer depolarında mahfuzdur.

Bransk'daki Lehistan Salibiahmeri hastahanesi yine Belçika kraliçesi Elizzabetin adını taşımaktadır.

Lodz mıntaka komitesi Salibiahmer idare merkezinin yardımı ile birlikte *Niulkov* sahasında bulunan çocuklara mahsus olmak üzere bir verem perevantoryomu tesis etmeğe başlamıştır.

1929 senesinde Varşuvada açılmış olan Lehistan salibiahmeri hasta bakıcıları mektebi bir kat ilâvesile tedit edilmesi sayesinde talebelerinin adedini de tezyit edebilmiştir. Elyevm hasta bakıcılar mektebi 100 talebe alabilecek bir haldedir. (Mesai nezareti) ve (muaveneti içtimaiye) müessesesi mektebe beş mükâfat (*bourse*) vakfetmiştir.

Talebe, ameli tahsillerini Varşovadaki Lehistan Salibiahmer merkez ve İsa çocukları hastahanelerinde ve Varşova kilniğinde ve Amelin sıhhiye merkezinde takip etmektedirler. Talebeler ebeliğe, cerrahlığa ve dahili hastalıklara taalluk eden stajlarını Lehistan Salibiahmer merkez hastahanesinde yapmaktadırlar.

Masrafı Salibiahmer merkezi idaresi tarafından verilen hasta bakıcılarına mahsus ikinci bir mektep te. Poznanda çalışmaktadır. bu mektep 50 talebe alabilecek bir surette tanzim olunmuştur. Mektebin tahsil programı ve nizamnamesi Varşovada bulunan hasta bakıcılar mektebinin program ve nizamnamesinin aynidir. Lehistan Salibiahmeri ilk yardım hey'etlerine mahsus olmak üzere senelik bir anti-gaz kursu da açmıştır.

Varşova mıntakası Salibiahmer komitesi de Varşovadaki sivil hastahanelerin yardımcı heyeti için ayrıca bir kurs tesis etmiştir. Bu kursa erkek kadın olmak üzere 40 kişi devam etmiştir. Bu ilk tecrübe çok güzel bir netice vermiş olduğundan bu kurslar yakında Lehistan Salibiahmerinin mıntaka şubeleri tarafından vilâyetlerde dahi teşkil ve tatbik olunacaktır. Salibiahmer mıntaka komiteleri ile mahalli şubeleri de ücretsiz yardımcı hasta bakıcılarına mahsus olmak üzere birer kurs açmışlardır. Lehistan Salibiahmerince bir sene içinde kayıt edilen parasız yardımcı hasta bakıcılarının miktarı 586 ya balığ olmuştur.

Lehistan Salibiahmeri mıntaka komitelerinin sıhhiye amirleri ile reislerinden mürekkep olmak üzere Eylülde bir konferans tertip etmiştir. İlk yardım heyetleri ile yollar üzerinde yapılacak yardım teşkili ve diğer sıhhi meseleler bu konferansın çok kıymetli müzakere mevzuu olmuşlardır. Yollar üzerinde yardım teşkilâtı elyevm hali faaliyettedir. Bu şubede Lehistan Selibiahmerinin faaliyeti 14 cü konferans tarafından kabul edilen kararlara istinat etmektedir.

Salibiahmerin hazırladığı faaliyet plânı sıhhiye nezareti ile muaveneti içtimaiye müessesesi tarafından dahi kabul olunmuştur. Lehistan Salibiahmeri, otobüslere ve yol üzerinde yardım postalarına küçük kutular içinde ilk yardımlarda kullanılacak malzeme-

yi tedarik etmektedir. Lehistan Salibiahmeri otobüslere 806 ve yol memurlarının evlerinde tertip edilmiş olan ilk yardım postalarında 440 kutu tevzi etmiştir.

Lehistan Salibiahmer merkezi idaresi mntaka komiteleri ile mahalli şubelerini mntakaları ve faaliyet sahaları dahilinde dispanserler ve tadil zamanını geçirecek koloniler, çocuk ve anaya yardım edecek merkezler vücade getirmeğe teşvik etmekte ve bu mesailerinde evlere yardımcı olmaktadır.

Lehistan Salibiahmerinin himayesi altında takip edilmekte olan bu insanı ve içtimai faaliyet mütezayit bir surette inkişafına doğru yürümekte ve halk arasında Salibiahmer mefkûresini halklaştırmaya son derecede yardım etmektedir.

Salibiahmer merkezi idaresi bütün mntakalarına bir süval varakası göndererek mntakaları dahilinde faaliyette bulunan verem mücadele dispanserlerinin adedini anlamak istemiş ve Lehistan veremle mücadele müessesesi ile Salibiahmer müessesesinin teşriki mesai etmesi günün meselesi haline gelmiştir. Mntaka komiteleri tarafından takip edilmekte olan en bariz faaliyetler arasında başlıca zikredebileceğimiz şeyler şunlardır.

1 — *Lodz* şehrinde en son hıfzı-sıhha kaidelerine göre ikmalî kuvvei garibiyeye gelmiş olan bir büyük Salibiahmer hastahanesinin inşası.

2 — *Niutkov*'da çocuklara mahsus bir prevantoryom inşası.

3 — Silizya mntaka komitesi tarafından çocuklara mahsus vakans kolonileri hazırlanması.

4 — Vilno mntaka komitesi tarafından Lehistanın bu taraflarındaki halka bilhassa tırahom mücadelesinde büyük hizmetleri dokunan göz tedavi hey'etinin yaz aylarında tekrar faaliyete geçmesi.

Lehistan Salibiahmerinin sıhhiye levazımı ve nakliyat vasıtaları da hayli çoğalmıştır.

Lehistan Salibiahmeri zührevi hastahklarla ve tırahom ve körlükle mücadele cemiyetlerinin azası bulunmaktadır. Lehistan Salibiahmeri *Craolo* projesinin tasdikini nazarı dikkate alarak afatı semaviyenin icap ettirdiği yardımlara mahsus olmak üzere bir millî komitenin plânlarını hazırlayarak tasdik edilmek üzere ait olduğu selâhiyettar makama takdim etmiştir.

HASTABAKICILAR KISMI

Lehistan Salibiahmeri nihayet bulan 1930 senesinin Mart ayında askerî teşekküllere ait hastahanelerde çalışmakta olan Salibiahmer hasta bakıcılarının ücretleri hakkında Lehistan harbiye nezareti ile bir mukavele imza etmiştir.

Bedford (*Bedford*) kollejinde 1929 1930 Beynelmîl Nursing Nursing kurslarını ikmal etmiş olan Lehistan Salibiahmer cemiyeti Hastabakıcısı

poznan askeri hastahanesine muallim tayin olunmuş ve Varşova hastabakıcı mektebinden diğer bir talebe 1930 1931 kursu için Bedford mektebine-izam edilmiştir. Hastabakıcılarının ikametine mahsus mesken tamamen yenileştirilmiş ve Varşovaya muvakkat bir surette gelen Hastabakıcılarının misaferetine mahsus olmak üzere bu bina dahilinde bir kısım ayrılmıştır. Temmuz ayında Lehistan hastabakıcıları için tertip edilmiş olan 14 üncü ve sonuncu mütemmin kurs ta nihayet bulmuş ve 51 talebe son imtihanlarını vermiştir.

Lehistaında vücade getirilmiş olan Nursing mekteplerinde tahsilini ikmal ederek yetişen değerli hastabakıcılarının gittikçe çoğalmış olmalarından dolayı 1919 senesinden beri her sene tanzim edilmekte olan bu mütemmin kurslara artık lüzum kalmamıştır.

Varşovada bulunan hastabakıcılarının malûllerine mahsus olan yurt kapatılmış ve yurttan oturan malûl hastabakıcılar Zakopanede yapılan Lehistan Salibiahmeri Sanatoryomunun vilâhalarından birine nakl olunmuşlardır.

İSTİHBARAT ŞUBESİ

İstihparat şubesinin gösterdiği faaliyetlerin en onde kaydedeceğimiz faaliyet Sovyet Rusyada siyasi müc-rim gibi hapse atılmış yahut üsera karargâhlarında tevkif edilmiş yahut herhangi bir sebeple kalmış olan Leh-lilere gösterdiği muavenettir. İstihpa-

rat şubesi 1920 senesindenberi Moskovada bir şubesi olan Lehistan Salibiahmeri vasıtasile bunlara para ve mektup göndermektedir. Lehistan Salibiahmerinin bir murâhhası geçen sene içinde Moskova hapishanesinde munzam bir surette yapılmakta olan ziyaretlerden ayrı olarak *Kief, Harkov, Zimtof, Vinica, Minsk, Yarsolove* zindanlarını da ziyaret etmiştir.

Burada mahbus bulunan Lehlilere her hafta yiyecek ve para verilmektedir. Geçen sene içinde 118 Lehli Rusyayı terk etmek için müsaade istihsal ederek Lehistana avdet etmişlerdir.

İstihbarat şubesi, beynelmilel Salibiahmer komitesi ile ve diğer Salibiahmer cemiyetleri ile muhabere tesis ettiği gibi Amerika ordusunda hizmet etmiş olan Lehlilerin aileleri ile Amerika Salibiahmeri arasındaki münasebata da tavassut etmektedir.

Beynelmilelel Salibiahmer cemiyetinin delâleti sayesinde istihbarat şubesi Litvanya ile mektup taatisini tanzim edebilmiştir. Harbiye nezaretinde çalışmakta olan zayıat komisyonu ile münasebatını muhafaa etmek-te olan istihbarat şubesi bu komisyona matlup olan malûmatı tedarik etmektedir.

GENÇLİK ŞUBESİ

Cereyan eden sene içinde Lehistan Salibiahmer gençlik kulüpleri mevcudiyetini hissettirecek bir surette çoğalmış ve Salibiahmerin himayesi al-

tında 171 yeni müessese teşkil edilmiştir. Merkez komisyonu reisi bir çok mıntakalardaki komisyonları ziyaret etmiş ve Salibiahmer birliği katipliğinde gençlik şubesi müdürü olan müsyö Jorj Milsom ile birlikte yukarı Silizyada bir devir icra eyemiştir. Gençlik kulüpleri birbirinden çok farklı üç istikamete ayrılmış olarak çok büyük faaliyetlerin nümunesi olmaktadırlar. 1 Sıhhi propağanda 2 mühtaçlara yardım ve içtimai faaliyet 3 mektepler arasında muhabere tesisi.

Pek azı müstesna olmak üzere bütün gençlik mahfelleri mekteplerde temizliğin devamlı olmasına dikkat ederek, bir çok talebenin devam ettiği konferanslar ve ilk yardım kursları tertip eyleyerek tam bir sıhhat cehazi açarak sıhhat propağandası takip etmekte ve çok genç azalardan ibaret olmakla beraber yine bazı hadiselerde büyük hizmetler görmekte olan ilk yardım heyetleri teşkil ederek gençliği çok genç iken insanî vazifesine alıştırmaktadır.

Gençlik Salibiahmer mahfelleri yalnız kendi muhtaç arkadaşlarını değil sefaletе düşmüş olan ailelere ve yetim çocuklara ve bazı zaman mahbus olanlara bile bakmaktadırlar. Gençler fakir çocuklara çamaşır dıkerler fakir çocuklar için piyangolar, konserler, tiyatro temsilleri tertip ederler. Bu suretle topladıkları para ile muhtelif insanî hizmetleri başarırlar. Bu para

mesêlâ hasta düşen arkadaşlarını tedaviye, hasta arkadaşlarını tatil kolonilerine göndermeğe ve fıkaraı iâşeye yarar. Noel bayramları münasebetile her mahfel kendi kudretleri nisbetinde fakir çocuklara ve muhtaç ailelere Noel ağaçları ve Noel hediyeleri tevzi etmişlerdir. Noel bayramları gençlik Salibiahmer mahfillerinin mevcudiyetlerinde her zaman için çok kıymetli bir dakikadır. Genç azâlar davet edecekleri çocuklara verilecek hediyeleri Noelden çok zaman evvel hazırlamağa başlarlar. Çamaşır ve elbise dıkerler. Noel ağaçlarını ellerinden geldiği kadar güzelleştirmek için süsler yaptıkları gibi ayrıca zarif el işleri de işlerler, bu faaliyete bir misal olmak üzere Lodz mahfellerinin her sene Kânunuevveliptidasında hazırladığı Noel panayirini zikredebiliriz.

Bu Noel bayramının hakkile kazanılmış ve istihkak kespedilmiş bir şöhreti vardır.

El işleri ile oyuncaklarla donatılmış zarif köşkler, mektep bandoları, şarkıcılar, danslar, ekseriya kıymetli ve muhtelif hediyeler temin eden Lotaryalar cazip bir heyeti umumiye yaratarak ve neşeli bir muhit vücuda getirerek bir çok ziyaretçiler celp eder ve Noel panayirine büyük bir muvafkıyet temin eder. Bu panayirin hasılatı daima bir emri hayre tahsil edilir. 1930 senesindeki panayirin hasılatı vereme maruz gençler için Lödzc varında gençler için yapılmakta olan

Niutkow prevantoryomunun sandığına yatırılmıştır.

Merkez komisyonu şehri ve civarı gezmek maksadile yaz mevsiminde üç grup halinde Varşovaya gelmiş olan Letuanya gençlerinin misafiretini temin ettiği gibi vilâyetlerden ziyaret etmek üzere gelen bir çok genç azâların da bu suretle ikametlerini teshil etmektedir.

Mektepler arasında yapılan muhaberat mahfiller ve tarih, etnografya ve coğrafyaya ait memaliki ecnebiyeden gönderilen albumlardan dersleri için istifade ettiklerinden dolayı talim heyetleri tarafından taktire mazhar olmaktadır. Geçen sene içinde bu muhabere neticesinde Lehistan gençlik Salibiahmeri memaliki ecnebiyeye 240 album göndermiş ve ecnebi memleketlerindeki gençlik Salibiahmer mahfillerinden 189 album almıştır. Albumlardan hariç olmak üzere Lehistan gençleri milli kıyafetlerle süslenmiş 19 bebek göndermişlerdir. Bu bebeklerin bir çoğu Vaşington sergisi için hazırlanmıştır. Lehistan Salibiahmer gençliği kulüplerinin faaliyetlerinin bir eseri olan zahmet çekenleri sevenler adını taşıyan filim *Lada, Vilno, Siedçe, Kato-viç, Lïvov*'da muvaffakiyetle çevrilmiştir. Hastabakıcılar mektebinde Salibiahmer gençliğine ait konferanslar verildiği gibi merkez komisyonu reisi de Radyo vasıtasile bir nutuk vererek Lehistan Salibiahmer gençliğine ait kulüplerini bu suretle cinana tanıttırmıştır.

Ana günü bütün birlikler tarafından pek şa'saalı bir surette tesit edilmiştir. Maarif ve mezahip nezareti bütün mektep müdürlerine bu Ana gününü saadetlendirmek ve şenlendirmek için faaliyette bulunmalarını emir eylemiştir. Lehistan Salibiahmer gençliği mahfillerinin mıntaka ve mahalli komisyonlarının mümessillerinden mürekkep olarak 1929 Kânunuevvel tarihinde aktedilen konferansın kabul ettiği kararlara göre gençlik mahfillerinin teşekkülüne ait nizamnameye bazı tadilat ithal edilmiştir.

PROPAĞANDA VE NEŞRİYAT

Propağanda şubesi faaliyetini tevsi etmiş ve iki büyük neşriyat ajansı ile temasını muhafaza etmiştir. Lehistan Salibiahmerinin taşlıca faaliyetlerine ait mekaleler, fıkralar ve tebliğler Varşova ile vilâyet matbuatında her zaman neşrolunmaktadır. Bunun için mühim bir miktarda hazırlanmış olan risaleler, her nevi, şeffaf ilânlar mıntaka komitelerine ve mahalli şubelere gönderilmektedir.

Propağanda şubesi Lehistan Salibiahmer idaresinin merkez neşriyatı olmak üzere Lehistan Salibiahmeri namını taşıyan aylık mecmuadan 10 ve on beş günde bir defa çıkan gençlik faaliyeti mecmuasından 20 nusha neşreylemiştir. Gençlik faaliyeti mecmuasının bazı nushaları Salibiahmer gençliğinin esasları olan meselâ: yakini sev, vicdan ile vazifeni yap, tabiati sev-

gibi umdeleri taşımaktadır. Lehçe ve Fransızca neşredilen eserlerde şunlardır. 1929 senesinde Lehistan Salibiahmerinin faaliyeti. Vinlo Salibiahmer mintaka komitesinin göz hastalıkları seyyar heyeti.

Lehistan salibiahmeri Lehistan Radyosu ile temasa gelerek bu sayede bilhassa salibiahmer haftasında içinde Lehistan Salibiahmerinin faaliyetine müteallik konferanslar verilmiştir. Cemiyetin en bariz faaliyetleri hakkında nazarı dikkati celbetmek maksadile Lehistan Salibiahmer merkezi idaresi matbuat mümessilleri ile müteaddit konferanslar aktetmiştir. Bu konferanslar davetliler arasında büyük bir alâka uyandırmış ve günlük ve haftalık gazetelerde bir çok makalelerin neşrine vesile olmuştur.

ECNEBİ ŞUBELER

Lehistan Salibiahmeri aşağıdaki konferanslara iştirak etmiştir.

Merkez komitesi ve Salibiahmer birliği icra komitesi reisi Kont Hanri Potoçki Salibiahmer birliği merkezinde yapılan ve Bürükselde toplanan on dördüncü konferansa iştirak etmiştir. Teşrinievvelde Bürükselde içtimaa davet edilen 14 cü Beynelmîlel konferansa iştirak eden Lehistan heyeti murahhasa azâları şunlardır: Lehistan Salibiahmer merkez komitesi reisi: Kont Hanri Potoçki.

Lehistan Salibiahmer merkez komitesi reis muavini: Velâdmir Kırıtiski

Lehistan Salibiahmer merkez komitesi Katibiumumisi Madmuazel Anna Pyaşkovaska.

Lehistan Salibiahmer merkez komitesi Müdürü Umumisi Zaklenski.

Kont Hanri Potoçki aynı zamanda Lehistan hükûmetinin murahhası ve murahhas meclisinin azâsı idi. Lehistan Salibiahmeri konferansa âtidedi üç raporu tevdi eylemiştir.

1 — Lehistan Salibiahmerine ait ilk yardım cemiyetlerinin teşkili.

2 — Lehistan Salibiahmerinin ücretsiz hastabakıcıları teşekkülü ile bunların talim ve terbiyesi.

3 — Gençlik Salibiahmerinden ihtiyarlar Salibiahmerine doğru.

Lehistan Salibiahmeri nezdinde Lehistan hükûmetinin murahhası olan doktor Miralây Etyen *Rudzki* geçen sene Ağustos'ta Oslo'da içtima eden Beynelmîlel vereme karşı mücadele cemiyetinde Lehistan Salibiahmerini temsil etmiştir.

Beynelmîlel Salibinhmer komitesi azâsından profesör Lusyen Kramer geçen senenin Şubat ayında gazlara karşı müdafaa teşekkülünü ve ilk yardım heyetlerinin hizmetlerini mahallinde görerek teftiş etmek için Varşovaya gelmiştir. Lehistan Salibiahmeri Mösyö Kramerî alâkadar eden bilcümle hususâtı gösterdiği gibi kendisine Salibiahmerin faaliyeti hakkında umumi bir fikir verebilmeğe de çalışmıştır. Mösyö Kramerin şerefine heyetlerin faaliyetini gösterecek nümayişler tertip edilmiştir. Mösyö Kramer mü-

şahede ve mütalaalarını beynelmilel Salibiahmer mecmuasında intişar eden mekalesinde hülâsa eylemiştir.

Salibiahmer Birliği kâtibi umumiliği azâsından doktor «*Tade Zirkoski*» Vilno Lehistan Salibiahmeri tarafından geçen yaz aylarında teşkil edilen göz hastalıkları seyyar mücadele hey'etinin faaliyetini mahallinde görüp tetkik etmek üzere Lehistana gelmiştir.

Salibiahmer birliği umumî kitabedinin hatsabakıcılar şubesi müdürü Mis Karner Lehistanda (Nursing) müessesesinin vaziyetini mahallinde görüp anlamak üzere Haziranda Lehistana gelmiş ve bir kaç gün Varşovada kaldıktan sonra Krakov ve Poznanda bulunan Nursing mekteplerini ziyaret eylemiştir.

Salibiahmer birliği gençlik şubesi Müdürü Jorj Milsom Eylül ayında Varşovaya gelmiş ve bir çok gününü gençlik teşkilâtını ve bu teşkilâtın inkişafı tarzlarını ve en bariz olan faaliyetlerini tetkike hasreylemiştir.

Merkez komisyonu reisinin refakati ile Jorj Milsom vilâyetlerde dahi bir devir yapmış ve yukarı Silizya ile *Radomsk*'ı ziyaret eylemiştir.

Lehistan Salibiahmeri hastabakıcıları müdürü Madmuazel *Jufşenska* Nursing müessesesinin terekkiyatına ve yeniliklerine ittilâ hasıl etmek maksadile Salibiahmer birliğinin umumî kitabetinde sitaj yapmıştır. Madmuazel *Jufşenska* umumî kâtiplikte stajını bitirdikten sonra beynelmilel Salibiah-

merin 14 cü konferansı ile birlikte içtimaa davet edilmiş olan beynelmilel hastabakıcılar konferansında hazır bulunmak üzere Bürüksele gitmiştir.

Letuanya cumhuriyeti 1919-1920 seferlerinde Letuanya toprağı üzerinde Lehistan hastahakıcılarının büyük fedâkârlıklarla ifa ettikleri hizmetlerin minnettarlık nişanesi olan beratları ile birlikte Lehistan hastabakıcılarından 27 hastabakıcıya hatıra madalyaları vermiştir.

Lehistan Salibiahmeri Rusyadan Belçikaya avdet etmekte olan gözlelerinden alil mühendis *Hanska* ile madam Normana refakat etmek üzere hastabakıcılarından birini sureti mahsusada Rus - Lehistan hududuna izam etmiştir.

Belçika Salibiahmeri Lehistan Salibiahmeri ile mutabık kaldıktan sonra *Léon Hageni* Lehistana Belçika Salibiahmerinin murahhası olarak tayin eylemiştir. Hagenin faaliyeti Lehistanda birleşmiş olan Belçikalılara münhasırdır.

Lehistan Salibiahmeri kendi faaliyetine ait oimak üzere beynelmilel Salibiahmer birliği umumî kâtipliğ ne ve beynelmilel Salibiahmer komitesine bir çok raporlar ve notlar göndermiştir.

TEŞKİLÂT

Lehistan Salibiahmer cemiyetinin 15 mıntaka komitesi vardır.

Bu komitelerden her biri-

nin faaliyet sahaları bir çok yerlerde bir voyvodalık sahayı ihtiva etmektedir. Mahalli şubelerin adedi ise 305 e balığ olmuştur. Her şubenin faaliyet sahası da kezalik bir idari taksim sahasına tekabül etmektedir. Bazı şubeler kendileri tarafından idare olunmak üzere tali diğer şubelerde tesis edilmişlerdir.

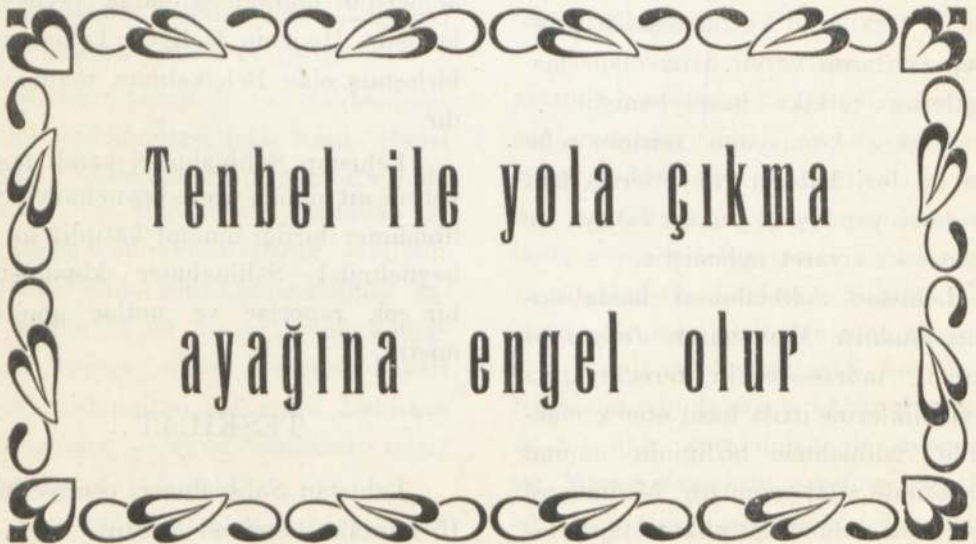
Lehistan Salibiahmeri muntaka komiteleri ile mahalli şubeler arasındaki rabıtayı kuvvetleştirmeye ve aynı zamanda faaliyeti merkeziyetten uzaklaştırmak için muntaka komiteleri ile mahalli şubelere vâsi birer selâhiyet vermeğe çalışmaktadır. Maamafiye kendi komite ve şubelerinin gayretleri

ve teşebbüs fikirlerini kuvvetlendirmekle beraber, Salibiahmere ait faaliyetinin esası ve ruhunu teşkil eden umdelerini cemiyetin her sınıfı arasına yayarak icraât ve harekâtında vahdet ve mutabakat temin etmeği de unutmamaktadır.

1931 senesinde takip edilecek olan çalışma proğramında bu faaliyetlerin inkişaf edeceğini Leh milletinin büyük bir kısmı olan köy halkına hülul edileceğini haber verebiliriz.

Ait olduğu millete yardımcı ve mesned olacak büyük ve hakikî bir Salibiahmer yaratmak ve yaşatmak için bütün bir milletin çalışması şarttır.

Galip

Kimya harbine karşı sivil ahalinin himayesi HAVA TEHLÜKESİ (1)

*Revü enternasyonal dö la
Kurva Ruj dan No. 154*

II. Askerî hava manevreleri.

Gazeteler, tecavüzi ve tedafui son askerî hava manevreleri hakkında bazen uzun uzun, çok defa kasdi bir ihtiyatkârlıkla malumat vermektedirler. Bununla beraber, bu tespit olunan malûmat, alâka uyandırıcı ve bütün müdrik ve hassas ruhları, vakıaların verdiği dersler üzerinde düşündüürü bir hal izhar etmektedir.

Bu manevrelerin sık sık yapılması ve gittikçe artan ehemmiyeti, tecavüzi hava kuvvetlerinin endişe verici artmasını meydana çıkarmaktadır.

Bu devamlı ceht, bizim bilhassa dikkatimizi celbedecek mahiyettedir. Bu nokta hakkında, evvelce bütün duygularımızı söylemiştik (2).

Fazla olarak, durmaksızın vaki inkişafı dolayısı ile ticaret tayyareciliğinin askeel tayyareciliğe verebileceği takidre şayan kuvvetin artmasını burada izah etmiştik (3).

(1) Revue Internationale, Eylül 1931, sahife 720 : Hava tehlikesi. I. Himaye.

(2) Keza Ağustos 1930, sahife 610.

(3) Keza Kânunuevel 1930, sahife 1056 ve müteakip sayfeler.

Bundan asla sui zanda bnlunmak muvafık olur; zira aralarında vucudu kabil olan irtibatın mahiyetini inkâr etmek müşküldür.

Muhakkak ki, refahın ve medeniyyetin takdir ve hayranlığa şayan bir amili olan sivil tayyarecilikte cenkçi bir ceht ve gayretin uzak bir ifadesinden başka bir şey görmemeğe dikkat etmek lazımdır. Bununla beraber mes'ele buradadır ve tehlûke, tekrar üzerine dikkat celp edilmiş olmaya değer. Onunla fazlaca iştiğal etmek de lâzımdır.

Gündelik gazetelerden alarak burada bazı safhalarını kayıt ettiğimiz askerî hava manevreleri, bizim fikrimizce, mevcut muahedelerin ruh ve manaları ile kabili telif olmayan bir tecavüzün vukuu halinde sivil ehalinin akibeti ciddi bir endişe mevzuu teşkil eden şu anda umumi bir ehemmiyet ve hususî bir mana arz etmektedir.

Binaenaleyh bu cihete çok ehemmiyet vermek fazla olmayacaktır. Ateş iştiial edici maddeler ve zehirleyici gazlar taşıyan tayyare, milletler arası-

na gizlemesi kimsenin aklından geçmeyen bir endişe duygusu saçıyor.

Şüphesiz, varılan bu neticeler etrafında uzun münakaşalar yapılabilecektir. Burası bunu yapmanın yeri değildir. Bununla beraber, hava tehlikesine karşı büyük merkezlerin nisbi himayesi hususunda alınmış olan tedbirleri arz ediyoruz.

Sikago — (Chicago) 22. V. 1931

654 Amerikan tayyaresi, şehrin üstünde manevreler yapmışlardır. Müttehit devletlerin bütün tayyareciliğinin bu nümayişleri, memleketin sınai merkezlerinin müdafaasına ait nazariyelerin müessir olup olmadığını göstermek maksadına matuftu.

New-York, 25. V. 1931

Bombardman, avcı ve keşf tayyarelerinden mürekkep 597 askeri tayyare Newyork üzerinde yapılan bir hava manevresine iştirak etmiştir.

Tulon — Toulon, 5. V. 1931

Bu sabah saat beşte, parlak bir gök altında, *Marigaaten*'de toplanmış olan ve 150 tayyareden mürekkep bulunan filolar, tulon semasında göründüler. Ondan on altıya kadar tayyarelerden mürekkep olan bu filolar, derhal şehri ve gemilerini, kara ve deniz tayyarelerine karşı olan vesaitini faaliyete getirmiş olan bahriyenin müdafaadaki mehareetine rağmen limanı muhasara ettiler.

Farzolunabilir ki, hakikatte, hücum filoları bombardman tayyareleri bom-

barını arsenalın ve şehrin üstüne yagdırabilmişlerdir.

Dunkerque, 10. VII. 1931

Bir seneden beri Fransa'da tayyarelerin hücumlarına karşı şehirlerin himayesi hakkında muhtelif tecrübeler yapılmıştı. Bu manevreler, itirazı kabil olmayan askeri neticelerden başka, harp halinde maruz kalacakları tehlike üzerine sivil ahalinin dikkatini celbeemek faidesini temin eylemiştir.

Dungerk manevrelerinin başlıca yeniliği, T. S. F. Optik ve telefonik üç nakil tarzı kullanan istihbarat merkezinin işlemesinden ibarettir. Heman söyleyelimki, bu servis şayanı hayret bir surette işlemiştir. İlk tayyareler *Saint-Englevert* karargâhından uçunca, rotaları an bean takip edilebilmiş ve geçişleri, otomatik surette istihbarat bürosuna bildirilmiştir. İstihbarat bürosu, hususî hatlar vasıtasile bataryalara lâzım gelen talimatı vermiştir.

Saat 16.10 da bir filo bulutların arasına gizlendi. Emirler işidildi: « 5600 e !.. 5600 e !.. 5600 e !.. ateş !. » gökte maviliğin sükununu, patlayışların işareti olan küçük duman parçaları ihlâl ediyor.

Şimalden, şarktan, cenuptan başkaları geliyor; mania ateşi sıklaşıyor..

.... 200.000 nüfusluk bir şehir, bir buçuk saat içinde tahrip edilmiş olmaktadır. Dün akşam, manevrelere iştirak etmiş olan ihtiyat zabitlerine, Dunkerg hava müdafaası umumî karargâhında 6 numaralı bürca konmuş olan

hoparlörün haber verdiği müdhiş netice budur.

Londra, 20. VII. 1931

Wight adası istikametinden gelen *Royal Air Force* tayyare filolarından biri, bir şiddetli hücum gösterişi yapmak üzere, bütün süratı ile Londra istikametinde uçuştu. Londra mevkii müstahkem müdafaa, teşkilâtı asgari bir saat zarfında, düşmanı taretmek için lâzım olan tedbirleri aldı.

Bu hava manevreleri münasebeti ile iki taraf aşağı yukarı 300 tayyareyi faaliyete getirmiştir.

Londra, 23. VII. 1931

Londra üzerinde yapılan hava manevreleri neticesinde neşrolunan tebliğ Paytahta mühim zararlar ika etmeğe muvaffak olacak olan muhacimlerin, müdafilerden daha fazla tayyare kaybedeceklerini tespit etmiştir. Müdafilerin 69 harp tayyaresine mukabil muhacim tarafın 84 bombardıman tayyaresinin tahrip olunduğu hesap edilmektedir. Gündüzün, hücum tayyareleri 24 saat zarfında 20 defa şehrin üzerine gelebileceklerdir; Giceleyin, 68 defa muvaffak olacak ve 39 defa mavaffak olmayacaklardır. Hesap olunuyor ki, şehre 54 ton iştiial edici ve bir buçuk ton boğucu bomba atılabilecektir.

Roma, 3 Eylül 1931

5 Liva, 12 Eskadır, 28 Grup, 69 Eskadril ve 37 kısım ki ceman 894 kara ve deniz tayyaresi, İtalyada 26 Ağustostan 2 Eylülü kadar yapılacak

olan hava manevrelerine iştirak ettirilecektir. Ceneve, Milan ve *Spezia*'ye 200 - 230 ton bomba atılmış olacaktır.

* * *

Bu saatte elde mevcut malûmattan anlaşıldığına göre, hava manevrelerinden alınan neticeler, bir kaç noktai nazardan ibret alınacak mahiyettedir. Onun bütün manasını anlamak, bütün şumul derecesini ölçmektir. Bu manevrelerin mevzuu ya (Nansi) de olduğu gibi (1) bir hava baskımına karşı büyük bir şehrin ve rejyonlu büyük fabrikaların da himaye teşkilâtından ibaret olarak tedafiidir; yahut Londra'da ve italya'da olduğu gibi mevcut hava kuvvetlerinin tam bir harp taklididir. O organize edilmiştir. O oyle şerait içinde inkişaf ediyor ki beynelmilel efkârın ciddi olarak endişesine mahal bırakmıyor. Mnhtar tayyare, yahut kooperasyon tayyaresi olarak bu müsella kuvvet, gittikçe büyüyen nakabili kıyas tahrip ve hücum vasıtalarını faaliyete getirerek kara ve deniz kuvvetlerinin kudretini genişletiyor.

Sulh zamanının sakin huzuru içinde aktif askeri müdafaaaya, manevreye iştirak eden tayyarelerin evelden hazırlanmasına, nöbetçilerin münasip saatte iş başında bulunmalarına, bütün tayyare bataryalarının tetikte olmasına ve müdafaa tayyarelerinin uçuşa amade olmalarına bütün bu tedbirlere ragmen

(1) Revue Internationale, Eylül 1931, sahife 733 - 746.

hiç bir sürperiz mümkün olmamakla beraber, « düşman » tayareleri şehirlerin üstünde uçmuşlar ve onları bombardıman etmişlerdir.

Muhacim kuvvetler, müdafaa tarafindun nazariyen düşürülmüş hayli tayarre kaybetmiştir; bununla beraber hakemler, Londra üzerine 55 ton, Nansi üzerine yangın çıkartıcı ve zehirleyici bombalar hesaptan hariç olmak üzere 44, Dünker'in, Ceneve, Tulon, Milano ve İspeçya üzerine 200 hatta daha fazla ton bomba atıldığını kabul etmişlerdir.

Fazla olarak, *Thermite*'li ve fosforlu bir yangın bombasının vasatı 1 - 2 kilodan fazla ağırlıkta olmadığı tasavvur edilirse, bu tonlar bilhesap bombaya kolay tahvil olunur ve bu suretle çıkarılacak yangınların sayısı, kâfi derecede hakikate yakın bir tahminle anlaşılır. Bu taktirde mes'le, mühlik gaza karşı icabeden şekilde mücehhez tir itfaiye alayının, mükerrer gice hava hücumlarından dogma ateş içinde müessir manevreler yapmak kudretini gösterebilüp gösteremeyeceği bilmege kalır.

Bu, vaziyetin bir cephesidir ki onunla meşğul olmak bir vazifedir.

* *

III. Emniyet

Hava teblükeseine karşı konulabileceği kolaylıkla tasavvur olunuyor mu?

Biri diğerini müteakip bütün noktaların kıymetlerini takdir faidesiz ol-

mayan bütün himaye vasıtalarını, alıncak tedbirleri, kimya - hava harbine karşı vucude getirilecek servisleri bir grup halinde toplayan bir tabloyu, dercetmiştik. Karilerimizin bunu gözden geçirmelerini rica ederiz (1). Onun ifade ettiği bütün manayı anlamaya cehtetmek ve onları faaliyete getirince, harp tayarelerinin muhtemel tahrip edici tesirlerini tadil etmek muvaffakiyetine ayrılıp ayrılamiyacağını ehemmiyetle sormak lazımdır.

Hukuki himaye çarelerinin moral kıymeti ve ameli kabiliyeti hakkında mütalea dermeyan etmek bize düşmez. Bununla beraber diyelim ki, bu hava mes'elesinin halli çaresi, hususî mahiyeti haiz olup hedefe yaklaşmak için daha alınacak çok yol olduğunu istitlâl ettiren zorluklara ugrayorsada, şu anda fikrin ilerlemekte olduğu haklı olarak düşünülebilir.

Fakat bu gün onun nasıl ve ne zaman bir ameli formüle müncer clacağını hiç kimse bilmeyor (2).

Tekaik himaye vasıtaları, tecavüzi tedbirleri ihtiva eder ki sulh zamanında askeri ihtiyat tedbirlerini istilzam eder; bunun gibi tedafii tedbirleri ihtiva eder ki sivil ve askeri otoritelerle

(1) Revue Internationale, Eylül 1931, sahife 721.

(2) Revue Internationale, Eylül 1931, sahife 688 ve 768 ; Keza Mart 1929, sahife 157; Şubat 1930, sahife 105; Teşrinsani 1930 sahife 988; Nisan 1931, sahife 264.

salibiahmerlerin ve ahalinin sıkı teşri-ki mesailerine ihtiyaç meseyler.

Mukabelei bilmisil tayyareleri tarafından alınan tecavüzi tedbirlerden bahsetmiyeceğiz; teknik mes'eleye, moral bir mes'ele refakat etmektedir ki burada bütün görünüşlerini hulâsa etmek yersiz olmaz. Her halde, ona dikkati basretmenin ne olursa olsun ehemmiyet ve kıymeti inkâr edilemiyecek olan bu mevzua dair salâhiyetdar fikirleri zikretmenin lüzumsuz olmayacağı zannındayız.

Hiç şüphe yok, en iyi çare düşmana, taarruzlarına mukabil tahribat yapacak kabiliyette kudretli bir mukabelei bilmisil tayyareciliğine malik olmaktadır. Cenral *Hellot*. (*Figaro* 7 mart 1931).

Harpte, yalnız tecavüz kat'i neticeler verir. Binaenaleyh, ileride bahs edeceğimiz (müdafaa) vesaitini hazırlamak zaruri olan tahsisatı vermekle beraber, hava emniyetimiz için zaruri olan tecavüzi aletleri, yani düşman tayyareciliğini yuvasında ağır zararlara düşürmek. İcabında mukabeleibilmişilde bulunmak için onlara hücum edebilecek kudretli bir bombardıman tayyareciliği vücade getirmek bir vazifedir.

General Niessel (*Revue des deux mondes* No. 2. 1931)

İlk nokta, büyük telefatin önüne

geçmek veya bu telefati tahdit etmek için olan tedbirleri almaktır.

İkinci nokta, tecavüzün ilk saatinde hudutların iç tarafında mevcut vesaitle karşı koyabilecek vaziyette bulunmalıdır.

Nihayet üçüncü nokta, mütecavizin bize yapmak istediğini ona yapmak maksadı ile mukabelede bulunmak liyakatini haiz olmak lâzımdır.

General Nudaut (*Le Temps*, 23. VIII. 1930).

Hava jandarması korkusu, bu jandarma icra emri verildiği dakikada harekete geçmiş olsa da, mukabelei bilmisil olarak harekete geçse de, basiret ve tedbirin başlangıcıdır.

« Fransa bugün nasıl müdafaa olunmaktadır » *Le Matin*, 1930. X. 26

Muhacımların gösterecekleri sür'at ve diğer faikiyetler yüzünden müdafaa vaziyeti okadar ümitsiz olacaktır ki, bana, hava müdafaası kuvvetlerini işgal etmekten çabuk vaz geçilecek ve bütün gayretler düşman memleketin içine mukabil taarruzlara sevk olunacaktır. böylelikle bu, patlak verecek olan kitallere müdhiş bir ceryan vermiş olacaktır.

Franz Carl Endrés. Gaz muharebesi (*R. Henry* tarafından almanca-dan tercüme edilmiştir.) sayfa 153.

Yegâne müessir müdafaa usulü, düşman erazisinde, tayyare meydanları

sanayi müesseseleri, bütün hayatı noktalar üzerinde, hatta düşman açık şehirlerimizi bombardıman ederse büyük kalabalıklar üzerinde mukabelede bulunmaktadır.

Sivil ahaliye gelince, onun selâmeti göstereceği disipline ve emrine verilecek himaye vasıtalarına bağlıdır.

Ceneral Denvigues, La Force du désarmement, 1930, sayfa 223.

Bir bombardıman filosu tarafından vaki hücumu karşı bir şehrin müessir surette müdafaası imkânları mevcut olduğunu zanetmeyorum; hele bu hücum kapalı havada yapılmış olursa ... zira bilmez değilsiniz ki, halihazırda paris gibi bir şehir, bilhassa düşman yolu tayin eden cihazlar kullanırsa, *Navigation à l'estime* halinde bile *immanquable*'i dir;

Bu hücumu menetmek için en müessir tarz, muhakkak avcı ve muharebe tayyareleri ile mukabil hücumda bulunmaktır. *L. Bleriot*

Hülâsa hücumla ve bombaya bomba ile mukabeleye müsait kudretli bir bombardıman tayyareciliğinin temini zaruretine kaniim.

T. L. Weiller (1)

Fakat bu, zayıfatı tahdit edici çarelerden başka bir şey değildir; eneyi organize edilmiş müdafa, tayyarelerin

(1) Bir hava hücumuna karşı müdafa edilmiş miyizdir? Jacques Mortane Lectures pour tous. Eylül 1931.

mühim bir kısmının geçişine mani olamaz. Binaenaleyh, bu istidlâl karşısında, lâzımdır ki düşman, şehirlerimize karşı vaki olacak ilk taarruzda kuvvetli gice bombardımanı tayyare filolarının, kendi erazisinde bütün şehirlerin üzerine tonlarla ıstıal edici maddeler saçmaya muhakkak amade bulunduğunu bilsin.

... Yalnız derhal vaki olacak bir mukabelei bilmisil, ahalimizi hava bombardımanlarına karşı emniyet altına alabilir. *(Réne Couzinet)*

Zannederimki en müessir müdafa ıvez olarak muhacırların erazisinde bir şehrin bombardımanı sureti ile vaki olacak mukabele tehdididir.

Le chevalier Willy Coppens de Huothulst (2)

Bu vasitalardan (1) hiç biri, hava hücumuna maruz bir mıntakayı emniyete alamaz: Çok müdafa edilmiş bir mıntakada, hava hücumları mahsus zayıfata uğrayacaklardır; Fakat bazı hücumlar ateşi geçmeğe muvafak olacaklar, tahrip edici vasıtalar hedeflerine varacaklardır. Kezalik, bazı ecnebi müellifler, mühacim tayyarelere hücum etmek ve ister preventif bir hareketle bir hava muharebesi neticesinde, ister - daha eyisi ne kendi üsül hareketlerinde düşman hava filolarını tahrip eylemek şeklinden başka

(1) Aktif müdafa vasıtaları.

şekilde hücumlara karşı müdafaa olunmak mümkün olamayacağı mütalaa-sında bulunmuşlardır.

Kaymakam Vauthier 1).

Projektör, nöbetçi ve saire.. Servisi ile bunun gibi istihbaratın ve tehlike işaretinin verilmesi, bir nazik teşkilât halinde kalmaktadır. *Hancy* manevrelerinde, bin kilometrelik bir telefon şebekesi kurulmuştu; bu şebeke kumanda mevkii yahut tayyare merkezi ile sivil otoritenin karakol mevkilerini birbirine bağlıyordu. «Düşman tayyareleri» nin *Radiogoniométrie* aletleri ve saire vasıtası ile gürültülerinden anlaşılan vurutları, musibeti haber veren düdükler ve çanlarla her tarafa yayılan silâh başına emrinin verilmesine sebep oldu.

Bununla beraber, kaydetmek lazımdır ki, gecenin yardımı ile tayyareler, çok defa hiç dikkati celp etmeksizin geçebilmekte ve bu, eğer çok yükselirlerse o nisbette mümkün olmaktadır. Bu gibi ahvalde kararsızlıkla vaziyet daha fenalaşacak ve müessir hal alacaktır.

Eğer tayyareler 3,000 metreye yakın bir yükseklikte iseler, (D. C. A.) T. K. M. «tayyarelere karşı müdafaa» yı ve projektörleri tamamiye işe yaramaz telekki ederim. Bir yüz kadar tayyare gurubuna karşı açılan ateşte bazı mermilerin muvaffak olması pek alâ mümkündür; lâkin bu hücumun neticelenmesine mâni olmayacaktır.

(2) Hava tehlikesi ve memleketlerin istikbalı. 1930, sayfa 210.

Gece hareketinin, gece bombardu-manları ile müessir bir surette mücadele edebilecek radde de olduğunu zannetmeyorum.

Bir büyük şehri ve ya düşmanın hayatı bir merkezini urmak istiyen bir hava filosuna her hangi bir suretle mani olunabileceğini umm ayorum. Geceylinin müdafaa, iş göremez; gündüzün iki trrafın zayıfatı mühim olacaktır.

Kalan yegâne ihtimal bir mukabele bilmişil taarruzu olacaktır.. Onun içindir ki, umumî terki teslihattan emin olmadıkça, daima tetikte, daima ilk taarruza amâde kudretli bir tayyarecilğe malik olmamız lâzımdır.

Dieudonné Costes 1).

Bir büyük şehrin ahalisini hava tehlikesinin görünen tesirlerinden kurtarmak için yapılacak tahliye, Bûrüksel ve Roma ekisperlerinin uzun uzadıya münakaşa ettikleri mühim bir mesele halindedir. Bu müzaaf etüt, üzerinde ısrar edilmeğe değer. Şüphe yok, bu mesele, trajik olduğu kadar hal olunamaz gibi görünüyor; bu sayamı teessürdür; çünkü siyasi gerginlikler hat devrinde ve harp tehdidi halinde hava - kimya harbinin tehlikesini bilen ve maddî ve mâli vesaite malik bulunan sivil ahali tamamen veya kısmen kaçacaktır. Ve bu kısmi veya tamami firar, herkes için zararlı olarak tarif edilemez bir kargaşalık içinde vukubulacaktır.

(1) Lectures pour tous, Eylül 1931.

Son hava manevralarının gözler önünde canlandırdığı tehlikeler, bize böyle bir firarı tasavvur ettirmektedir. Bu, sivil ahalinin, tahliyesi keyfiyetinin, pasif sivil ahalinin müdafaası çarelerinin, en iyisi olduğunu, tahminde imkân veriyor. Muhakkak ki mesele, zorluklarla doludur; bununla beraber etüt edilmek lâzımdır.

keyfiyet, metodik bir teşriki mesai cehdi talep etmektedir. Bu hususta tehlike anında felâkete düşer olmakdansa, sülh zamanından itibaren bir askeri seferberlik gibi işi tanzim etmek daba eyidir. En çok tehdit altında bulunan mıntakaları tahliye etmeyi organize etmekten başka hiç bir suretle hava tehlikesinden tam bir emniyetle korunmak mümkün olamaz.

Bu çarede olmazsa, - ki herhalde bir mucize beklemek abestir - *Lieux de geneve* ihdas edecek, yani ihtiyatı bir tedbir olarak cemiyetiakvam tarafından organize edilmiş ve tanınmış bir bitarafılık çatısı altında her millet için geniş melce'ler vücade getirecek olan ibtidai insaniyet çarelerini derpiş edecek jüridik mahiyetteki mes'eleye ehemmiyet ve dikkati celbetmek muvafık olur.

Eğer pasif sivil ahalinin tahliyesi cihetine gidilmezse, o taktirde bu halkın aktif (askeri) vesaitle ve pasif müdafaası (sivil) vasıtaları ile himayesini düşünmek lâzımdır.

Aktif müdafaası vasıtaları, daima bir çok muarızalara sebep olmuştur ki, bu,

mevzuubahs mes'elenin zorlukları kadar ondan elde edilecek neticelerdeki şüphelere delâlet eder.

Bununla beraber, tayyarelere karşı müdafaası içinde bazı ileri adımlar atılmıştır. Nitekim, tayyare mitralyözleri şimdi 3.000 metreye kadar ateş edebiliyor; halbuki son harpte ancak 800 metreye ateş edebiliyordu. Ancak, bir tayyareyi, hava topçusu vesaiti ile düşürebilmek için daima mühim miktarda obüs lâzımdır.

1916 da, muvaffak ahval müstesna 11.000 obüs hedefe isabet etmemiştir. 1918 de bu miktar 6.000, bugün bu miktardan biraz daha azdır.

Général Denvigens yazıyor (1) :

... Hava müdafaası bataryaları, erazinin bütün hayatı aksamını muvaffakiyetle müdafaası için ne kâfi derecede çok, ne de kâfi derecede müessir olmaz; en hassas ve en mühim noktaların ateşe amade bataryaların yardımı ile müdafaası. Sulh zamanından itibaren tedkik olunuyor ve organize ediliyir. Giceleyin, müdafaası topçusu, hava harbi sahasını aydınlatmaya memur projektör cüz'ü tamları ile sıkı bir irtibat ile çalışır.

Bu tarzı müdafaası ile tahakkuk ettirilecek himayeye önceden çok güvenmeyiniz; unutmayınız ki, tahakkuk ettirilen terakkilere ragmen, henüz bir tayyareyi düşürmek için vasatı dört beş bin mermi lâzımdır.

(1) Silâhsızlaşma farsı. General Denvignes sahife 221.

Brüksel ve Roma eksperleri ile beynelmîl muhtelit komisyon tarafından mühim etütlere mevzu teşkil eden pasif müdafaa vasıtaları, eyi işlemleri için askeri ve sivil bütün servislerin zaruri olan gayretlerinde birlikte hareketi istilzam eder. Bu nokta hakkında fikrimizi evelce söylemiştik(1) bu günkü ahval ve şerait içinde ortaya atılan mes'ele, bu vesaitin müessirligini tayin ve taktirdedir. Teslim ve itiraf olunacaktır ki, bu himaye vasıtalarının organize edilmesi, hava-kimya muhataralarını taktir edenler için kaçınılmaz bir zarurettir.

... Hava muharebesi kaybedilirse, yahut bu muharebeden kaçılırsa, yahut hava kuvvetleri üssülharekelerinde altüst edilirse, bir kelime ile düşman hava kuvvetlerinin tahrip edilmediği bütün ahvalde, düşmanın hava taarruzları bazı hassas noktalara vasıl olabileceklerdir. Bu ihtimali nazarı itibare alarak, emniyet temin etmek ve düşmanın ika edebileceği hasarı tahdit eylemek lâzımdır.

Pasif vasıtaların gayesi budur.

Hücumlara maruz şehirler ahali sinin evelden tahliyesi, ahali'nin hava tehlikesi ve müdafaa vasıtaları etrafında terbiye ve talimi, imdada çağırma teşkilâtı, melce'ler inşası ve yardım teşkilâtı, bütün bu tedbirler, geniş mikyasta, hava hücumlarını tesirsiz kılmaya değil, o hücumların nihai ne-

ticeler almasını men ve memleketlere ika edecekleri maddi ve manevî zarar ve ziyayı tahdide hizmet edecektir.

Gayenin mütevazı olduğu düşünülebilir; halbuki bu gibi müdafaa teşkilâtı olmayan bir millet aleyhinde harekete geçen tayyarecilğin neler yapabileceği itibara alınırsa bu gayenin çok geniş olduğu görülür (1).

Işıkların söndürülmesi veya civar gayri meskûn arazide tenvirat yapılması, yahut duman saffhaları teşkili sureti ile şehirlerin peçelenmesi, deve kuşu taktigini hatırlatır (2).

Bu passif müdafaa vasıtaları bazı taktire değer neticeler vermiştir; lakin bunlara kıymet vermekte mübalağa etmek ve onlardan kat'î hükümler çıkarmak tehlikelidir.

Öyle anlaşılıyorki, bilhassa *Fumigène*'lerin istimaline ait olarak neşredilmiş bulunan malumatı ancak büyük bir ihtiyatla telekki etmelidir. Vakide, bir şehrin ışıklarının söndürülmesi çok eyi anlaşılırsa da buna mukabil aynı şehrin bir düzûye sıkı bir sisle örtülmesi güç anlaşılır.

Sis yüzünden daha ziyade görünmez bir hal alan bir hava bombardumanını bekliyerek, bir dumandan kefen altında yaşamağa ve çalışmağa mecbur, hiç istirahat etmeden sıkı bir

(1) Kaimakam Vanthier, hava tehlikesi ve memleketlerin istikbali, sahife 211.

(2) Revue Internationale, Mayıs 1930, sayfa 163 ve ondan sonrakiler.

(1) Revue Internationale, Eylül 1931, sahife 724 ve ondan sonrakiler.

mesai ile bedbaht ahalinin şaşkınlığını bir düşününüz.

Bir şehri sün'i duman bulutu altında gizleyerek hava bombardumanlarından kurtarmağa kalkışmanın müessir olmadığını zannediyorum. Bu tarz başını kanadının altında gizliyerek tehlikeyi bertaraf etmeğe kalkışan deve kuşunun kine benzer. *Radiogoniometrie* o derece terakki etmiştir ki, bir düşman tayyaresi, harite üzerinde coğrafi mevkii gösterilen bir noktayı onu görmesine ihtiyaç hissetmeden kolaylıkla bombarduman edebilir.

Ben, hava ağları germenin mümkün olduğuna inanıyorum; Fakat böyle bir şeyin tahakkuk ettirilmesi senelere mühtaktır, ve bu, dost tayyareler için de gayet tehlikelidir (1).

Muharebe gazı maskesi, bir çok «muharebe gazları» için bir imkandır; fakat *Ypérite* gibileri için müessir olmaktan henüz çok uzaktır.

Geçen Nisanda, *Ypérite* maskesi müsakabası beynelmîl juri hey'eti bilhassa şu beyanatta bulunmuştu:

«Bu müsabaka neticesinde anlaşılmıştır ki, kimya laboratuvarları haricinde ve mütehassis olmıyan kimseler tarafından tatbik olunabilecek usullerle havadaki küçük miktarda *ypérite* leri meydana çıkarmak, halli henüz

uzak görünen pek çok müşkül bir meseledir» (2).

Eğer, tayyareler tarafından nihayetsiz derecede tehlikeli zehirli bulutlar vücade getirilmesi imkânlarına dair eyi menbalardan bize verilen malûmat sahih ve mevsuk telekki olursunsa, bu bulutlar, geceyi heman heman gözle görünmez olduklarından kaydetmek muvafık olurki, «muharebe» gazlarının deteksiyonuna ait ameli bir teşkilât, bugün henüz bir az şüphelidir ve her halde kolay değildir.

Muharebe gazlarına karşı, (gayri-nakil maske) (3) heman heman kat'i bir emniyet hasıl etmiş gibidir; fakat kezaik yalnız *Masques de fuite* addolunan (süzgeçli maske) ler kadar denilebilir mi?

Şüphesiz, senayi, bugün onları inkâr olunamaz bir tesire malik olarak imal etmektedir. Fakat, uzun müddet duran istokun, harp maskesi için bir çok noktadan müessir ve kıymetli olan massedici *Mass*'ın aktivitesini hiç bir veçhile ihlâl edemeyeceğini kabul etmeğe kâfi gelecek kadar zaman geçti mi?

Şimdiki halde bu vadide hiç bir kat'i delil yoktur. Realitelerin manasına bakmağa gayret ederek, bu nokta

(2) Revue Internationale, Nisan 1931, sayfa 242, ve keza, Kânunusani 1931, sayfa 34.

(3) Revue Internationale, Haziran 1929 sayfa 440.

(1) Lectures pour tous. P. L. Weiller, Eylül 1931

hakkında da ihmali caiz olmıyan bir endişe izhar etmek mümkün gibi görünüyor.

Aktif ahali için olan «himayeci elbise» ler, *Vésicant*'lara karşı iyi bir müdafaa aleti teşkil ediyor; ancak bunun, passif denilen ahaliye teşmili bir imkânsızlık halinde kalmaktadır.

Hava bombardumanlarına karşı «müşterek melceler» hakkında, Roma ekisperleri, bilhassa açık gören bir tarz ile fikirlerini ifade etmişler ve bizi işgal eden fikirlere fevkalâde mühim bir medar temin eylemişlerdir (1).

Her şehirde, aktif ahali ile yerlerinde kalmağa mecbur olduklarından dolayı tahliye edilmemiş passif ahali aksamı için tahkim olunmuş ve peçelenmiş melceler temini icap edecektir. Fakat, bir tahrip itimalini hesaba katınca, bir şehirdeki melcein bir fare kapamı olduğunu ve buradan kimin canlı çıkacağını, kimin ise gömüleceğini itiraf etmek kâbilidir; akıbetleri ağır ihtimaller.

Bu ciddi halete göre, bizim burada verdiğimiz malûmatın bütün kıymetlerini muhafaza ettiği anlaşılır (2).

Bir şehrin gazlanmış mıntakalarının «*Equipe*»lerle dezenfeksiyon » u

(1) Revue Internationale. Mayıs 1929, sayfa 295 ve ondan sonrakiler.

(2) Revue Internationale. Mart 1929, sayfa 151 ve ondan sonrakiler.

Roma eksperleri tarafından etüt edilmişti (1). Bilamel müessir bir tarzın tahakkuk ettirilmesinin kabil olacağı kat'i görünüyor.

Yine bu söylediğimiz maksatlar için, burada teferruatı ile tahlil etmesini vazifemiz adetmediğimiz yangın, polis ve sıhhiye servislerinin müessirliklerindeki kıymeti taktir keyfiyeti muvzuu bahstir.

Fakat bundan başka, rasyonel bir teşkilât plânının vücade getirilmesi için yapacak daha çok şey vardır ve bu, öyle birden bire yapılamaz.

••

Teknik himaye ve hava tehlikesine karşı müdafaa vasıtalarının sivil ahaliye temin edebileceği emniyetin kıymeti hakkında kat'i bir hüküm vermek iddiasında değiliz.

Biz bu husustaki duygularımızı, bu gibi ahavalde vücudı zarurî olan ihtiyatkarlıkla kaydetmeyi vazifemiz bildik. Bununla beraber, kendimizi sıkı bir objektifin içinde tutmaya çalışarak düşünüyoruzki, hava tehlikesine karşı şimdiki emniyet tedbirlerinin müessirliği etrafında son makalemizde ifade ettiğimiz istibah, burada kayt ve işaret ettiğimiz askeri hadiselerle hava-kimya harbına karşı himaye tecrübeleri tarafından temin olunmuştur.

Kendi ehemmiyetleri içinde tahlil edince, bu tezahürler bize, teknik müdafaa vasıtalarının kifayetsizliği şim-

(1) Revue Internationale. Mart 1929, sahife 151 ve ondan sonrakiler.

dilik inkârı müşkül bir hakikat olarak kaldığını söylemek imkân ve kuvvetini vermektedir. Bundan dolayı, mezkûr vasitalardan neş'et eden emniyet hakkında büyük hayallere kapılmamak muvafık olur.

Hava tehlikesine karşı, aktif askeri müdafaaya ragmen, teknik vasitalarile tekmil gayri menkulleri ve sakinleri himaye etmek bugün mümkün değildir. Nisbi bir himayeden başka birşey kabul edilemez. Hücuma ogramış bir halk, zayıata maruz kalacağını nazarı itibara almaya mecburdur ve bu, müteyekkız bir hükûmetin alabileceği bütün himaye tedbirlerine ragmen böyledir. Fakat diğer taraftan bunları bilenler için tehlike o nisbette az büyük olacaktır (1).

İnsanların zehire karşı nisbi himayesi, azaltılabilir bir yüzde zayıat ile kabul edilmiş gibi görünüyor. Bize kalırsa, bir tayyare tarafından taşınup bir büyük şehri yalnız başına mahv edeceği teemmülsüzce sık sık söylenen gaz, şimdilik hayal alemine mensuptur. Umumi harp esnasında, kâfi derecede bir tahrip tesiri elde etmek için Km² için 10 ton gaz lâzım olduğu hesap edilmişti. Bugün, kimyanın harp tayyareciliği için temin ettiği gayet tesirli gazla bile, beher metreküp için 100 miligramdan fazla gibi yüksek bir teksif arzeden en müsait şerait içinde kilometr kare başına 5 ton gaz hesap etmek lâzımdır. Halbuki, gökte rüzgârlar maruz bir balde aynı tahrip tesirini istihsal için metreküp başına 1 miligramdan fazlasına ihtiyacı olmayan gaz, henüz mechul bulunmaktadır.

(1) General Niessel. hava harbine karşı müdafaâ hazırlayalım

En korkunç hava tehlikesi, gazdan ziyade yangın ve ıstıaldir.

Eğer bir kaç tayyarenin bir şehre bir sıra yangın veya ıstıal edici bomba atarak onu kısmen veya tamamen yıkabileceği tasavvur olunursa, bu, hiç bir teknik vasitanın, insanları ve gayri menkulleri kâfi derecede himaye edecek müessirliği olmadığı neticesini çıkarmağa sevkeder.

Bununla beraber, öyle zannediyoruz, bu tahminlerdeki vehamet, vaziyete bir çare bulabilecek olan hal ve tesviye yolu aramağa mani olmak gerektir.

Zamanın nazik olduğuna itiraz etmek kimsenin aklından geçmez. Fakat, «ne yaparsanız yapınız; ne kadar gayret ederseniz ediniz, ahaliyi hava harbine karşı biraz olsun himayeye muvaffak olamayacaksınız» sözünü söylemeğe mecbur edecek olan bir tadil ve tashih olunamaz doktrinine bağlı kalmak muvafık değildir.

Buna mukabil, hangi teknik veya jüridik tedbirlerle vaziyete çare bulmak ve hangi usulle bir hal ve tesviye yolu göstermek mümkün olacağını sormak yolunda bir sual olur.

Bunun içindirki, ahalinin teknik himayesine ait teşkilâtın kat'i faydasızlığına heman hüküm etmemek lâzımdır. Hayır!. Zira, avakıp ne kadar ciddi olursa olsun, hatırlamak icap ederki, çelinmesi yolu bilinmeyen hiç bir harp vasıtası yoktur. Fakat, şimdilik, itiraz edilemez vakaların aydınlı-

ğında herkesin gördüğü gibi, çalma ve korunma kusurludur. Hücum vasıtalarının müdafaa vasıtalarına tefevvuku inkâr olunamaz ve bunun, bu günkü realitenin vazih bir görüşü olduğunda kimse şüphe edemez.

Bir hava harbi vukuunda, bütân avakıbile, müdafaa tedbirlerlerinin

tesirleri kat'î olmasada, bu tedbirler, zararı tahdit edebilir; halbuki hazırlıksızlık vaziyeti musibete sevk eder.

Hava kimya tehditleri herkesin önceden dikkatini tacil ettiği anda, öyle zannediyoruzki, çıkarılan bu netice ve hükmü lâyük görüldüğü şekilde herkese anlatmak lâzım gelir.

Prof. L. D.

**TENBELLİĞİN SONU
DİLENCİLİKTİR**

Kimya harbına karşı sivil ahalinin himayesi

Uçuş halinde tayyarelerin görünme kabiliyeti ve Hava tehlikesi

Uçuş halinde tayyarelerin görünme kabiliyetleri ve kat'i olarak tanınmaları, hava tehlikesine karşı sivil ahalinin Passif himayesine ve Aktif müdafaaya ait umumî bir plânının vücudâ getirilmesinde çok müessir olan bir mühim mesele halinde berdevamdır.

Biz bu meseleyi, burada [1] evvelcede mevzuu bahs etmiştik; lâkin buna tekrar avdet etmek lâzımdır; çünkü mesele mühimdir.

Ahiren Fransada, Lyon dairesine mensup olan Bellegarde dan Modane a kadar olan havalide hava zabıtası tehlike ilânı talimi yapılmıştır. Bu tecrübe kayda değer; zira bu, Hava-Kimya harbinin yıkıcı veya helâk edici imkânlarının tam kıymeti, emniyet meselesini içine müşkül şerait ve bizim bile burada ehemmiyetini kayt ve izah ettiğimiz millî muhtelit komisyonlar

tarafından nazarı teemmüle alınan himaye tedbirlerinin müessiriyeti derecesi hakkında bazı yeni vuzuh noktaları temin etmektedir

20 Birinci teşrinde saat 9, 45 de 35 inci alaya mensup bir tayyare, Bron (Lyon) tayyare meydanından uçtu ve İsviçre hududuna yaklaştı. Tayyare, manevrenin mevzuuna göre, «Düşman» dı ve İsviçre hududunda fotoğraf alarak casusluk yapmak vazifesi ile mükellefti. Moirans, Grenoble, Nantua, Bellegarde üzerlerinden yasak mıntakada uçmaya ve oradan Lyon da Bron tayyare meydanına dönmeğe mecburdu. 35 inci alaydan üç keşif tayyaresi, nöbet mevkilerinden birinin ilk telefon işareti üzerine harekete müheyya bir halde bulunuyordu. Bu tayyareler, hava zabıtası servisinde idiler ve şüpheyi davet etmemek için duman çıkartıcı aletlerle mücehhezdiler.

Saat 10, 30 da, Bellegarde Talı

daire şefi Gex nöbet mevkii tarafından şüpheli bir tayyarenin, Gex tepesinin 1,500 metre yüksekinden geçtiğinden haberdar edildi. Beş dakika sonra ilk zabıta tayyaresi, Bron meydanından kalktı ve Gex havalisini istikşafa geldi.

Saat 10, 40 da Bellegarde, yukarı savvaya doğru uçmakta olan düşman tayyaresinin geçişini haber verdi. Saat 10, 55 de Seyssel mevkii, tayyarenin Gex-Chambéry istikametinde çok yüksekten geçtiğini telefonla bildirdi. Saat 11, 30 za doğru, Grenoble, Moirans dan gelmekte olan tayyareyi seçti. Saat 14 te manevre bitmişti. Şüpheli tayyare hiç bir zaman kat'î surette tayin edilemediği kanaati ile Bron da karaya indi.

Vakide, yüzden fazla nöbet mevkiiinden durdu, Şüpheli olduğunu kat'î surette tayin edemedikleri bir tayyare görmüşlerdir; zira o muntakada o saatlerde diğer tayyarelerde uçuş halinde idiler. Üç zabıta tayyaresinden yalnız biri uçabilmişti; oda hiç bir muvaffakiyet elde edemeden yerine dönmeğe mecbur olmuştu.

Manevre, nöbet mevkileri ile daire şefliği arasında telefon muvasalasının mükemmel surette işlediği, eger zabıta tayyarelerinin bir faide temin edecek surette uçuşlar yapmaları isteniyorsa hudutlara daha yakın tayyare karar-gâhları bulunması zaruri olduğunu, nihayet, tayyarelerin kara nobetçileri ile irtibat halinde olabilmeleri için telsiz

telefon mürsileleriyle mücehhez olmaları lâzımgeldiğini tesbite yaramıştır.

Fakat, şuda anlaşılmıştırki, şüpheli tayyare, Alplerin bütün sevkulceyşi muntakalarında, nöbet mevkilerine tehlike işareti verildiği halde kat'î surette seçilmeden, fotoğraflar almaya muvaffak olmuştur. Halbuki, aşıkârdırki, eger bir yabancı tayyare yasak muntakalarda ansızın uçucak olursa, nöbet mevkilerinin böyle haberdar olmaları her zaman mümkün değildir.

Bu vakıalar, bir sulh ihtilâf halinde Hava-Kimya harbinin mühlik sahasına intikal ettirilirse, hava tehlikesinin, itiraf edilmemesi doğru olmayan ıstırap verici yeni bir safhası mevcut olduğu tasdik olunur. Ve bu ıstırap verici hal, yalnız tayyarenin ateş, iştilal edici maddeler ve zehirleyici gazlar taşıması gibi malûm kevfîyetlerden ibaret değildir. Bundan daha fenası, tayyare, havanın vaziyetine nazaran olandan başka, peçeleme sayesinde gözle görünmez olabilir.

Demek ki, peçelemeyi menetmek mümkün değildir. Ve yukarıda anılan ekzersizde olduğu gibi, bulutlu bir hava, tayyarenin uçuşunu işkâl etmemekle beraber, onun görünme kabiliyetini asgarî hadde indirir.

Bundan başka, eger, geçen ilkbaharda, 1000 kilogramı bombayı 230 kilometre mesafeye götürebilen çift motorlu beş gece bombarduman tayyaresinin bir sabah tam yük ve üçer kişiden mürekkebed tayfaları ile Chartres den kal-

karak 4500 metre yüksekten Alplere yaklaştıkları ve Torino da karaya inerek, sonra tekrar Chartres e dönmek üzere Alp yolunu tuttukları hatırlanırsa hava silâhlarının sivil ahali için hazır-
ladığı akıbet etrafında, bundan da yeni endişeler nasıl izhar edilmez ?.

Diger taraftan, bir hava bombardımanında, hedef, olarak alınan bir noktaya nisbetle vasatı isabetsizlik metre hesabı şudur (1) :

Ağır yük taşıyıcı tayyare	Çift satırlı tayyare	Yükseklik metre hasabile
40	75	500
80	120	1 000
120	150	2 000
175	225	4 000
200	275	6 000

Bu, böyle kabul edilince, aktif müdafa tedbirleri ile hava tehlikesine karşı ahalinin passif himayesi tedbirlerinden çoğunun maruz kalacakları zorlukları yerinde bir tahminle tahmin ve takdir için, uçuş halinde tayyarenin görünmeyişi, tayyarenin kudreti, bombardımanın nisbi fakat kâfi kat'i-

(1) Revue des deux mondes, Caneral Niessel No. 2 1931.

yeti mes'ealelerini de hesaba katmak lâzımgeldiği akle gelir (2).

Tamamen objektif olarak bu müşahedeleri aynen dercettik. Hiç şüphe yok bunlar, evelce olmuş ve şimdi olmakta bulunan vak'alardan, olacak vak'aların mantığını çıkarmaya çalışanlar tarafından teşkil edilmiş dosyalar için faydalı olacaktır.

Bizi işgal eden hadiseler içinde ehalinin vaziyeti, gittikçe daha ağır safhalara girmektedir.

Prof. L. D.

(2) Tayyarenin sise ve buluta rağmen, yani karayı görmeden, « görünmeden » uçuşu devamlı bir surette tarakki ediyor. ahiren gazeteler bu hususi nokta etrafında mühim kat'i malûmat vermişlerdir.

Pilotlar, - bilhassa Alman tayyareciliğinin pilotları - karayı görmede, yalnız tayyaredeki aletlerin kaydettiği işaretlerden ve Radio-goniométrie'den istifade ederek rotalarını takip etmeye alışmışlardır.

Bu vadiye, ticaret tayyareleri pilotu Wende tarafından son günlerde elde edilen bilhassa kayda şayan neticeler anılabilir : Mumaileyh, oderece kesif bir sis içinde Tempelhof'den hareket etmişti ki, tayyaresi müdiriyyet binasından 50 metre ötede iken bile görünmeyordu. Amsterdam'a doğru rota tutan bu pilot, karayı bir tek saniye bile görmeden yol almıştır. Buna rağmen aletlerin ve radyo-goniometrin sayesinde rotasını doğru muhafaza etmiş ve tarifiede tespit olunan saatte varacağı yere varmıştır. (Temps), 2. XI. 1931).

Bu mevzu etrafında, Revue Internationale de la croix-Rouge'nin birinci teğrin 1831 mayısına bakınız : sahife 819, 820 824

Bir Salibiahmerde gaza karşı himaye servisine ait model bir tesis tipi (1)

(Revü enternasyionale dō la Kurva
rujdan No: 155)

Westphalie salibiahmerinin geçen mayısta *Dortmund*'de açtığı gaza karşı himaye kursunda, yangın servisi diplomalı mühendis, mezkûr şehir salibiahmeri birinci sıhhiye kolu azasından mōsyū *Walter Halsten*, salibiahmerde, bir gaza karşı himaye servisi te'sisi» mevzulu bir konferans vermiştir.

Bu çok âlâka uyandırıcı konferansın fransızca tercümesini büyük bir memnuniyetle decediyoruz.

Kurslar marifetile verilen dersler ekzersizler, gaza karşı himaye sahasına umumî bir girişten başka bir şey telakki olunamaz. Bu büyük hat üzerinde size gaza karşı himayeye dair muhtasar malûmat verilmiştir ve siz, zuhur edecek tehlikelerle, müşkil ahvalde ittihaz olunacak yardım tedbirleri ile ve en mühim himaye cihazları ile ülfet peyda edebildiniz. Şimdi müsaade ediniz, «kolonlar»ınızda vücade getireceğiniz teşkilâta ait ve talim ve tedrisinizin devamı olmak üzere bazı mes'e-leler hakkında izahat vereyim.

Kolonlarımıza tahsis olunan âdetlerle cihazlar, size terettübeden vazifeyi

ifaya müsait olmalı ve bulunduğunuz mahal sanayiinin tahrik ve celp edebileceği badirelere cevap virebilmelidir. Etfaiye servisi müdiri diplomalı mühendis mōsyū *Firsbach*'ın size izah ettiği sebepten dolayı dahi, her şeyden evvel ve her zaman tedarik etmeye mecbur olduğunuz şey gaz maskesidir. Maske sayısı, kolonların aza sayısına göre ve - bu çok teessüfe şayandır - ve mubayaa için kolonların emrine verilen malî imkân nisbetinde tespit olunmalıdır. burada hüküm tespit etmek istemeyorum; fakat tahmin ediyorum ki gaza karşı beş maskeyi havi bir GAI cihazı zaruridir ve bu mümkündür: çünkü, Alman salibiahmerine vaki olan mühim teberrûler sayesinde sıhhiye kolonlarına tahsis olunan maskelerin fiyatları tenzil edilmiştir.

Gayri nakil maskelerin tedariki lazım olup olmadığı mes'elesine de cevap vermek isterim. Büyük merkezlerin hemhudut bulundukları *Westphalie* sanayi mıntakasında, her şehrin,

(1) Heft Die gasmaske 4 Agustos 1931, sahife 70-74.

gaza karşı en mükemmel himaye aletleri ile mücehhez bir profesyonel etfaiye kıt'ası vardır, bundan başka, Westphalie sanayi müesseselerinin etfaiye kıt'aları, maden idarelerinin gönüllü tolumbacıları ve maden tahlisiye kıt'aları bir miktar oksijen neşreden aletlere malikdirler. Bundan anlaşılıyor ki, bu havalide, sıhhiye kuvvetlerinin yukarıda anılan aletlerle tehzizatı, umumiyet itibarıyla zaruri diye telakki olunmamak lazımdır. Bir felaket halinde, etfaiye kıt'aları ile maden tahlisiyecileri, evvel emirde, kendilerinin sūr'atle seferber bir hale gelmeleri hasebile müstacel ahval için çağırılmış olacaktırlar. Kolonların başlıca vazifesi, gazla müsap olmuş felâketzedelere ilk yardımı yapmak olacaktır. her halde, kolonların çalıştıkları erazide, gaz temerküzü çok büyük olmayan Grisoou patlamalarını hesaba katmak lazımgeldiği zaman gaz maskesi vasıtası ile himaye zaruri bir hal alabilir.

Yardım organizasyonları mensublarına gâyri nâkil cihazlar temin etmek mümkün olamadığı, yahut bu cihazlar kâfi miktarda bulunmadığı takdirde, her münferit vak'a için mahalli, senayie ait tehlike ihtimallerine göre bunun iktisap edeceği zaruretleri tetkik etmek lâzım gelecektir.

Fakat, cihazlara yalnız malik oluşı sizi, ihtiyaç halinde faydalı bir yardımda bulunacak vaziyete koyamaz. Cihazları kullanmakta sıkı bir idman sayesinde pratikleşmek ve onların mu-

hafazasını tecrübeli muhafızlara emanet etmekte, o aletlerin devamlı kullanışlarını temin için esassı bir ehemmiyeti haizdir. Binaenaleyh sizin vazifeniz, kolonlarınızda gaze karşı himayeyi organize etmek, bu iş için tayin olunmuş iş arkadaşlarını seçmek, onları bu himaye işinde teşriki mesaiye olan liyakat ve istidatları noktasından tıbbi bir muayeneye tâbi tutturmak, onları yetiştirmek ve olgunluklarını hazırlamaktır.

On daneden fazla maskeye malik bulunan *Dortmund* birinci sıhhiye kolonunun bu vadide yeni neler yaptığından sizi malumatlar etmek isterim. Hatırlatmama müsaade edilsin ki bu hususları bana nazari ve ameli olarak öğreten *Essen* maden tahlisiyesi merkez bürosunda madenci muavini doktor *Forstmann* dur. Vakide ben, bu vadide profesyonel noktai nazardan çok meşgul oldum ve *Dortmund* birinci sıhhiye kolu gaze karşı himaye kıt'alarının sıhhiyecilerini teşkil etmek ve yetiştirmek bana tevdi olundu.

Benim kolüma, ancak 42 yaşımı geçmemiş olanlar kabul olunurlarki bunlar akciğerleri ve kalbi tamamı ile hastahksızdır ve hiç bir organik hastahkları yoktur. Kezalik gözlerinin hal ve vaziyeti de hesaba katılır. Vakide gözlüğü olanlar maske taşıyamazlar. Gözlük kullanmak zaruretinde olmayan miyoplarla prezbitler kabul olunabilirler. Muayyen zamanlarda tıbbi muayeneleri yapılmak gerektir.

Evvel emirde, derin nefes alan yani ciğerleri aşağı yukarı 3 - 4 litre hava ihtiva edebilen ve ağır ağır nefes almağa alışmış olan kimseleri seçmelidir. Bu hususiyetleri haiz olanlar yüzücüler, kürekçiler, koşuculardır. bütün sporlar, umumiyet itibarile, derin nefes alma ihtiyacını hissetmez.

Kısa mesafe koşucuları çok defa sathî nefes almak itiyadındadırlar. Derin nefes almağa alışmamış kimseler idmanlar yaparak buna alışabilirler. Respiratuvar filtrelerin mevcudiyetinin sebep olduğu ve ayrıca supapların arttırdığı teneffüse mukavemet keyfiyetini iktiham için bu zaruridir.

Maske taşıyanlar, kalp faaliyetinin sıklaşması ve dolayısıyla teneffüs için daha fazla miktarda havayı istilzam eden mühim işler görmekle mükelleftirler. Bu manada en müessir ekzersizler, açık hava ekzersizleri, bilhassa dizin ve göğdenin eğilip bükülüşü, sonra normal adımdan koşar adıma ve koşar adımdan normal adıma geçen bir uzun mesafe koşusudur. Ritmi aleldevam arttırmak suretiyle git-tikçe daha çok çalışma kabiliyeti ve bir müterekki itiyat elde edilir. Bundan başka, yürüyüş ve koşu halinde ağır şey taşıma, merdivenlere binme, merdivenler üstünde insan ve eşya tahliye etme talimleri yapmak lâzımdır. Aynı zamanda karanlık yerlerde ekzersizler yapmağı unutmamalıdır. Bu ekzersizler, ancak mühim kıtalar tarafından ve çok dikkatli bir nezaret

altında yapıldığı taktirde yapılmış sayılır. Diğer taraftan talim edilen kimselerin muntazam bir tarzda yerlerini tayin etmek (*Eucordement*) de tavsiye olunur.

Yalnız açık havada ekzersizler yapmanın kâfi gelmediği öne sürülebilir. Zira maskeler sızıp sızmadığı maske taşıyanlar açık havada kontrol edemezler. Fazlâ olarak bir başka âmilî zikretmeği ihmal eylememek lâzımdır. Gaz maskesinde veya filtireden teneffüs daha zahmetli hale gelince, çok defa, maskenin gevşemesi yüzünden hariçten havanın nüfuz ettiği vaki olur; yahutta, maskeli, izzeti nefsinin, vaz geçmemek azminin sevkî ile kuvvetinin son haddine kadar kendini tuttuğu için, nihayet hava almak zarureti ile maskeyi şiddetle çekip atar. Bu ifrat, bertaraf edilmek gerektir; zira âzemi derecede tehlikelidir. Hakikî bir tehlike halinde, maskeyi taşıyan, cihazını gevşetince veya cihaz sadece kendi kendine gevşeyince, zehirli gazı teneffüs edecek ve yardım işini, aynı zamanda kendini tehlikeye koyacaktır. Bu talimlere iştirak edenler, uzun bir itiyat neticesinde maskelerine itimat edebilmek için kendi kendilerini kontrol etmeli ve cihazlarını gözetmelidirler. Diğer taraftan, onlardan maskesiz gösteremeyecekleri kuvveti istemelidir.

Birinci tecrübe için, göz yaşı çıkartıcı gazla bulaştırılabilecek ve maskelerin kontrolü kat'i bir emniyetle

yapabilecek bir eski anbar veya bir ahır bulmak lâzımdır.

Vesaitin mahdud olması yüzünden her sıhhiyeciye kendi ölçüsüne göre bir himaye maskesi temin etmek mümkün olmazsa, ve diğer taraftan talim ve terbiye edilmiş olan bütün sıhhiyeciler tehlike anında emre âmade bulunmazlarsa, aynı formada ve aynı ölçüde maske koyabilecek kimseler aramak ve hizmete almak, aynı numaraları havi maske ile hazırlık kutusunun içine, başlığını değiştirmeye ihtiyaç hissetmeden o maskeleri kullanabilecek kimselerin adlarını kaydetmek tavsiyeye şayandır. Böylelikle, tehlike zamanlarında, sızmayacağından emin oldukları halde kullanacak kimseler bulunabilecektir. Şayet baş formalarının muhtelif oluşundan dolayı bu usul tatbik olunamazsa, başlığı hafifçe tadil etmek sureti ile maskeleri kullanabilecek kimseler aramak lâzımdır.

Bunların adları maskelere aynı suretle işaret edilmek icabeder. Her halde, cihazı taşıyanlar, gazlı mantıklara girmeden evvela filtrenin vidaları sökülmüş olarak giymek ve bu filtrenin takıldığı deliğe eli koyarak havayı derin derin teneffüs etmek sureti ile maskelerin sızıp sızmadığını tetkike mecburdurlar. Eğer maske başa çok geçirilmişse, böylelikle mevcut havanın ciğerler tarafından artık haricten hiç hava giremeyecek kadar tamamile mas edildiği ana varılacaktır. Şayet, bu

anda, yine havanın nüfuzu devam ederse, maske, arzu olunan neticeye varılncıye kadar başhğa tatbik olunmak lazımdır.

Yetiştirilmesi muvafık olan sıhhiyeci miktarına gelince, işte bu hususta ele alınması icabeden esas: en azı, cihaz istoku mevcudundan $\frac{1}{50}$ fazla sıhhiyeci talim ve terbiye etmek. Talim ve terbiye kursu, osuretle çalışmalıdır ki, gaza karşı himaye işine müstait kimselerin tayininden ve ekzersiz yerleri seçildikten sonra, maskelerin istimal ve tatbıkı keyfiyeti göz yaşı çıkartıcı gaz kullanarak icra edilsin. Bu taktirde, maskeleri, değiştirmeksizin yahut başlığın çüz'i tadilile kullanabilecek kimseleri seçüp toplamalıdır. Bundan sonra, jimnastik, uzun koşular, taşıma ilâh... gibi sıhhiyecileri teneffüs zorluklarını iktihama alıştırmak için açık hava talimlemleri yapılacaktır. Üç açık hava ekzersizinden sonra, gazlı bir mahalde bir ekzersiz yapılacaktır. Bir mahali bulaştırmak için en eyisi göz yaşı çıkartıcı gazdır. Gazlanmış bir muhitte yarım saat, birinci ekzersiz için yeter. Burada, gayreti derece derece artırmaya lüzum vardır. Şunu kaydetmek bence zaruridir ki, ekzersiz yapan şahıslar, gözlerinde ve ya gırtlaklarında gışayı muhatisinde bir tahriş his eder etmez heman oyeri terk etmek mecburiyetindedirler. Muallim, adamlarının hareketlerini inceden inceye tetkik etmeli, onlarda biri birlerinin hareketlerine dikkat eyleme-

lidirler. Bir adamın bir işi yaparken asla yalnız olmadığını prensip olarak tespit etmek lazımdır. Enaz iki adamın bu işi birlikte yapması icapeder. Gazlanmış bir mahalde yapılan bu birinci idmanı, açık hava ekzersizleri takip etmelidir.

İdman düsturu olarak şunları tavsiye etmek isterim: 20 dakikadan 30 dakikaya kadar derece derece üç açık hava ekzersizi, bunu müteakip kezalik bir yarım saat gazlanmış bir mahalde bir ekzersiz; beşinci, altıncı ve yedinci ekzersizler açık havada olacaktır; sekizinci gazlı mahalde, bunları takip eden üç ekzersiz açık havada, onikinci ekzersiz de sonuncu gazlanmış bir mahalde ceryan edecektir. İş ve imtidadı o tarzda derece derece artırmalıdır ki onbirinci ve onikinci ekzersizler esnasında, efrat, hiç dinlenmeden bütün bir saat meşgul olmalıdır.

Dimekki, açık havada her üç ekzersiz siklinden (Cycle) sonra gazlı bir mahalde bir ekzersiz. Bu oniki ekzersiz bir semestreden fazla sürmemelidir. Hatta, her sekiz günde bir ekzersiz yapmak müraccahtır. Bu talim ve terbiye kursunu bitirenler, tehlike halinde gaza karşı himaye için yetiştirilmiş sıhhiyeciler diye telakki olunabilirler.

Gaza karşı himaye talim ve terbiyesi herhalde bununla bitmez; üç açık hava ve üç gazlı mahal ekzersizinden mürekkep senelik provalar organize etmek muvafık olur. Bu ekzersizler, yarım saattan az devam etmemeli, ve

bunların arasında biri asgari bir saat olmalıdır. Bu senelik prova kurslarında, yine ağır bir zaman ve çalışma artması gözedilmek muvafıktır.

Gezalik, gaza karşı himaye işinde ihtisas yapmış sıhhiyeciler, sıhhiye kolu tabiplerinden yardım tedbirleri ve gazla zehirlenmişlerdeki hastalık arazları hakkında köklü malûmat alınmalıdır. Suni teneffüs cihazı elde bulunursa, suni teneffüsü de intaç eden elle yapma metodları aynı zamanda dikkatle öğrenerek onların istimaline evelden daha ziyade alışmak icabeder.

Sözûme nihayet verirken, maskelerin muhafazası ve bakımı hakkında bazı malûmat vereyim.

Bütün gaza karşı himaye cihazları tercihen, vasatı 180 santigrat hararet derecesinde rutubetin havayı bozupta değiştirmemesi için yabıs ve havadar tutulan bir kapalı yerde muhafaza olunması lazımdır. Bizzat maskelerde, tozdan muhafaza için camlı ve aralıksız dolaplara konarak üst başlıklarından serbestçe açılmak suretile muhafaza olunabilir. Her maskenin altına filtre konulacaktır. Bu şekil, sık sık yerlerinden çıkarmadan maskeleri tetkik ve müşahedeye imkân verir. Ancak bu muhafaza tarzının, bir mahzuru vardır: O da maskelerin bu ambalajının, tehlike vukuunda teahhürlere meydan vermesidir. Bu münasebetle size, bizim profesyonel itfaiye kıtasının kabul ettiği metodu tavsiye etmek isterim: Burada maskeler, oldukları

gibi kutularda muhafaza olunurlar; cihazların gardiyanları onları her ay kontrol ederler ve bu hususta kontrol defterlerine muntazaman notlar derecederler.

Her ekzersizden ve her kullanımdan sonra maskeleri itina ile yıkamak, tercihen *chinosol* le dezenfekte etmek sonra havada kurumağa bırakmak gerektir. Filtreler, *C. O.* filtreleri mevzu bahis değilse, bunlarda örtüsüz kurutulmak icap eder. Aşağı yukarı 24 saat sonra artık kullanılabilir halde olan maskelerle filtreleri yeniden dolaplara kapatılabilir. Kullananların tayini için, her maskeyi daima kendi kutusunda muhafaza etmek eyi olur. Borulu cihazlar için de bu böyledir; bu taktirde zefir supabının hususi bir takyitle temizlenmesi ve işleminin muayene edilmesi lazımdır.

Gayrinakıl cihazlar, çok hususi bir dikkatle muhafazaya ihtiyaç hissederek; çünkü onların muhtelif mekanizmaları vardır ve işlemedikleri taktirde,

hamillerine büyük zarar ika edebilirler. Bu nevi cihazlardan uzun uzağıya bahsetmiyeceğim; zira bu cihazlara malik olan sıhiye kollarının, bunların muhafaza kayıtlarını hususi kurslarla öğretmesi kat'iyyen zaruridir. Bu münasebetle, Berlin civarında kâin *Oranienburg*'da *Auer* cemiyetinin bu cihazların bakımına dair organize ettiği kurslara dikkati celbetmek isterim.

Sözüm nihayet verirken size bir öğüt tecvih etmekten haz duyuyorum. Gaza karşı himayeyi ehemmiyetsiz telâkki etmeyiniz ve söylediğim ekzersiz miktarı çok fazladır, yahut kaydettiğim icaplar, geniş çerçeveleri içinde sıhiye kollarına değil, itfaiye kıtalarına yükletilmiştir sanmayınız. Eğer gaza karşı mücadele ile işğal etmek istiyorsanız, cihazlarınıza, maskelerinize organlarınızın tatbikine, cihazların icabettirdiği, iş nevelerine dikkatli olmak mecburiyeti vardır; zira bu sahadada idman yapmamış kimse, kendi hayatını ve kendi yardım faaliyetini tehlikeye koymuş olur.

Fraîva ve kimya harbine karşı İsviçre Muhtelit komisiyonu

Federal hükümet, millî muhtelit komisiyonla anlaşarak, hava-kimya tehlikesine karşı alınacak tedbirleri müzakere etmek üzere (Bern) de, 9 ikinci teşrin 1931 - de bir konferansı ictimaa davet etmiştir.

Bu konferansda, bütün kantonların hükümetleri, İsviçre'nin nüfusu on binden fazla olan 30 şehri, Federal departmanlar, millî mudafaa komisiyonu, Fedral demir yollarla hususî demir yollar, muhtelif profesyonel cemiyetler: köylüler birliği, san'at ve sanat'lar birliği, sendikalberlik, ticaret ve sanayi cemiyeti, elektrik ve gaz fabrikaları assosyasyonu, zabitler cemiyeti, küçük zabitler cemiyeti, bundan başka Beynelmîle Salibiahmer komitesi, İsviçre Salibiahmeri, Cemiyetiakvam cemiyeti, askerî sıhîye cemiyeti, *Samaritains* birliği, hasta bakıcılar assosyasyonu, hekimler assosyasyonu, hasta bakıcı mekteplerei ve *Diaconesses* enistitüleri, kimyager assosyasyonu, tahlili kimya cemiyeti, mühendisler ve mimarlar cemiyeti gibi bir sıra insanî ve ilmi organizasyonlar ve saire temsil edilmişlerdir.

Sivil akaliyi gaze karşı himaye için ne gibi tedbirler alınmak lazım geldiğini tetkik ve mutalaa eden muhtelif raporlar dinlendikten sonra, konferans, Federal meclisin, sivil ahalinin, kimya harbine karşı himayesi faaliyetine devam etmesine ve kantonlar belediyeler, muhtelit komisyonda alakadar organizasyonlarla anlaşarak icap eden tedbirleri derhal almasına dair bir karar kabul etti.

Bundau başka, İsviçre muhtelit komisiyonu reiei Miralay *E. Wildbolz* tarafından vücade getirilecek umumî organizasyonların nelerden ibaret olacağını tespit ve tayin eden rapor şu aşağıdaki teklifleri formüle etmiştir. (1)

1 — Federal askeri departman, kantonlar otoritelerinin teşriki mesaisi ile sivil ahalinin kimya harbine karşı himayesi yolunda şu teşkilâtı yapacaktır :

(1) Eidg Militärdepartement — Federal askeri departman. Konferenz betreffend Schutz der Zivilbevölkerung gegen den chemischen Krieg vom 9. 9/XI/1931. Referate der Mitglieder der gemischten Zentralen Kommission. Sivil ahalinin kimya harbine karşı himayesi 9/XI/1931 Bern Konferansı. Merkez Muhtelit Komisyon azalarının raporları. — Bern, 1931. İn — 4 (210×295), sayfa 30.

a) Bir istihbarat servisi ;

b) Alınan bütün tedbirlerin münasip zamanda tahakkukunu te'min maksadıyla bir *alarm* ^{rine} *visi* ;

Söyleme. *cap* etmezki, bu tedbirler, memleketin muhtelif kısımlarının maruz kalmaları muhtemel görünen tehlikelere göre teşmil olunacaktır.

2 — Kantonlarla Belediyelerin otoriteleri, İsviçre Salibiahmeri ve hususî organizasyonlar, kendilerine Federal otorite tarafından umumî malumatı verilecek olan atideki tedbirleri almaya davet olunurlar :

a) Tehlike işareti virilince takip edeceği hattihareket hakkında sivil ahaliye malûmat vermek ;

b) Tehlikeye maruz ahaliyi mızır gazlere karşı himaye eden muvakket melce'lerde emniyet altına koymaya matuf mani tedbirler ;

c) Gaz yaralılarını kurtarmak, nakl etmek, onlara ilk yardımı yapmak ve gazlanmış yerleri dezenfekte etmek için sıhhiye kolları vücade getirmek

d) Gazlanmışları kabul ve tedavi için muvakkat hastaneler tesisi;

e) Zabıta tedbirleri ;

f) Yangın servisi .

(Fikrimizce c, d fıkralarındaki ted-

birler, birinci safta İsviçre Saliahmeri ile onun rejijyonlardaki teşekküllerine terettüp eder.)

3. — Belediye otoritesi ile ^{am}, bun korporasyonlar, kendi hesapları ^{usi} kurş, tenvirat ve muharrik kuvvetler tesisatını bunların müstahdemini için melceler yapmak ve mümkün tahribatı lokalize ederek himaye işini deruhde edeceklerdir. Hatt, muzur gaz taşıyan tayyarelere karşı aktif bir müdafaa tedbiri alabileceklerdir.

4. — Nihayet, İsviçre Salibiahmeri tarafından kendilerine lâzım olabilecek bütün malûmatı vereceği muhtelit komisyonla federal, kantonlar ve belediyeler otoritesi emrinde bir etüt ve istihbarat bürosunun vücade getirilmesini teklif ediyoruz. Bu merkez, federal otoritenin komisyonumuz vasıtası ile vereceği talimat dairesinde çalışacaktır.

Biz o fikirdeyiz ki, 3 ve 4 numaralarla tesbit olunan bütün tedbirler, bütün kantonlarda, kimya harbine karşı sivil ahalinin himayesi işinin talep ettiği organizasyonları hazırlamaya ve etüt etmeğe memur rejijyonel komisyonlar vücade getirilmesi sureti ile kolaylaştırılmış olacaktır.

Fransız hıfzısıha Kongresinde sivil ahalinin himayesi mes'elesi

XVIII Fransız hıfzüssıha kongresi 12 - 15 birinci teşrin tarihinde Paris'te toplanmıştır. müzakere edilen mevzulardan biri, sivil ahalinin kimya harbine karşı himayesi mes'elesi olmuş, bir çok etütler tetkik edilmiştir.

Hekim umumî müfettiş, kimya harbine karşı sivil ahalinin himayesi ekis-perler beynelmilel komisyonu azasından mösyü *Sieur*, sivil ahalinin himayesi yolunda, beynelmilel Salibiahmer komitesinin gösterdiği faaliyeti arz etmiştir. Salibiahmer cemiyetleri birliği hıfzüssıha şubesi müdürü ve umumî tıp ve sıhhiye jenisi cemiyeti azasından doktor *Frédéric Lambert* kongreye iştirak etmiştir.

XVIII fransız hıfzüssıha kongresi, atideki temennileri izhar etmiştir :

XVIII inci Fransız hıfzüssıha kongresi tarafından arz olunan temenniler (1).

12. X. 1931 tarihinde toplanmış olan XVIII hıfzüssıha kongresi aza-

ları, muharebe gazlarına karşı sivil ahalinin himayesi mes'elesi hakkındaki raporları dinledikten sonra, kimya harbinin sivil ahaliye (çoluk, çocuk), ve hatta muhariplere hazırladığı dehşeti düşünerek ve muharebe gazlarına karşı himayedeki zorluklara vukuf peyda, ederek,

1

Harbi bertaraf etmek, sulhu temin ile mükellef organizmaları enerjik bir surette tutmak ve bunların faaliyetlerini takviyeye medar olacak bütün vasıtaları vermek hususlarını kâfil beynelmilel itilâflar etrafında toplanmak zaruretiye olan kat'i kanaatlarını beyan ederler.

Bütün memleketlerin hekimleri ile tekensiyenlerinin, ilmin, tahrip gayesine değil insaniyetin imdadına yetişmeğe yaraması lâzım geldiğini beyanda ittifak etmelerini ve bunun plâto-vink bir temenni olarak kalmamasını temin için bütün tedbirlerin alınmasını temenni ederler.

(1) Sıhhi hareketler, 31. x. 1931, sahife 625

2

Fakat, şayet icabat, tedafui bir gaye ile, memleketin selâmeti için teşriki mesai zarureti hissettirirse, münhasıran sivil ahaliye müteallik hususlarda, kongra azâları şu temenniye izhar ederler :

Sivil ahaliyi muharebe gazlarına karşı korumak vazifesini deruhte edenlere bütün zaruri vasıtalar verilmelidir.

Sivil ahali, kıymetleri muayene ve tetkik olunmuş ve satışa selâhiyet-tar ve muteber bir organizma tarafından müsaade edilmiş maskelere sahip olabilmelidir.

Bütün sıhiye heyeti ve umumiyetle tekensiyenler, sivil ahalinin muharebe gazı ile zehirlenmesi halinde oynayacakları rol hakkında kat'î bir şekilde malumattar edilmelidirler;

Hıfzüssıhha hekimleri, bilhassa departmanlarda ve şehirler de Hıfzıssıhha ile mükellef memur hekimler, sivil ahalinin himayesi meselesi ile iştigal etmeğe resmen memur edilmelidirler;

takî, resmi komisyonlara mecburi olarak iştirak etsinler;

Komisyonlarda ve teknik organizmalarda, son muharebede, yahut bu muharebeden beri, mevzuubahs mesele etrafında hususi bir ihtisas yapmış olanlara geniş bir yer ayırmalıdır;

Bu mesele ile iştigale resmen memur ammeye ait servislerle hususi teşebbüsler arasında bir koordinasyon tesbit olunmalı; kongra azâsı, bir teknik komitenin tavassutu ile yapılacak olan bu koordinasyonun ehemmiyeti üzerinde ısrar eder.

Mösyö *Gandillon* tarafından takdir olunan temenni takriri

Bilhassa *Rouen*'de mevcut yeni ve modern bazı lâğım tertibatının, az masrafla, muharebe gazının tahliye tecrübelerini yapmağa imkân verdiğini nazarı itibare alarak.

Hava tazyıklı lâğım şebekesinden istifade ederek, muharebe gazına yer altından ve kapalı yerden def ve ifraz tecrübelerini tayin veya kontrole memur bir teknik komisyonunun tayinini temenni eder.

Torino hava müdafaası [1]

Revü Int. dö la Kruva Eujdan

(*) Mecmuaya dercedilmiş fotoğraflar, bize lütfen İtalyan Salibiahmeri tarafından verilmiştir; İtalyan Salibiahmeri, hakkında bir makale yazdığımız son torino hava müdafaası tecrübelelerinde mühim bir rol almıştır [2].

İtalyan neşriyatı

Attilio İzzo. Guerra chimica edifica antigas (Kimya muharebesi ve gaza karşı müdafa). *Milano, Ulrico Hoepli*, 1931 - IX. In 8 (130 × 194), 280, p. XLI pl.

Ayandan *Alessandro Lustig* [k 2] ve kaymakam *Pagnello*'nun [3] mühim neşriyatından sonra, yüzbaşı doktor *Attilio İzzo*'nun kimya muharebesine ve gaza karşı müdafaaya tahsis ettiği cilt çok dikkate şayandır. Bu kitap, bütün meraklılara, tamamı ile vesikalara müstenit olarak ve metodların en emin olanı ile tertip edilmiş bir halde Aeroşiminik terekkillerini arz etmektedir. Fazla olarak bu son senelerin

[1] Croce Rossa (Salibiahmere) bakınız, Temmuz 1931, sahife 24-27 La partecipazione della Croce Rossa Italiana all'esperimento di aggressione aerea di Torino (Torino hava hücumu manevrelerine İtalyan Salibiahmerinin iştiraki).

[2] Revue Internationale, İkinci teşrin 1931, sayfa 834 - 829

[3] Revue Internationale, Şubat 1931, sayfa 100

[3] Revue Internationale, Mart, 1931, sayfa 193

(*) Bu mekalenin tercemesi müteakip sayfadadır.

hadiselerine bir Aktüalite kıymeti istiare ediyor.

Burada bahsetmekle çok bahtiyar olduğumuz İtalyan eserlerini uzun uzadıya metetmekten uzak olarak söyleyelim ki, bu eser ehemmiyeti her gün daha ziyade artan muharebe gazı edebiyatına da bir çok fotoğraflar ve muhtelif resimlerle çok faideli bir malumat unsuru ilâve ediyor.

Bu cilt şu fasılları ihtiva etmektedir:

Giriş. — Kimya muharebesine ait mukaddeme, bu kadro dahilinde mülâhaza.

Birinci fasıl. — Kimya harbına dair tarihi izahat.

İkinci fasıl. — Taarruzi kimya maddesi; hareketi ve terkibi.

Üçüncü fasıl. — Kimya taarruzu vasıtaları ve umumi kriteriyumlar.

Dördüncü fasıl. — Taarruzi kimya maddesine karşı müdafa.

Beşinci fasıl. — Bazı kimya harbi mes'eleleri.

Altıncı fasıl. — Deniz harbinde taarruzi madde.

Yedinci fasıl. — Kimya harbinde kullanılan diğer vasıtalar.

Sekizinci fasıl. — Gazia zehirlenmişlere yapılacak ilk yardımlar hakkında malumat.

Dokuzuncu fasıl. — Harp esnasında ve harpten sonra muhtelif memleketlerde kimya silahı ve gaza karşı müdafa.

Torinonun hava hücumuna karşı müdafaası (1) (*)

Revü enternasyonal dö la Kruva Rujdan

Torino hava taarruzu nümayişleri 8 Temmuz sabahı, bir çok tayyare kolları tarafından yapılmıştır. Tayyareler, *Mirafiori* tayyare sahasından Cenova istikametinde uzaklaştıktan sonra tarassut mıntikasını *Biella* ile *Asti* arasından geçerek şehre tevcih etmişlerdir.

Taarruz, derhal tarassut mevkilerinden istihparat ve taharriyat merkezlerine, oradan da *D. A. T.* muntaka kumandanlığına bildirilmiş, tayyare kuvvetleri, otomobil, sahra gurupları ve hava mevzi bataryaları, miteralyöz müfrezeleri tarafından açılan taklit ateşle takip olunmuştur. Bir taraftanda avcı tayyareleri havalanarak harekete iştirak etmişlerdir.

Uçuşlara muhalefet eden şiddetli bir rüzgar içinde ve müşkül hava şeraiti altında ceryan eden talimler saat 11 de bitmiştir. Neticede büyük *D. A. T.* mensuplarının mükemmel terbiye ve talimleri ile nazik ve kalabalık ervis erin muntazam işlemesi aşikâr bir suretde sabit olmuştur. Geceyleyin

(1) Gazzetta del Popolo dan, Torino, 9 VII. 1931.

(*) 245 inci sahifede bahs edilen mekale nin tercemesi.

bir hava bombarduman filosu tarafından hava taarruzu ve şehrin bombardumanı manevraları yapılmıştır.

Müdafaa, eli altında bulunan bütün vasıtaları harekete getirmiştir. İşitme cihazları, kayde şayan bir mesafeden düşman tayyarelerinin gelişini ve geldikleri istikameti tesbit edebilmiş ve bu suretle mevzu bataryaları ile sahra otomobillerine, düşmanın ilerlemesini men için mania ateşi açmalarına imkân vermiştir. Müdafaa miteralyözleri, mania ateşi hattından kurtulmak çarelerini arayarak alçaktan uçan tayyarelere karşı, bu teşebbüslerinde muvaffak olamamaları için tam sırasında sıkı bir ateş açmışlardır.

Evvelden kararlaştırılmış bir işaretle üzerine, bütün şehir, istasyon ve umumî müessesat anı vahitte karanlığa boğulmuştur. Askerî otorite ile, manevraları idare için Romadan torinoya gelmiş olan passif müdafaa merkezi organı reisi ve sivil otorite tarafından kararlaştırılmış olan bütün ihtiyat tedbirleri tatbik ve icra olunmuştur. Harekete getirilen itfaiye kolları, yangın bombalarının düştüğü

farz olunan mevkilere koşmuşlar, bunlara iltihak eden Salibiahmer, Yeşil salıp, Beyaz salıp ve Belediye sıhhiye servisleri, mermilerin infilâkı ile yaralananlara yardıma amâde bulunmuşlardır. itfaiye ile sıhhiyeciler gaza za karşı maskelerle mücehhezdiler.

Hadisat icap ettirdiği zaman askeri otoritenin tedbirleri dahilinde onunla teşriki mesai etmek zaruretinin anlatmak ve harp esnasında hava bombardumanları tarafından ika olunan hasarları hafifletmek için yapılan bu ilmi tecrübelerle ahali alâkadar olmuştur. Bütün milletler, sulh zamanında harpte kullanılacak vesaiti hazırlamakla meşgul olmakta ve o vesaitin istimaline sivil ahaliyi alıştırmak için sık sık ekzersizler yapılmaktadır.

Fransada, İngilterede, Lehistanda Sovyet Rusyada kimya harbi vesaiti ile kombine hava hücumlarından korunmak için alınan tedbirler, geniş bir mikyas dahilinde ittihaz olunmuştur. Milyonlarla maske, bombaların tesirinden kurtulmağa imkân veren ve yüzlerle insanın ilticasına müsait şekilde inşa edilmiş bulunan melceler, vazolunan nizamlara riayet için geniş ve faal bir propağanda, harp halinde her neviden ve her hale göre tedbirler, hava kuvvetlerinin bugün aldığı ehemmiyeti anlamış olan bu memleketlerdeki tam ve mufassal müdafaa teşkilâtını vücade getirir.

İtalyada da, şimdi hali faaliyette bulunan bütün müdafaa tedbirleri,

halk ve bilhassa, büyük senayi merkezinde ve harp maddeleri istihsal olunan mevkilerde oturanlar arasında bir düşman bombardumanının hasarlarına karşı tahaffuz için kabul olunan vasıtaları vülgarize eytmek, onlara alışmalarını temin eymek maksadı ile sık sık talim ve tecrübelerle itmam olunmalıdır.

Uyanıklık gecesi

Şehrin üzerinde geceyleyin yapılan ilk hava manevresi, vaktin geç olmasına rağmen kalabalık bir vatan-daş kitlesi tarafından dikkatle takip olunmuştur. Bir çok aileler, istirahat saatını geciktirmişler ve bu hücum nûmayişinin bazı saftalarında isbatı vücut etmek için uyuyanların uykuları inkıtaa uğramıştır.

Valinin emirnamesi

Valinin, bu hava taliminin, muvaffakiyeti için alınacak tedbirleri ahalîye bildiren ilânları, şehir seknesinin daha gündüzden merakını uyandırmıştı. Duvar ilânlarının önünde, yüksek sesle okunan ve valinin emirnamesi etrafında mütalaalar dermeyan eden bir çok meraklılar kalabalıklar vücade getirmişlerdi. İlân şu suretle yazılmıştı: «İçinde bulunduğumuz ayın 8 - 9 uncu gecesi, şehre bir hava hücumu ve müdafaa talimleri yapılacak ve bu talimler 9 uncu gün de devam edecektir.»

«Ahali hava hücumunun başlangıcı ile bitimi, şehrin muhtelif noktalarına konulmuş olan düdükler marifeti ile verilecek hususi bir tehlike işareti ile haberdar edilecektir.

«Başlangıç tehlike işareti, iki dakika sürecek ve beşer saniye ara ile altı defa tekrar edilecektir.

«Tehlikenin bitim işareti, bir dakika süren bir düdük sesi ile verilecektir.»

«A» gece hucumu için talimat.

1 — Tehlike işareti üzerine bütün umumi tenvirat söndürülecektir.

2 — Umumi mahallerle müesseseler, hastahaneler, hususi ikametgâhlar ve saire, söndürmek sureti ile olsun, pancurları veya perdeleri sımsıkı kapatmak sureti ile olsun, binaların iç tarafındaki ışıkların dışarıdan görünmemesi hususunda müteyekkiz bulunacaklardır. Üstlerinde camlı pencereler bulunan merdivenlerin ışıkları keza-lik söndürülecektir.

b) Gice ve gündüz hücumları için talimat.

« Tehlûke işareti üzerine sokaklar ve meydanlar ahali tarafındad tahliye edilmelidir. Ahali, en yakın kapalı yere sığınacaktır. Her nevi nakil vasıtaları, yolu müdafaanın otomobil nakliyatına serbest brakmak için kenara çekileceklerdir.

« Bu emirlere, tehlikenin nihayet bulduğuna dair olan işaret verilinceye kadar sıkı sıkıya riayet olunacaktır.

Muhalif harekette bulunanlar kanuna tevfiқан cezalandırılacaklardır.

« Torino 8 temmuz 1931. IX.

Vali : Umberto Ricci »

Şehrin asûde hayatının ahengini birdenbire değiştiren bu tedbirler, bir düşman tayyare akınının zararları görülen ve kara salıblı tayyarelerin, keyfiyetin önceden ilân ve ihbarı mümkün olmadan vasıl oldukları harp senelerinin hatıralarını tazeledi ...

Etfaîye kışlasında...

Evlerde, mefruz düşman tayyarelerinin şehrimiz üstünde uçmak üzere olduklarını haber veren düdük seslerinin tehliûke işaretini vermeleri sabırsızlıkla beklendiği sırada, D. A. T bataryalarının bulunduğu muhtelif merkezlerden gelen talimat, Fontaines kışlasının, talimlerde daima bu işte kullanılan küçük terasında muvakkaten kurulmuş olan sahra telefon santralına biri biri arkası sıra verildi. Bunun üzerinedir ki, mütecavizlerin tayyareleri tarafından zarar ve hasar ikai halinde yardıma koşacak teşkilâtın bütün erkâm harbiyesi ictima etti. Itfaîye kumandanı, Belediye zabıtası kumandanı yeşil saliple beyaz salıp servislerini idare edenler intizardadırlar. Örtülü küçük lambırlarla pek az tenvir edilmiş olan levhaları önünde telefoncular uyanıktırlar. Gice aydınlık ve sakinidir.

İşte tehliûke işareti, bir itfaîye mü-

frezesi derhal kışlayı terk ediyor. Şöför makineyi karanlıklar içinde delice bir süratle sevk ediyor. Evlerden hiç bir ışık sızılmıyor; düdükların işareti üzerine şehir, en kesif bir karanlığa sarılmıştır; itfaiye bile karanlıklar içinde ilerleyor. Yangın arabası birdenbire duruyor; süratle geriye doğru hareket ediyor; bir mahallenin etrafını dörnyor ve karanlıkta yeni bir yol arıyor; sonra tehlike altında bulunan yere doğru süratle koşuyor. Bu manevre bilhassa tertip edilmişti. Zira, hakikatte itfaiye ansızın enkazla gesilmiş bir yol karşısında kalabilir ve yeni bir geçit aramaya mecbur olabilir.

Bir müddet daha ilerleyiş ... sonra yardım kafesi, hava bombalarının hedef olarak aldıkları mahalle varmıştır. Heman ateşi söndürme manevrası başladı; tabii malûmdurki hakikatte ateş mevcut değildi. Her nekad itfaiye efradını, zamanında yüzlerini örttükleri gaz maskeleri işkâl ediyorsa da, hortumlar süratle faaliyete geçmeye amadedir: Yeni bir hadise zuhur ediyor - daima faraziyyat alemindeyiz - ve manevrenin normal inkişafını ihlâl etmek tehlikesi baş gösteriyor. Su boruları, düşmanın attığı mermilerle bozulmuştur. Başka yerden su bulmak lazımdır; süratle işe başlanıyor. Bir dakika kaybetmeden, en kesif karanlık içinde, Torinoyu ihtimal ceblerinden daha iyi bilen tulumbacılar yeni su muslukları buluyorlar, tulumları kuruyorlar ve manevre devam ediyor.

Norveç Salibiahmeri ve hava tehlikesine karşı himaye

Norveç Salibiahmerinin bize lütfen verdiği malûmata göre, ahalinin, kimya harbinin tesirlerine karşı teknik himayesi, Norveçte mühim etütlere mevzu teşkil etmektedir. Memleketin hüsusi vaziyetine ve nüfusun çok zaif kesafetine binaen bir muhtelit komisyon henüz teşkil olunmamıştı. Bu komisyona terettüp eden vazifeleri muvakkaten Salibiahmerin merkez komitesi üzerine almıştır.

Salibiahmer merkez komitesi, ahalîye hava tehlikesini öğretmek için, (1) *Gassoverfall på civiltbefolkningen* ünvanlı bir broşürle gazetelerde bir çok makaleler neşretmiştir. Bundan başka, hava tehlikesine karşı en iyi melce için bin kuruş mükâfath bir müsabaka açmıştır. Büyük bir muvaffakiyet kazanan bu müsabakanın akabinde, komite, şimdi mahzenlerde melce'ler vücade getirilmesine dair kısa kısa talimat neşretmektedir.

Norveç Salibiahmeri, gazla zehirlenmişleri kurtarmak işine hazırlanan gönüllü teşekküllerini talim ve terbiye için kurlar organize ediyor.

13 ağustosta, Kral ve Kraliçe hazretleri ile binlerce temaşagerin önünde Oslo'da, tam bir muvaffakiyetle gaza karşı talimler yapılmıştır.

(1) *Revue Internationale*, Mayıs 1930, sahifa 330.

Norges Røde Kors bulteni, Mösyo *Auguste Tobiesen*'in « Norvecin gönüllü sıhhiye kolları olacak mı? » serlevhalı bir makalesini neşretmiştir. Bu makale, Norveç Salibiahmerinin, kimya harbına karşı sivillerin himayesi sahasında gösterdiği faaliyet hakkında gayet mufassal malûmat vermektedir. İşte tercümesi :

Norveç Salibiahmeri tarafından organize edilmiş olan gönüllü sıhhiye kollarının faaliyeti semere vermeğe başlamıştır. Mecburi müdafaa (askeri) servisi enerjik Norveç kadınlar cemiyeti, harp halinde gazla zehirlenmişlere yardım için hastabakıcılar yetiştirmeye mahsus kurlardan ilham alarak, Norveç Salibi ahmerinin teşriki mesaisile kurlar teşkil etmiştir .

Kur bu sene mayısının sonunda ve Haziranın iptidasında açılmıştır; 39 kişi kura yazılmıştı. Buna tahsis edilmiş olan nisbeten dar yere, bu kadar kalabalık talebe sığamadı; bunun üzerine servisin, dersleri, biri sabah, diğeri öğleden sonra verilmek üzere iki gruba ayrılması kararlaştırıldı. Bu sene kur, 12 derse inhisar ettirildi. Bu gazla zehirlenmişlere yardım etmek işinde ihtisas sahibi olmak isteyenler için kâfi sayılamaz; fakat bu kur teşkilâtı, 1931 senesi için, sonradan tamamlanmak üzere, gazı karşı müdafaa servisi hakkında talebe taslak halinde umumî malûmat vermekten başka bir şey için vücade getirilmiş değildir.

Bu makale muharriri olan müdür-

den başka isimleri aşağıda yazılı gönüllü muallimler dersi vermeyi deruh-te etmişlerdir.

Gaz mütehassısı yüzbaşı Harald Hansin (Gaz ilmi); Sıhhiye yüzbaşı Tıp doktoru Jervel (gazın ika ettiği zararlar); Sıhhiye yüzbaşı Baastad (İlk umumî yardımlar); Sıhhiye yüzbaşı Kasa (gazın ika ettiği zararlar).

İşte bahsolunan muhtelif mevzular :

I — Gaza karşı müdafaaya ait umumî prensipler (bir saat). sivil ahaliyi gaza karşı müdafaayı istihdaf eden mecburi servis organizasyonları hakkında hususî etüt; gaza karşı muafiyeti temin olunmuş odanın tarifi.

II — Gaz fenni (bir buçuk saat). Muhtelif hücum gazları hakkında muhtasar malûmat ve bunu müteakip umumiyetle kullanılan gazlar hakkında tetkikat. Talebeye harp gazlarının muhtelif karakteristik kokuları, gazın tayin edilen hedefi aştığı vakalar, gaz bulutunun yayılması ve bunun devam müddeti öğretilmiştir. Ayrıca gazın tesirinin tadili ve gazın hulûlünden sonra tathiri hakkında bazı malumat verilmiştir. Nihayet, talebe, Oksit, Dökarbon, Amonyak, Asit, Sülfirik, nitaratlı gaz ve saire gibi sulh zamanında teknik muhtelif işlerde alelâde kullanılan gazlar hakkında nosyon sahibi olmuşlardır.

III — Gaz maskesi (2,30 saat). Gaz maskesinin tesir ve muhafazası hakkında etüt. Bu maskeler hakkında

bazı nazeri malumat verilmiştir; bunu müteakıpta kabili istifade zaman zarfında, bunları kullanmayı öğrenmek için bazı ekzersizler yapılmıştır.

IV — İlk yardım hakkında umumî malumat (2,30 saat). Emoraji tedavisine verilen hususî dikkatle birlikte olarak yaralıların tedavisi ve pansumanı; bundan sonra bacak kırılması ve çıkık vukuunda yapılacak yardıma ait mütalâalar. Muhtelif nevi sargılama talimi yapılmıştır.

V — Gazın ika ettiği zararlar karşısında ilk yardım (4,30 saat). İnsau organizması üzerinde gazın muhtelif tesirleri hakkında izahlar.

Muhtelif gazlara karşı mücadeleye yarayan ayrı ayrı vasıtaların ve oksijenli cihazların istimali gazla musap olmuş mahallerin tathiri, sargı tatbiki gibi yardımların tetkiki.

Nihayet gaza karşı tedavi istasyonunda bazı pratik misallerle ders. Bu Kursu takip eden talebeler, kayde şayan bir alâka göstermişlerdir; Ve şurası bilhassa söylenmek lâzımdır ki, bu hanımların bir çoğu başka işlerle meşguldür. Talebelerden bazıları, öyle vazifelerde idiler ki işleri akşamın altısından evvel terkedemiyorlardı.

Tedrisatın az zaman devam edişine bakılınca, elde edilen neticeler çok memnuniyet bahş telekki edilmek icap eder; Bununla beraber talebenin yetiştirilmesi daha ziyade mükemmelleşmelidir. Bunun bu sonbaharda temini ümit olunur.

Hava tehlikesine karşı yeni millî cemiyetler

I — Berlinde, 24 temmuz 1931 de Hava himayesi için bir Alman cemiyeti (*Deutsche Luftschut - Liga*) tesis olunmuştur.

Bu cemiyet, vazife olarak, Alman halkını, hava tehlikesi ile yardım teşkilâtları tarafından himaye edilmek mevkiinde bulunacak sivil ahalinin bu himaye imkân ve zaruretlere hakkında tenvir etmeyi deruhte etmiştir. Bu iş, bir halk cemiyeti kadrosu içinde, yani geniş esaslar üzerinde, önceden mevcut hususî yardım teşkilâtları ve hayır cemiyetleri ile teşriki mesai ederek tahakkuk ettiriliyor. Alman cemiyeti, resmî makamlar tarafından alınan mûdafaa tedbirlerinde vücade getirilmesi zarurî addettiği itmam ve ikmal işini temin eylemek niyetindedir; o, sivil ahalinin hava tehlikesine karşı himayesi için bizzat milletin yardımına müracaat edecektir.

Cemiyet, maksadına ermek için, bütün himaye ve gaza karşı yardım mütahassıslarının, etfaiye ifradının, zanaat erbabının bilgilerinden, bunları kendi aralarında münasebet tesisine sevk ederek, istifade için bütün kuvvetini sarf eyleyecektir. Bunların mühim bir kısmı, kendi aralarındaki bu alâka uyardırıcı harekete şimdiden iştirak etmişlerdir.

Bütün Alman vatandaşları, asgarî 2 mark olmak şartı ile miktarı tespit

edilmiş olan bir aidat vererek cemiyete aza kaydolunabilirler. Cemiyette, siyasi ve ya dinî mahiyette her nevi müzakerelere yasaktır; azalar, *Deutsche Luftschutz Liga*'nin resmî organı halini alan *Gasschutz und Luftschutz* mecmuasına abone olmaya davet edilmektedir.

Cemiyetin idaresi, Berlinde *Friedrichstrasse*'de 166, W. 8. dedir. Buradan bütün mütemmim malûmat istenebilir.

* *

İsviçre'de, 10 Haziranda, İsviçre sivil ahalisini hava-kimya harbinin tehlikelerine karşı korumak maksadı ile « kimya harbine karşı sivil ahalinin himayesi assosiyasyonu » namı ile (Teşebbüs ve tettebbü cemiyeti) teşekkül etmiştir.

Bu cemiyet aşağıdaki maksatları takabbül etmiştir :

a) Kimya harbi ve vasıtalarının etüdü (vesaik, lâburatuvar mesaisi ve diğer teknik mesai) ;

b) Prevanatif mücadele (resmi makamlarla amme nezdinde, maddî, hukukî ve manevî propaganda vasıtası ile)

c) Sivil ahalinin bütün teknik vesaitle himayesi .

Cemiyet kâr getirici hiç bir maksat takip etmemekte ve faaliyetini resmi tesislerle teşrik ve tanzim eylemektir. İdare merkezi Lozan'dadır. Telgraf adresi : *Scutum, Lausanne (Suisse)*

Revue Internationale de la
Oroix-Rouge'dan türkçe çeviren

RÜVEYDE İZZET

Hilâliahmer haberleri

(Heyeti idare kararları)

Esir celbi

Biri aileli olmak üzere Medine'de bulunan dört esirimizin ana vatana sevklerinin temini için Cemiyetimizce 75 İngiliz lirasının iytasına dair olarak merkezi umumimize gelen Hicaz ve Necit Elçiliğinin 23/8/931 tarih ve 375/148 ve Hariciye Vekâleti Celilesinin 12/9/931 tarih ve 18031/1096 numaralı mektupları okunarak :

Merkûr üseranın memleketlerine kadar yol masrafları olarak 75 İngiliz lirasının Hicaz ve Necit Elçiliği emrine gönderilmesine ve sarf evrakı müs-bitesinin istenmesine karar verildi.

İntihap

Malazkirt ve Savur Şubelerinde yapılan İntihapların tasdikine karar verildi.

*
* *

Havza Şubemizde yapılan 1931 senesi intihabının tasdikine karar verildi.

*
* *

Söğüt Hilâliahmer Şubemizin yaptığı intihap kabul ve tastik edildi.

*
* *

Fatsa Şubesinin intihabının tasdikine karar verildi.

Bütçe tasdiki

Boyabat, Taşköprü, ve Savur Şubelerimizin 1931 - 1932 Bütçelerinin tasdikına karar verildi.

Seyit oğlu Osman efendiye sun'î ayak yaptırılması

Yozgatın Nuhutlu bâlâ Mahallesinden ve gözü yaşlı oğullarından Seyit oğlu Osman efendinin şark cephesinde vazife askesiyesini ifa ederken sol ayağının bir ameliyat neticesi kesilmesi yüzünden ayaksız ve şimdi beş çocuğuyla perişan kaldığından bâhis ve kendisine sun'î bir ayak yaptırılması ricasını havi istidasıyla mahalle heyeti ihtiyariyesi mazbatası ve Yozgat Hilâliahmer Şubesinin istidaya münderic derkenarı mutalea olunarak merhum Seyit oğlu Osman efendiye Oyun

Malûl Çangırılı Mehmet oğlu Halil efendi
ayağı yapılmadan evvel

Malûl Çangırılı Mehmet oğlu Halil efendi
ayağı yapıldıktan sonra

kâğıtları satış depomuz vasıtasıyla bir ayak yaptırılmasına karar verildi.

Yardım

Balkanlarda nüzul eden kesretli kar ve yağmurlardan mütehasıl Meriç nehri tuğyanının Edirne'de yaptığı tahribatta mutazarrır olan muhtacı muavenet halka yardım yapılmak üzere iki bin lira gönderilmesi hakkında Edirne merkezimizin Merkezi umumimize keşide ettiği 20/12/931 tarihli telgraf okunarak :

Valinin riyaseti altında Merkezimiz heyeti, Belediye ve Ticaret odası azâsından tensip edilecek zevattan mürekkep bir heyet marifetiyle tuğyandan zarar gören ve en ziyade muhtacı muavenet bulunanlara en muvafık şekilde serian muavenet edilmek üzere Edirne Merkezimiz emrine iki bin lira gönderilmesine ve bu hususta Edirne Valiliğine de tebliğat ifasına karar verildi.

*
* *

İzmir Malûl Gaziler Cemiyeti fakir azâsının müzayaklarına medar olmak üzere yüz lira miktarında yardımda bulunulması kararlaştırıldı.

*
* *

Buldan kazasının Yayla Süleymaniye Köyü ahalisinden Topal Hasan ağanın muhtacı muavenet bir halde bulunduğu vaki olan müracaatından

anlaşılmakla kendisine Buldan Şubemiz vasıtasıyla 100 lira miktarında bir yardım yapılması kararlaştırılmıştır.

*
* *

Muavenet

Eskişehir ambarımızda mevcut olan aşağıda teferruatı yazılı Kaloriferin Erenköyünde açacakları Sana-toryomun tesisatında kullanmak üzere teberruan verilmesine dair olarak Verem mücadelesi Cemiyeti Riyasetinden mevut 9/1/932 tarih ve 251 numaralı mektup okunarak :

Mezkûr Kaloriferin teferruatı ile birlikte Erenköyünde açacakları Sana-toryom tesisatında kullanılmak üzere mezkûr cemiyete hediye ten verilmesi karargir olmuştur.

Boru - demir - galveniz - muhtelif kuturda 1050 metre Musluk - Kalorifer Radyotörü için 40 adet Radyotör - Kalorifer için 42 adet Kalorifer kazanı 1 adet.

*
* *

17/4/931 tarih ve 740 numaralı karara istinaden seylâp zedelere tevzi edilmek üzere Ceyhan Şubemize gönderilen muavenet eşyasından dağılmayarak bakıye kalan kısmının müfettişimiz Mustafa Beyin 7/12/1931 tarih ve 265 numaralı mektubundaki teklifi veçhile bir listesiyle birlikte Adana Merkezimize gönderilerek Mer-

kez dahilindeki fakir ve muhtacı muavenet halka muaveneten tevziine ve keyfiyetin Adana Merkezimize bildirilmesine karar verildi.

**

Bu sene Urla bağlarında zuhur eden hastalık sebebiyle hiç bir mahsul idrak etmeyen Urla halkının açlığa mahkûm olması yüzünden âcilen yardım yapılması hakkında Urla bağcılarından dört zatın imzası ile İzmir Meb'usu Kâmil Beyefendiye hitaben yazılarak M. U. mimimize tevdi edilen mazbata ile Urla Hilâliahmer Şubesinin aynı mevzua ait olarak gönderdiği 5/11 ve 23/12/31 tarih 12 ve 15 numaralı iki mektup okunarak : Mahalli kaymakamının ri-yaseti altında şubemiz heyeti, belediye

ve ticaret odası azasından münasip zevatın iştirak edeceği birkomisyon marifetiyle muhtaçlara en muvafık şekilde yardım yapılmak ve ilk imdat olmak üzere ziraat bankası telgraf havesiyle Urla şubemize 500 lira gönderilmesine karar verildi.

Teşkilât

Maraşın hususiyeti hali nazarı itibara alınarak Kadınlar Hilâliahmer Şubesinin teşkiline lüzum görüldüğü ve bu maksatla çalışmak üzere de hanımlardan mürekkep bir heyeti müteşebbise teşkil edildigi hakkındai Maraş Valiliğinden gelen mektup mutalea olunarak işbu teşekkülün Maraş merkezine ait bir kısım olarak kabul edilmesine karar verildi.

**Sarıkamış Şubemizde zafer bayramı münasebetiyle
yapılan tezahürattan:**

Sarıkamış Şubemizde zafer bayramı münasebetiyle
yapılan tezahürattan :

Jeneral Po ve Mösyö Berri'nin Vefatı

Fransız Salibiahmeri Cemiyeti Reisi ve Salibiahmerler birliği reisi sanisi Jeneral Po ile Salibiahmerler birliği kâtibi umumisi Mösyö Berri (Berry) in vefatına büyük bir teessür ile muttali olduk.

Jeneral Po 1848 tarihinde doğmuş askerliye intisap etmiş ve orduda parlak hizmetler ifa ettikten sonra ve 1918 tarihinde Fransız Salibiahmeri reisi intihap olunmuş ve vefatına kadar bu mühim ve insâni vazifeyi büyük bir liyakatla ifa eylemiştir.

Salibiahmerler Birliği Kâtibi umumisi Mösyö Berri 1884 senesinde doğmuş ve 22 Kânunuevvel 1931 tarihinden beri Kâtibi umumilik vazifesini deruhte eylemiş ve bunu büyük bir gayret ve kiyasetle idare eylemiş idi. Daha kendisinden pek çok faideli hizmetler beklendiği bir çağda hayata veda etmesi şayanı teessürdür.

Bu iki mühim şahsiyyetin ziyaandan müteessir bulunan Türk Hilâliahmer Cemiyeti Fransız Salibiahmeri Cemiyetinin, ve Salibiahmerler birliğinin elemelerine iştirak eyler.

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

İzmir Merkezine mensup İkiçeşmelik Dispanserinin

1931 SENESİ KÂNUNU EVVEL AYINA MAHSUS SİHHÎ CETVELİ

Hastalığın ismi	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	27	9	36
Şekerli diyabet	22	26	48
Kâlp	13	15	27
İdrar yolu	6	4	10
Sinir	22	10	32
Devran hastalıkları	4	7	11
Bronşit	12	15	27
Göz	29	33	62
İshal ve anterit	23	10	33
Apandisit	0	1	1
Sıtma	211	321	532
Grip	61	71	132
Zatürre	11	18	29
Zatülcenp	6	2	8
Akciyer veremi	15	10	25
Sair âza veremi	6	5	11
Romatizma	22	26	48
Karaciğer ve safra yolları	4	3	7
Veladi zaaf	1	0	1
Nefrit	1	3	4
Sair hastalıklar	79	109	188
İhtiyarlık	0	2	2
Boğmaca	5	7	12
Kanser	1	0	1
Firengi	0	2	2
Yekûn	562	684	1246

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

İzmir Merkezine mensup Karşıyaka Dispanserinin
1931 SENESİ KÂNUNU EVVEL AYINA MAHSUS SİHHİ
İSTATİSTİK CETVELİ

Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	15	19	3	37
Akciyer	16	21	9	46
Kalp	0	3	4	7
İdrar yolu	0	6	3	9
Sinir	0	9	2	11
Göz	1	2	0	3
Kulak, buğaz, burun	4	9	3	16
Sıtma	9	14	6	29
Bağırsak	0	0	0	0
Bağırsak kurtları	2	0	0	2
Zatürree	2	1	0	3
Zatülcenp	0	1	0	1
Romatizma	0	2	1	3
Akciyer veremi	0	2	2	4
Sair âza veremi	0	0	0	0
Firengi	0	0	0	0
Belsoğukluğu	0	0	0	0
Kadın hastalıkları	0	3	0	3
Haricî hastalıklar	4	1	6	11
Sair hastalıklar	2	7	2	11
Grip	8	19	4	31
Yekûn :	63	119	45	227

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

Izmir Merkezine mensup İkiçeşmelik Dispanserinin
1932 SENESİ KÂNUNU SANİ AYINA MAHSUS SİHHÎ CETVELİ
BİR AY ZARFINDA MÜRACAAT EDEN HASTA MİKTARI

Hastalığın ismi	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları . . .	16	14	30
Bronşit	68	70	138
Kalp	24	21	45
İdraryolu	2	4	6
Sinir	37	15	53
Diğer devren hastalıkları	4	6	10
Cilt	8	12	20
Apandisit	0	2	2
Kara ciğer ve safra . .	0	4	4
İshal ve anterit . . .	7	11	18
Sıtma	137	66	213
Grip	126	119	245
Zatürree	19	22	41
Zatülcenp.	9	6	15
Akciyer veremi	19	17	36
Sair âza veremi. . . .	7	8	15
Romatizma	57	32	89
Nefrit	2	4	6
Kadın hastalıkları . .	0	0	0
Harici hastalıklar. . .	0	0	0
Sair hastalıklar. . . .	19	23	42
Kuş palazı	0	0	0
Kızamık	0	0	0
Bogmaca	2	3	5
Yekûn	578	458	1036

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

İzmir Merkezine mensup Karşıyaka Dispanserinin

1932 SENESİ KÂNUNU SÂNİ AYINA MAHSUS SİHHÎ
İSTATİSTİK CETVELİ

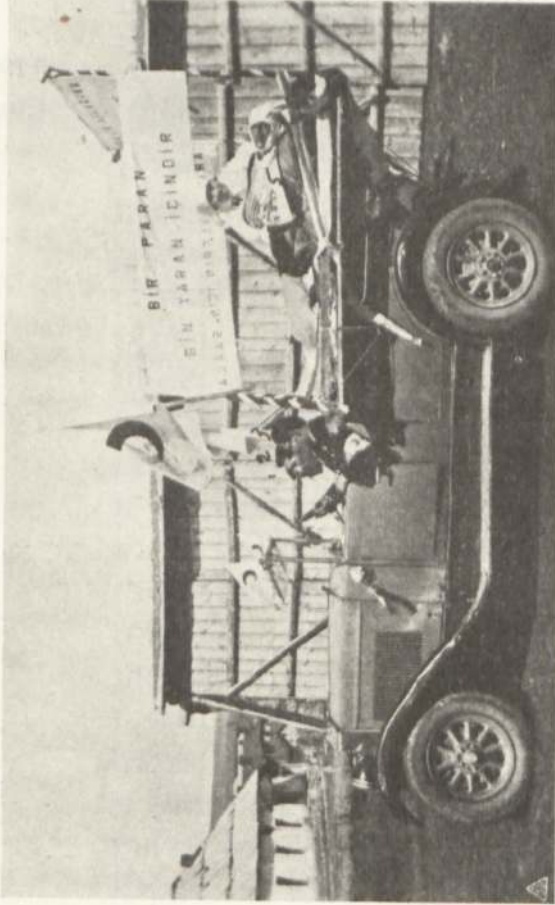
Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	2	5	8	15
Akciyer	0	2	3	5
Kâlp	0	2	1	3
İdrar yolu	0	2	0	2
Sinir	0	6	4	10
Göz	0	0	0	0
Kulak, buğaz, burun . .	0	0	0	0
Sıtma	7	12	10	29
Bağırsak	0	0	0	0
Bağırsak kurtları	0	0	0	0
Zatûrre.	1	4	3	8
Zatûlcenp.	0	2	2	4
Romatizma	0	7	5	12
Akciyer veremi.	0	0	0	0
Sair âza veremi	0	0	0	0
Firengi.	0	0	0	0
Belsoğukluğu	0	0	0	0
Kadın hastalıkları	0	12	0	12
Harici haetahklar	0	0	0	0
Sair hastahklar	0	0	0	0
Bronşit	10	20	24	54
Yekûn :	20	74	60	154

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZİN HESAP HULASALARI

İsmi	T a r i h i	Varidat Kuruş	İrsalât Kuruş	Sarfiyat Kuruş
Alaşehir	1/ 7/931 — 30/ 9/931	8,950	20,091	3163
Dinar	1/ 4/930 — 30/ 9/931	55,892		3,527
Simav	1/ 4/930 — 30/ 9/931	7,718		3,699
Yıldızeli	1/ 4/930 — 30/ 9/931	12,482		6,230
Tosya	1/10/929 — 30/ 9/931	28,825	40,800	49,561
Boyabat	1/ 9/929 — 30/ 9/931	30,318	41,115	6,817
Yalvaç	1/12/929 — 30/ 9/931	45,745	11,247	15,864
Uluburlu	1/ 1/930 — 30/ 9/931	29,244	21,000	5,605
Soma	1/ 7/931 — 30/ 9/931	3,250	14,000	81
Ş. Karaağaç	1/12/929 — 30/ 9/931	18,633	37,000	1,370
Akhisar	1/10/931 — 18/11/931	20,972	65,000	1,695
Elbistan	1/ 7/931 — 30/ 9/931	2,330		775
Elmalı	16/ 2/930 — 30/ 9/931	2,259	15,000	314
Alaiye	1/ 4/930 — 30/ 9/931	11,244	12,965	2,380
Burdur	1/ 7/931 — 30/ 9/931	35,405	24,254	21,835
Kütahya	1/ 4/930 — 30/ 9/931	135,453	39,155	60,729
Tefenni	1/ 2/930 — 30/ 9/931	8,284	6,000	2,060
Ş. Koçhisar	1/ 7/931 — 30/ 9/931	28,847		14,492
Bodrum	1/ 7/931 — 30/ 9/931	9,753		1,814
Bafra	1/ 7/931 — 30/ 9/931	20,980	40,000	15,429
Konya	1/ 7/931 — 30/ 9/931	54,078	128,760	57,054
Sinop	1/ 7/931 — 30/ 9/931	4,500	13,000	975
Emet	1/ 7/931 — 30/ 9/931	4,138	6,000	
Eğridir	1/ 1/930 — 30/ 9/931	5,533		235
Taşköprü	1/ 9/929 — 30/ 9/931	15,438	12,222	4,135
Adapazarı	1/ 4/931 — 30/ 9/931	203,917	78,117	41,536
Salihli	1/ 4/931 — 30/ 9/931	58,636	51,590	8,373

İsmi	T a r i h i	Varidat Kuruş	İrsalât Kuruş	Sarfiyat Kuruş
Turgutlu	1/ 7/930 — 31/12/931	50,609	16,301	11,028
Tavşanlı	1/ 4/930 — 30/ 9/931	24,274	235	3,049
Kırkağaç	1/ 4/930 — 30/ 9/931	16,705	15,000	8,925
Kastamonu	1/ 2/931 — 30/ 9/931	194,403	138,000	45,723
Bilecik	1/ 7/930 — 30/ 9/931	20,715		3,392
Bozüyük	1/ 7/930 — 30/ 9/931	16,629		3,600
Bursa	1/10/931 — 31/12/931	191,995	203,417	107,784
Bozkır	1/10/931 — 31/12/931	7,408	7,809	3,371
Polatlı	1/ 7/931 — 31/12/931	68,664	25,000	16,244
Kadirli	1/ 4/929 — 30/ 6/931	26,632	39,530	2,358
Haymana	1/ 7/930 — 31/12/931	32,330	10,000	3,075
Çubuk	1/ 7/930 — 31/12/931	540		325
Kalecik	1/ 4/931 — 31/12/931	5,875		3,420
Daday	1/10/931 — 31/12/931	7,190	10,061	1,001
Iğdır	1/ 7/931 — 30/ 9/931	9,937	9,610	327
Nusaybin	1/10/931 — 31/12/931	2,580	5,550	54
Silivri	1/ 7/931 — 30/11/931	8,116		
Beşiktaş	1/10/931 — 31/12/931	78,555	100,000	43,430
Çatalca	1/10/931 — 31/12/931	9,580	1,400	3,050
Keskin	1/ 7/931 — 31/12/931	16,810	8,826	3,343
Beyoğlu	1/10/931 — 31/12/931	811,621	650,000	353,777
Ayancık	1/10/931 — 31/12/931	2,851	33,000	399
Gümüşhacıköy	1/10/931 — 31/12/931	15,201	15,000	1,969
Susıgırlık	1/ 7/931 — 31/12/931	9,712	4,200	555
Tarsus	1/10/931 — 31/12/931	86,212	93,000	7,720
Ankara	1/ 1/931 — 30/ 6/931	474,767	448,000	269,087
Uzunköprü	1/10/931 — 31/12/931	9,828	8,700	1,987
Davas	1/10/931 — 31/12/931	5,480	5,460	20
Adana	1/10/931 — 31/12/931	305,646	376,296	145,484
Elaziz	1/10/931 — 31/12/931	129,426	75,600	109,256
Göynük	1/10/931 — 31/12/931	1,360		220

İsmi	T a r i h i	Varidat	İrsalât	Sarfiyat
		Kuruş	Kuruş	Kuruş
Acipayam	1/ 7/930 — 31/12/931	17,700	40,000	2,677
Tosya	1/10/931 — 31/12/931	6,895		788
Mucur	1/10/931 — 31/12/931	3,656		300
Cide	1/ 7/931 — 31/12/931	13,050		2,842
Bodrum	1/10/931 — 31/12/931	6,270	"	300
Sorgun	1/ 7/931 — 31/12/931	11,755	9,100	91
Trabzon	1/10/931 — 31/12/931	134,780	91,104	18,662
Kocaeli	1/10/931 — 31/12/931	37,727		23,554

Sarıkambiş Şubemizde zafer bayramı münasebetiyle
yapılan tezahürattan :

Sarıkamış Şubemizde zafer bayramı münasebeliyle
yapılan tezahürattan :

Yeni kitaplar

Yazı arkadaşlarımızdan Sinan oğlu Nüzhet Haşim Beyin Grek ve Romen mitolojisi namile intişar eden yeni bir eserini okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Ciddi eserler okumağa her vakitkinden ziyade muhtaç olduğumuz bir zamanda neşredilen bu eser ; alelumum klâsik asarda fakir olan milli kütüphanemizin büyük bir eksikliğini tamamlamıştır.

Nüzhet Haşim beyi muvaffakiyetinden dolayı tebrik ederken esasen pek muhtaç olan milli kütüphanemizi faideli kitaplarla zenginleştirecek ve entelküellerimizin okuma ihtiyacını tatmin edecek nafi eserleri kendisine has olan güzel uslubiyle lisânımıza nakletmesini rica eyleriz.

Ankara Vilâyeti

Ankara Vilâyetinde bir cevalân ismi altında Seyyah Selâhattin beyin yeni bir eseri çıktı. Memleketimizi tanımak için elimizde ihticaca Salih, kâfi bir eser yoktu. Selâhattin bey yalnız memleketimiz hakkında yazılmış eserleri okuyup onlardan bir hülâsa çıkarmak suretiyle değil bizzat görüp ve gördüklerini tetkik suretiyle yazmıştır.

Selâhattin beyden diğer vilâyetlerimiz hakkında da aynı tetkikatı yaparak vatanımızı bize tanıtabilecek eserler vücuda getirmesini bekleriz.

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER MECMUASI

ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Table des matières de la partie Turque

1. — Hygiène morale (Autosuggestion).
 2. — La Croix-Rouge Internationale et l'esprit de paix. (*Des Articles Fournis Aux Sociétés de la Croix-Rouge Par le Secrétariat de la Ligue des Sociétés de la Croix-Rouge*).
 3. — La lutte contre la tuberculose en Italie (*de la Revue Difesa Sociale*).
 4. — L'activité de la Croix-Rouge Polonaise (*du rapport de la Croix-Rouge Polonaise*).
 5. — Protection de la population civile contre la guerre chimique et le danger aérien (*Revue Internationale de la Croix-Rouge*).
 6. — La visibilité des avions en vol et le danger aérien (*Revue Internationale de la Croix-Rouge*).
 7. — Une organisation typique modèle de protection contre les gaz dans une Croix-Rouge (*Revue Internationale de la Croix-Rouge*).
 8. — La Commission Mixte Suisse contre la guerre aéro chimique (*idem*).
 9. — La question de la protection de la population civile au Congrès d'Hygiène Français (*idem*).
 10. — La défense aérienne de Turin (*idem*).
 11. — Les nouvelles du Croissant-Rouge.
 12. — Partie Française.
-

Table des matières de la Partie Française

1. — La nécessité de la morale.
 2. Suite du rapport présenté à l'Assemblée Générale du Croissant-Rouge.
 3. — Nouvelles du Croissant-Rouge.
-

Nécessité de la Morale

Une question que l'on peut se poser en parcourant un manuel d'Histoire Ancienne, c'est de se demander pourquoi toutes ces grandes civilisations du passé si puissantes à un moment donné, déclinerent-elles puis se perdirent-elles au point que si nous n'avions entre les mains des preuves indéniables de leurs existances passées, nous serions portés à les faire rentrer dans le domaine de la Mythologie.

En cherchant les causes de ces décadences, il en est une que l'on retrouve presque toujours et qui est primordiale: c'est le manque ou la dégénérescence de la morale.

De même lorsque l'on étudie la marche ascendante puis descendante de n'importe laquelle des civilisations qui nous ont précédées nous constaterons toujours les mêmes phases.

D'abord une période de progrès pendant laquelle une morale extrêmement stricte impose ses lois, puis parvenue au sommet de sa puissance et comme fatiguée d'une trop longue tension, la société relâche ses lois et se repose; ensuite comme prenant goût à ce relâchement l'accentue et même

le plus souvent abandonne sa morale, c'est alors qu'avec une rapidité vertigineuse, et souvent même malgré les tentatives de redressement le peuple s'efface.

A l'appui de cette idée on peut commencer par citer le plus symbolique des cas: celui de la chute de Babylone qui tomba au pouvoir de Cyrus lors d'une orgie à laquelle se livrait Balthazar; Orgie durant laquelle, pour punir ce roi de son impiété et de son immoralité. Dieu le prévient d'une manière prophétique qu'il serait puni. D'ailleurs comment ce roi aurait-il pu ne pas tomber, qui ayant sa ville assiégée se plongeait dans l'orgie au lieu d'être sur les remparts ainsi qu'il était de son devoir de le faire.

Cependant, nous préférons pour parvenir à nos fins, étudier des civilisations telles que celles de Rome et des Arabes, qui étant plus récentes nous seront relativement plus compréhensibles et sur les quelles nous avons des documents plus nombreux et moins fabuleux.

Voyons d'abord ce qui se passa chez les Romains, peuple qui posséda une si grande puissance et dont la civilisation a laissé des traces inaltérables jusqu'à nos jours.

Comment s'y prit pour acquerrir une si grande puissance ce peuple qui parti d'une petite ville de l'Italie finit par assujettir le monde ?

Ce petit peuple de montagnards qui vivait aux environs de Rome a une origine assez obscure, cependant les habitants de cette région se réunissent et bonne heure, forment des cités obéissent à des lois et solidement établis à l'intérieur ils songèrent bientôt à étendre leur domination au dehors.

Appliquant déjà sans la connaître cette définition qui dit que : « La Morale est la science qui donne les règles de conduite basée sur la connaissance du bien et du mal » ils savaient établir leurs lois. Il est à remarquer dit Montesquieu, que ce qui a le plus contribué à rendre les Romains maître du Monde, c'est qu'ayant combattu contre tous les peuples ils ont toujours renoncés à leurs usages sitôt qu'ils en ont trouvés de meilleurs.

A l'intérieur les fondateurs avaient également répartis les terres, ce qui avait eu pour résultat de donner une bonne armée, car chaque citoyen étant soldat chacun avait un égal intérêt à défendre ses terres.

Une remarque que l'on peut faire encore, c'est qu'un pays est toujours puissant quand on y observe les lois par passion plutôt que par la crainte : car alors le peuple entier agit comme

une seule faction ; si c'était le cas pour les Romains il n'en était de même pour tous les adversaires qu'ils eurent à combattre. Ceux-ci étaient pour la plupart ramolis par le vice et divisés par des luttes intestines et se trouvaient ainsi en état de perpétuelle faiblesse.

Les Romains profitaient toujours de cet état de choses et leur principe fut toujours de diviser leurs ennemis pour mieux les anéantir. Cette politique leur servit aussi bien pour les petites villes qu'ils eurent à combattre au début, que pour les puissances avec lesquelles ils furent en guerre par la suite.

Par exemple quand deux peuples étaient en guerre, les Romains ont toujours accordé leurs aide au plus faible. Certes les Romains étaient avides de gloire, mais l'amour de la gloire seule n'explique pas tant de générosité chez ce peuple en même temps si jaloux de sa puissance-là, encore ils trouvaient l'occasion belle, en profitant de sa faiblesse morale, de se débarrasser d'un rival possible.

La principale force de ce peuple fut son armée, mais encore prit-il toujours grand soins de la bien constituer, il ne suffisait pas seulement d'être citoyen pour en faire partie, il fallait même être riche, on évitait ainsi de voir dans l'armée des éléments du bas peuple dont la moralité douteuse eut sans doute eu une influence dé-

sastreuse sur le reste de l'armée ; de plus on ne craignait pour les soldats rien moins que l'oisiveté, aussi ceux d'entre eux qui n'étaient pas à la guerre étaient-ils obligés soit de faire l'exercice soit de travailler à une construction quelconque.

Dans cette première période de leur histoire les Romains sont pauvres et ne connaissent d'autre honorabilité et d'autre autorité que celles que donne la vertu et le courage.

C'est ainsi que dans leur lutte contre Carthage leur pauvreté leur fut plus utile que l'or à leur adversaire, car l'argent des Carthaginois d'épuisait ou devenait inutile, tandis que la vertu des Romains demeurait intacte.

Parmi les puissances qui eurent pu résister et même se rendre dangereuses aux Romains, on peut compter l'Égypte, mais là encore la corruption était telle, surtout chez les rois, et ceux-ci étaient tellement débauchés et cruels que la plupart du temps leurs sujets se mirent sous la protection de l'ennemi.

En somme on peut résumer la première partie de l'histoire Romaine, en disant : qu'étant eux-même extrêmement vertueux ils n'eurent à combattre que des peuples dissolus et sans morale.

Quand elle eut vaincu presque tous les peuples existants, qu'elle eut partout étendu sa domination et

qu'elle eut dans ces murs amassé les trésors du monde entier, la vie de Rome changea.

Des généraux tentèrent de s'ériger en dictateur, ce fut une secousse donnée à l'édifice des lois. Celles-ci perdirent leur rigidité et l'avarice reprenant ses droits les terres se partageaient au bénéfice de quelques citoyens.

Quand la cupidité met sa marque sur quelqu'un elle a tôt fait de le rendre insatiable. On vit alors le gouvernement, pour satisfaire son besoin d'argent, se donner le droit de succession sur les Princes Aliés, puis ce premier pas franchi se donner le droit de confiscation. Devant ces exemples, les magistrats ne se tinrent pas en reste, ils se mirent à leur tour à rendre la justice au poids de l'or.

Quand d'après une expression célèbre : « Athènes tomba parce que ses erreurs lui parurent si douces qu'elle ne voulut pas en guerir » les Romains en rapportèrent chez eux en même temps que le goût du luxe la philosophie d'Épicure ; cette morale qui avait causé la perte de Grèce devait être aussi la cause de la chute des Romains, car dès lors on vit augmenter le luxe et la paresse et par conséquent le nombre des pauvres. Ce goût du faste devait s'enraciner si profondément que quand Julien voulut revenir à la simplicité antique, on l'accusa d'oublier sa dignité.

Pour se maintenir le gouvernement devait rester en bons termes avec le peuple, aussi lui donna-t-il des représentations de théâtre et de cirque où il put assister aux sanglants combats des gladiateurs, ou encore au supplice de ceux que l'on donnait en pâture aux fauves. Ces spectacles sanguinaires ne furent pas sans rendre le peuple féroce et l'on vit des Empereurs tel Claude, pourtant d'une nature très doux devenir féroces sous l'influence de ces spectacles.

Jusqu'à l'Empire les citoyens avaient le droit de faire des lois, de rendre la justice et d'élire des magistrats ; quand ces droits lui furent ôtés il devint dangereux par ces révoltes, et la direction du gouvernements resta au Sénat ou plutôt à l'Empereur parce que les Sénateurs pour ne pas tomber en défaveur n'agirent plus que sous les ordres du Cesar. Le Sénat, dont les membres n'étaient plus occupés que par leurs débauches, perdit le respect qu'il avait inspiré jusqu'alors, du même coup son autorité tomba, dès lors le peuple qui ne craignait plus le pouvoir n'en voulut plus faire qu'à sa tête.

On put croire pourtant un moment sous Antoin, Trajan, Nerva, et Julien que sous l'influence d'une secte de Stoiciens qui s'y était introduite. Rome pouvait être Sauvée ; la discipline militaire fut renforcée le prestige de l'Empereur augmenta ; mais ceux qui vinrent ensuite au pouvoir recom-

mancèrent à ne vivre que pour leur plaisir, la discipline en fut relâchée, on ne vit plus que des horreurs, par exemple la place de l'Empereur fut mise aux enchères on vit aussi plusieurs Empereurs régner en même temps. De sortes que quand les Barbares se présentèrent à Rome ils ne trouvèrent rien qui put sérieusement leur résister.

Entre les nombreuses causes qui servirent à abaisser le niveau moral de Rome on peut encore en mentionner deux : les affranchis et les femmes.

A partir de la fin de la République les affranchissements augmentent. Les affranchis anciens esclaves sans aucune espèce de morale ne tardent pas à former une masse inposante dans le peuple et à y introduire la corruption; de plus comme il n'avaient aucun droit ils étaient toujours un danger pour la ville qu'ils menacent de révolte.

A aucun moment, dans l'Empire Romains, les femmes ne furent instruites, aussi quand sous les premiers Empereurs les lois et les coutumes leur donnèrent une certaine liberté, en profitèrent-elles pour se livrer à la débauche, à tel point que l'on est étonné de rencontrer dans les chroniques de l'époque les femmes des illustres personnages et même les impératrices se livrer sans retenue à la [plus basse] débauche. On peut se demander de quel exemple furent ces

femmes sur leurs enfants et sur une population qui commençait déjà à trouver la morale encombrante.

Ainsi ce grand Empire qui avait conquis le monde par la force de sa vertu, périt pour n'avoir pas su résister au vice.

Un autre fait de l'histoire, intéressant ce sujet, est l'évolution des Arabes.

Ce peuple ne commence à faire parler de lui qu'après Mohamet ; il ne formait pas avant ce qu'on peut appeler un peuple, divisé en tribus indépendantes les unes des autres il vivait retiré sur la presqu'île d'Arabie, protégé contre les invasions par les déserts et les mers qui l'environnent. Par la langue et par les coutumes il était homogène mais il était sans cesse déchiré par les luttes intestines que se livraient les chefs des différentes tribus qui étaient en rivalité, et aussi par les cultes religieux qu'ils pratiquaient. Vint le Prophète, ce qu'il fit pour ce peuple ce fut de lui donner un culte uniforme, des lois morales et la fierté de sa race. Dès lors avantagés par la décadence des peuples avoisinants, soit en Perse, soit chez les Romains il ne fut pas difficile à ces gens imbus de fanatisme et ayant une morale qui leur otait la peur de la mort, de vaincre et d'étendre leur domination ; mais cette union qui avait fait sa force ne devait pas durer et ne pouvait durer chez un peuple, qui habitué à une vie

rude allait se trouver brusquement en contact avec les civilisations décadentes de l'Europe. Ayant vaincu facilement leurs adversaires, ils ne prirent pas garde aux dangers qu'ils pouvaient encourir, ils voulurent élargir la limite de leur morale. Alors commence la vie fastueuse des Califes, ils préférèrent la joie de régner à celle gouverner, leur seul but désormais fut d'entasser des richesses, et pour pouvoir être tout entiers à leurs plaisirs ils négligèrent le pouvoir qu'ils laissèrent à des subalternes, qui jaloux et envieux eux-mêmes et ayant de plus les rennes entre les mains ne laissèrent échapper aucune occasion de prendre le pouvoir. Sous un tel gouvernement tout le monde voulait être chef, de plus la religion se fragmentant en sectes, ce fut le début de morcellement de l'Empire.

Les sciences il est vrai furent à l'honneur chez eux mais il est à remarquer qu'elles ne furent jamais que l'apanage d'une certaine classe, et que bien qu'elle fit de grands progrès durant la période de grandeur des Arabes, elle ne servit jamais aucune façon à faire progresser leur civilisation. Cet état de choses fit que la science qui doit être considérée comme un moyen de progrès ne servit qu'à leur perte puisque ceux qui s'en occupaient et qui se trouvaient avoir la possession du pouvoir n'en firent qu'une raison de plus pour se détacher de leurs sujets.

En somme les Arabes n'ont eu dès le début qu'une morale religieuse, qui leur fut imposée la plupart du temps et pour laquelle ils se sont enthousiasmés, mais quand cet enthousiasme décrut il n'y eut pas pour le remplacer des règles et des coutumes morales qui pussent alors les soutenir. Leur seul lien étant la religion il n'y eut pas non plus de sentiments patriotiques ; mais quand la religion se fragmenta en sectes ils furent alors autant d'ennemis que de sectes, et comme cela arrive le plus souvent ils ne relâchèrent pas leurs querelles intestines quand les ennemis de l'extérieur se présentèrent.

On peut voir par ces deux trop rapides aperçus le rôle joué par la morale dans l'avènement de la décadence des civilisations. On peut voir encore qu'une augmentation de civilisation peut être annulée par une augmentation de vices.

Certes, la morale seule ne peut pas toujours augmenter le puissance d'un état, car il faut alors compter sur des facteurs matériels, tels que le climat, la fertilité du sol, l'industrie... Mais ce qu'on peut dire sûrement, c'est qu'un peuple ne peut durer si il perd sa morale.

Nous avons vu qu'un peuple qui perd sa morale est condamné à la décadence, il semble aussi qu'arrivé à son apogée, enrichi et puissant ne pouvant ou ne pouvant plus réfréner

ses passions il soit condamné à devenir amoral.

N'y a-t-il pas ici un moyen pour empêcher cette chute ? A cette question nous répondrons oui :

Le facteur qui doit temperer le mal été longtemps la religion, des siècles durant, c'est elle qui imposa aux hommes sa morale et contraignit le vice.

Mais aujourd'hui elle même perd de sa force.

Cependant il faut à l'homme un idéal qui lui indique la voie vers laquelle il doit se diriger, car sans cela il vite fait de retomber dans ses erreurs naturelles.

Cet idéal chacun peut le trouver aujourd'hui dans l'idéal philanthropique que proposent les œuvres de la Croix-Rouge et du Croissant-Rouge.

Quel meilleur idéal proposer que celui que donne notre Société.

Ne faisant aucune distinction entre les races les nations et les religions elle dirige ainsi vers le plus haut idéal fraternité que l'on puisse concevoir.

Portant secours à tous et partout, venant en aide à tous les éprouvés, tâchant toujours d'alléger la souffrance, ce sont nos Sociétés qui adoucisent les maux de la guerre, ce sont elles que l'on trouve toujours les premières arrivées sur les lieux éprouvés par le malheur c'est encore à elles

que s'adressent ceux qui sont dans le malheur.

Ne se contentant pas d'alléger les souffrances imprévisibles nos Sociétés essaient encore de diminuer sinon d'anéantir celles à venir c'est ainsi qu'elles s'occupent en temps de paix des mesures à prendre pour protéger soldats et populations en temps de guerre.

Toujours prévoyantes elles s'occupent encore de former la jeunesse,

par des publications et des associations, persuadée que là encore son influence ne peut être qu'heureuse.

D'ailleurs la seule vue de l'activité des Croix et des Croissants-Rouges n'est elle pas d'un édifiant exemple d'entraide, d'abnégation et de fraternité et elles même ne posent-elles pas partout comme une barrière à la décadence.

Adnan H.

Tenbele iş buyur,
sana akıl öğretsin

Suite du rapport présente à l'assemblée Générale du Croissant-Rouge en date de mai 1931

CHAPITRE V

Partie financière

Nous soumettons à la Haute Assemblée Générale, pour examen et approbation les comptes définitifs et le bilan des opérations financières effectuées durant la période allant du 1er Juillet 1929 au 30 Juin 1930, appuyés des comptes y afférents et des explications qu'ils comportent, ainsi que le budget pour la période annuelle 1er Juillet 1931 — 30 Juin 1932.

Caisse. — L'existence en caisse est de Ltqs. 3.166 et 13 piastres auxquelles il y a lieu d'ajouter 1° Livres Turques or : 11.079,96 et 875 millions 2° Piastres argent 17.474 constituant les fonds de réserve, déposés dans une coffre spéciale à la Banque Ottomane à Galata et qui viennent d'être transférés dans une coffre spéciale louée à la Banque Agricole à Ankara.

Dépôts à échéance

<u>Ltqs.</u>	<u>Ptres.</u>	
288.900	—	A la Banque d'Affaires à Ankara.

294.250	—	A la Banque d'Affaires à Istanbul.
736.160	—	A la Banque Agricole à Ankara.
89.536	50	A la Banque Hypothécaires et des Orphelins à Ankara.
21.500	—	A la Banque Hypothécaires et des Orphelins à Ankara.
10.989	34	Au Mont de Piété.
<u>1,432.336</u>	<u>84</u>	Total

Sont également compris dans ces montants les intérêts que portent ces dépôts à 9 ⁰/₁₀, 7 1/2 ⁰/₁₀, 7 ⁰/₁₀ l'an.

Comptes Courants. — Notre avoir en comptes-courant dans les établissements financiers est ce suivant :

<u>Ltqs.</u>	<u>Ptres.</u>	
123.856	90	Banque d'Affaires à Ankara.
2.735	—	Banque d'Affaires à Istanbul.
91.638	12	Banque Agricole à Ankara.

3.322	82	Banque Hypothécaire et des Orphelins à Ankara.
4.706	—	Banque Hypothécaire et des Orphelins à İstanbul.
<u>226.258</u>	<u>84</u>	Total

Nous possédons également en compte-courant :

<u>Ltqs.</u>	<u>Ptrs.</u>	
9.468	45	Au compte « Change Sterling » à la Banque d'Affaires à Ankara.
7.999	41	Au compte « Change Sterling » à la Banque d'Affaires à İstanbul.
19.954	32	Au compte « Change Dollar » à la Banque d'Affaires à Ankara.
5.654	35	Au compte « Change Dollar » à la Banque d'Affaires à İstanbul.
<u>43.076</u>	<u>153</u>	Soit au total.

Ce montant qui représente la contre-valeur en Livres Turques, calculée au cours du change du jour où l'encaissement a eu lieu, provient du prix de vente des timbres de charité utilisés par nos Consulas, des dons en espèces reçus, de divers pays étrangers, est conservé en nature pour servir au règlement des achats éventuels à faire en Europe.

Biens immeubles. — La somme de Ltqs. 666.673,36 et 380 millimes

indiquée dans le bilan représente la valeur total des bâtiments et terrains appartenant à la Société.

Existences et créances diverses. — La somme de Ltqs. 447.271,36 et 57 millions représente, avec le reliquat des comptes-courants des Comités Centraux et des Succursales, le portefeuille des valeurs, la contre-valeur des effets à encaisser, du mobilier du Siège Central, du dépôt d'Eski-Chéhir (avec son atelier), des dépendances.

Eau minérale. — Nous vous soumettons en annexe au présent Rapport les frais d'exploitation de l'eau minérale, les prix d'achat des anciennes installations, des bouteilles, caisses, étiquettes et autres accessoires, s'élevant à Ltqs. 176.370,53 et 354 millimes, ainsi que les frais d'exploitation, jusqu'à la fin de la période qui nous occupe, des nouvelles installations, lesquels s'élèvent à Ltqs. 63.705,87 et 850 millimes, et, avec le débit de ce compte, le produit de vente de l'eau minérale, soit Ltqs. 92.970,19.

Les comptes définitifs ne pourront être établis et soumis à votre examen qu'après qu'on aura connu le résultat que donne le fonctionnement des susdites installations.

L'exploitation de l'eau minérale d'Ala-Chéhir n'ayant pu assurer aucun avantage à notre Société, il a été décidé de ne la plus continuer.

Comptes à liquider. — Les forma-

lités relatives à la liquidation des Ltqs. 27.587 figurant dans ce chapitre, suivent leur cours et sont sur le point d'être achevées.

Compte Créance sur matériaux à liquider. — Les Ltqs. 61.351,84 et 956 millimes figurant dans ce chapitre, représentent la contre valeur de la différence en moins relevée, par rapport aux écritures, dans la quantité du matériel et des objets transportés des dépôts de Tchiraghan au dépôt d'Eski-Chéhir.

Il est procédé également, au fur et à mesure, à la liquidation et à la compensation de ce compte.

Dettes à liquider. — Il sera procédé incessamment à la liquidation des Ltqs. 5.222,34 1/2 inscrites dans ce chapitre et qui représentent les dettes de la Société.

Existence en nature. — Des Ltqs. 771.034,99 et 124 millimes qui représentent la contre valeur total du stock emmagasiné dans le dépôt d'Eski-Chéhir, Ltqs. 121.856 et 632 millimes constituent la contre valeur des médicaments et des objets médicaux Ltqs. 57.295,63 et 821 millimes, celle des appareils chirurgicaux, Ltqs. 187.286,56 et 820 millimes celle du linge, Ltqs. 268.175,47 et 420 millions celle du stock de la section «Porcelaine» et Ltqs. 136.420,35 et 431 millimes celle de la section «Machines et Automobiles». Le matériel et les objets se trouvant dans cette dernière

section, dernièrement supprimée, ont été, au cours des exercices 1930-1931, transportés à la section «Porcelaine».

Compte Matériels divers. — Les Ltqs. 7.510,43 qui figurent dans le le bilan, sous cette rubrique, représentent la valeur des objets en réparation dans l'atelier du dépôts et celle des objets et matériaux remis, à charge de restitution, par différents dépôts.

Papiers à valeur nominale. — La contre valeur totale des reçus à valeur nominale est représentée par Ltqs. 1.724.400,61 et 875 millimes, à répartir comme suite : Reçus consignés dans le dépôt du Siège Central : Ltqs. 990.597,29 ; reçus détenus par les Comités Centraux et les Succursales, Ltqs. 733.808,32 et 875 millimes.

Du stock des timbres de charité, un lot d'une valeur de Ltqs. 1.349.528,46 est conservé dans le dépôt du Siège Central ; nos dépendances et quelques administrations et établissements officiels en détiennent pour Ltqs. 459.302,11 et 625 millimes. Les fouilles judiciaires représentent une valeur de Ltqs. 58.600,62. Ces feuilles sont imprimées en caractères arabes, cependant vu leur grande quantité et en égard à la tolérance que la loi ad hoc accorde en cette circonstance on continuera de les utiliser jusqu'à leur épuisement.

Les reçus à valeur fixe seront certainement libellés en nouveaux caractères.

Cartes à jouer. — La valeur totale du stock des cartes à jouer se trouvant dans les dépôt d'Ankara et d'Istanbul, est de Ltqs. 106.060,98 1/2.

Fonds de réserve. — Des Ltqs. 2,804.011,37 et 891 millimes qui constituent les fonds de réserve, Ltqs. 11.079,96 et 875 millimes sont représentées en or et Piastres 17.474 en argent, sont conservées en nature à leur prix de change. Le restant est indiqué dans les divers chapitres du Budget.

Matériel de réserve. — La contreleur totale du matériel de réserve est de Ltqs. 778.545,42 et 824 millimes ; de ce matériel un stock d'une valeur de Ltqs. 771.034,99 et 124 millimes est emmagasiné dans le dépôt d'Eski-Chéhir et le restant, soit Ltqs. 7510,43 et 700 millimes représente le total du compte « Crédeurs et Débiteurs ».

BUDGET : COMPTE DÉFINITIFS RECETTES RECETTES

Ainsi qu'il vous sera aisé de le constater par l'examen du relevé annexé au présent Rapport, nos recettes de l'année dernière, ont dépassé de Ltqs. 7.645,62 1/3 nos prévisions budgétaires qui étaient de Ltqs. 961.001 et se sont chiffrées par Ltqs. 968.646,62 1/2.

Bien que nos rentrées sur les cotisations, timbres de charité, produit du Jour des Fleurs, vente des imprimés judiciaires aient accusé des moins-values, le total des recettes a donné,

comme il vient d'être dit, une différence en plus de Ltqs. 7.645,66 1/2.

Contre (unité) marquée comme recettes afférentes aux années antérieures des dépendances, celles-ci ont réalisé Ltqs. 54.859,81 1/2.

Les comptes afférents aux cartes à jouer ont été établis conformément au règlement sur le Budget Général, et les recettes nettes, déduction faite du prix d'achat et d'autres frais, ont été de Ltqs. 118.567,15 1/2. Le prix d'achat et les frais ont absorbé Ltqs. 51.115,64 ; la contreleur du stock des cartes à jouer, transféré de la fin de cette période à la période suivante, est de Ltqs. 106.060,98 1/2.

Ainsi que cela a été exposé dans le chapitre spécial, en raison de la nouvelle installation, les comptes relatifs à l'eau minérale n'ont pu encore être définitivement établis.

DÉPENSES

Contre Ltqs. 40.000 figurent au chapitre 5 de la partie « Dépenses » du Budget, au titre de frais d'administration du Siège Central et de ses dépendances, ces mêmes frais ont atteint Ltqs. 92.473,46. La différence en plus de Ltqs. 52.473,46 provient de ce que nos Comités Centraux et Succursales, usant de la faculté que leur accorde l'art. 123 de notre Statut Organique, ont consacré les 40 % de leurs recettes aux frais administratifs et aux secours

locaux ; ces débours, d'ailleurs, ne dépassent pas la proportion prescrite.

Constructions et Installations. — La différence en plus de Ltqs. 85.024, 97 et 743 millimes indiquée au chapitre 10 de la partie « Dépenses » est motivée par les débours qui ont été faits en vertu de l'autorisation accordée par l'art. 12 du Règlement sur le Budget Général.

Secours et Assistance. — La différence en plus de Ltqs. 18.809,82 et 700 millions provient des débours effectués en vertu de l'autorisation accordée par l'art. 4 du Règlement sur le Budget Général et du fait que les dépendances ont réservé pour l'œuvre de secours les 40 % de leurs recettes.

Contre (unité) marquée aux chapitres 13 et 14 de la partie « Dépenses » au titre de frais administratifs des dépendances et de leurs débours en œuvre d'assistance, ces deux chapitres se sont chiffrés respectivement par Ltqs. 20.418,27 et 500 millimes et Ltqs. 9.937, 61 et 250 millimes.

Comptes définitif du matériel. — Durant cette période, les entrées dans e dépôts de la Société représentent une valeur de Ltqs. 120.840,20 et 808 millimes ; la valeur des sorties effectuées par ces mêmes dépôts est de Ltqs. 79.828,20 et 383 millimes, d'où les entrées accusent une différence en plus de Ltqs. 41.012 et 425 millimes.

BUDGET DE 1931 - 1932

Le Budget de 1931 - 1932 qui vient d'être soumis à l'approbation de l'Honorable Assemblée Générale, a été élaboré en tenant compte du mouvement des recettes et des dépenses des années antérieures et du résultat définitif donné par le dernier budget de 1930-1931.

Les recettes générales sont évaluées à Ltqs. 971.502 et les dépenses à Ltqs. 715.561.

Partie « Recettes ». — Les Ltqs. 100.000 indiquées dans le budget de 1930 - 31, au titre de « Dons reçus », ont été portées, avec majoration de Ltqs. 50.000, à Ltqs. 150.000. Contre Ltqs. 100.000, représentant le produit des cotisations, Ltqs. 50.000. Les recettes sur les timbres de charité et sur les feuilles judiciaires ont été évaluées à Ltqs. 120.000 contre Ltqs. 230.000 mises dans le budget de l'exercice dernier ; recettes sur les concerts, à Ltqs. 45.000 contre Ltqs. 50.000 ; recettes du Jour des Fleurs, à Ltqs. 14.000 contre Ltqs. 20.000 ; produit de la publication, pendant les jours fériés, du journal « Croissant-Rouge », à Ltqs. 4.500 contre Ltqs. 5.000 ; montant des secours accordés par les budgets des Administration Particulières et des Municipalités, Ltqs. 10.000 ; contre Ltqs. 20.000 ; produit de vente des peaux de mouton et des dîmes aumonières recueillies conjointement avec la Ligue Aéronautique et

la Société de la Protection de l'Enfance, Ltqs. 150.000 contre Ltqs. 175.000 ; produit des loyers des immeubles Ltqs. 8.000 contre Ltqs. 6.000 ; produit des intérêts sur dépôts d'argent, même montant que celui indiqué l'année dernière, à savoir Ltqs. 90.000 ; produit de vente Ltqs. 20.000 contre Ltqs. 30.000. Le produit des cartes à jouer qui avait été fixé à Ltqs. 170.000 dans le dernier budget, avec contre partie, dans le chapitre « Dépenses » des Ltqs. 70.000 représentent le prix d'achat et les frais accessoires de la gestion, il a été marqué dans le présent budget, en conformité avec l'article ad hoc du Règlement sur le Budget Général et d'après les données de l'expérience acquise, Ltqs. 150.000 comme recettes nettes. Pour l'eau minérale, contre Ltqs. 10.000 figurant dans le dernier budget, il a été marqué (unité) au chapitre des concessions éventuelles à accorder a notre Société par le Gouvernement; recettes diverses, marqué Ltqs. 30.000 contre Ltqs. 50.000 ; recettes extraordinaire subventions à recevoir du Gouvernement, marqué Ltqs. 110.000 contre Ltqs. 210.000 figurant au dernier budget.

Nous croyons, inspirés par l'expérience des années antérieures, avoir fixé avec autant de précision que possible, les recettes réalisables.

Chapitre «Dépenses». — Les Ltqs. 1.200 figurant au chapitre 1er Allocations et traitement du Siège Central »,

et qui représentent le montant de l'allocation à servir aux Conseiller-Légistes, ont été transférées au chapitre « Frais Généraux », d'où le total du 1er article du chapitre 1er a été fixé à Ltqs. 3.600.

L'art. 2 du même chapitre, relatif aux allocations à accorder aux diverses Sections du Siège Central, a été, avec une différence de Ltqs. 2.160 résultant de l'augmentation accordée à certains agents, par application du Règlement sur le Personnel, fixée à Ltqs. 47.940. De ce même chapitre, l'art. 3 relatif aux appointements du Corps de l'Inspection, a été maintenu tel quel, à savoir à Ltqs. 12.600 ; l'art. 4, relatif aux rétributions du personnel subalterne, porte une réduction de Ltqs. 760. L'art. 1er du chapitre II, sur les appointements du personnel préposé au Dépôt d'Eski-Chéhir, a été arrêté à Ltqs. 21.000, avec réduction de Ltqs. 3.000. Cette réduction est motivée par la suppression de la section « Machines » dont le chef, ainsi que le sous-chef d'un autre section, ont été licenciés et par l'octroi d'une augmentation mensuelle de Ltqs. 25 à un agent. De ce même chapitre, l'art. 2 relatif aux rétributions des employés et des ouvriers permanents a été, avec réduction de Ltqs. 2.940, fixé à Ltqs. 9.600 contre Ltqs. 12.000, inscrites l'année dernière. Chapitre 3, art. 1er de la rubrique «Divers du Siège Central», marqué Ltqs. 4.500 au lieu de Ltqs. 5.000 ; chapitre «Eclairage et

Chauffage», fixé à Ltqs. 3.500 contre Ltqs. 4.000 indiquées dans le dernier budget. L'art. 1er, rubrique «Divers», chapitre 4 «Dépôt d'Eski-Chéhir» de cette partie a été maintenu tel quel, à savoir à Ltqs. 5.000 ; l'art. 2, rubrique «Eclairage et Chauffage», maintenu également, comme l'année précédente, à Ltqs. 1.200 ; l'art. 3, rubrique «Moyens de transport», arrêté, avec réduction de Ltqs. 500, à Ltqs. 2.000 Chapitre 5 de la même partie, rubrique «Corps d'Inspection», maintenu tel quel, à savoir à Ltqs. 12.000 ; au chapitre 6, rubrique «Frais administratifs des dépendances», Ltqs. 90.000 contre Ltqs. 100.000 ; chapitre 7 «Frais administratifs des dépendances, afférents aux années antérieures, Ltqs. 8.000, contre Ltqs. 10.000. Chapitre 8 «Frais Généraux», à l'art. 1er sur assurance mobilier et matériel, Ltqs. 6.500 contre Ltqs. 7.500, à l'art. 2, sur assurance et impôts biens immobiliers Ltqs. 5.000 contre Ltqs. 6.500 ; à l'art. 3 «Assurance et impôts du personnel» Ltqs. 14.000 contre Ltqs. 17.000 ; l'article 4 «Fournitures de bureau et Imprimés» maintenu tel quel, à savoir à Ltqs. 5.000 ; à l'art. 5 «Frais de route», Ltqs. 1.500 contre Ltqs. 2.000 ; l'article 6 «Postes et Tétégraphes», maintenu tel quel, à savoir à Ltqs. 1.500 ; l'art. 7 «Transports», maintenu tel quel, à savoir à Ltqs. 2.500 ; à l'art. 8 «Habillement», Ltqs. 1.500 contre Ltqs. 2.000, art. 9, «Destruction mobilier», Ltqs. 3.000 contre Ltqs. 5.000 ; art. 10 «Gra-

tifications et Indemnités», Ltqs. 2.500 contre Ltqs. 5.000 ; art. 11 «Recettes pour membres, médailles, fleurs», Ltqs. 2.000 contre Ltqs. 5.000 ; art. 12 «Frais d'impression des Timbres et des Feuilles judiciaires», Ltqs. 10.000 contre Ltqs. 30.000 ; à l'art. 13 «Reçus à valeur fixe» Ltqs. 2.500 contre Ltqs. 5.000 ; à l'art. 14 «Dépenses Hors Budget», Ltqs. 3.000 contre Ltqs. 5.000. Les Ltqs. 1.200, transférées de de l'art. «Allocation» ont été réduites à Ltqs. 1.000 et inscrites, en un article, sous la rubrique «Frais judiciaires et Honoraires d'avocats».

Au chapitre 9 «Appointment et frais de l'Ecole d'Infirmières», partie 4 des «Frais Divers», Ltqs. 38.400 contre Ltqs. 38.680 ; au chapitre 10, «Frais de publication, Revue. Propagande. Traduction», Ltqs. 10.000 contre Ltqs. 11.000 ; au chapitre 11 «Assistance à la Ligue International de la Croix-Rouge», même montant que l'année passés, à savoir Ltqs. 3.000 ; au chapitre 12 «Frais de la Conférence Internationale de la Croix-Rouge», Ltqs. 5.000 contre Ltqs. 12.000 ; au chapitre 13 «Achat et Fabrication matériel», Ltqs. 200.000 contre Ltqs. 300.000 ; au chapitre 14 «Construction, Installations, Réparations» ; au chapitre 15 «Frais du Journal du Croissant-Rouge», même montant que l'année passée, à savoir Ltqs. 3.500 ; au chapitre 16 «Frais Concessions à accorder par le Gouvernement», marqué (unité).

Au chapitre 17 «Secours et Assistance» de la partie 5, Ltqs. 150.000 contre Ltqs. 100.000; au chapitre 18 «Secours à accorder par les Dépense» Ltqs. 4.000 contre Ltqs. 6.000.

En somme, nous soumettons à l'approbation et à la ratification de votre Haute Assemblée, un montant de Ltqs. 715.561 qui représente le total des dépenses générales prévues.

F I N

Nouvelle du Croissant - Rouge

Les Elections du Centre de Fasta et de la Succursale de Soğut ont été approuvées.

*
* *

Les budgets des Succursales de Boyagat, Taşkoprü et Savur ont été approuvés.

*
* *

A la suite de sa requête, il a été décidé de faire faire une jambe de bois à Seyit oğlu Osman qui perdit la sienne durant la Guerre Générale et qui se trouve dans l'impossibilité de subvenir aux besoins de sa famille.

*
* *

Il a été décidé de donner à notre Centre d'Adana pour qu'ils soient distribués aux pauvres de cette ville, les effets non employés provenant de la distribution faite aux victimes des inondations du Ceyhan.

*
* *

Sur la demande télégraphique de notre Centre d'Andrinople il a été décidé d'envoyer pour les victimes des

inondations de cette ville 2000 Ltqs. qui seront distribuées de la manière la plus équitable par une commission précidée par le Préfet d'Andrinople et formée des Membres de la Municipalité et de la Chambre de Commerce.

*
* *

Sur la requête de notre Ambassade du Hedjaz demandant 75 Ltgs. pour le rapatriement de quatre de nos anciens prisonniers de guerre dont l'un se trouve être père de famille ; il a été décidé d'envoyer la somme demandée pour aider au rapatriement des-dits prisonniers.

*
* *

Suivant la lettre de notre Succursale de Maraş, relatant la nécessité de fonder un Comité des Dames du Croissant-Rouge en cette ville ; il a été décidé que le Centre de Maraş serait chargé de procéder à la formation d'un tel Comité.

*
* *

Il a été décidé d'accorder sur sa demande, à la Société de la Lutte

contre la Tuberculose, pour qu'ils soient employés dans le Sanatorium qui doit être fondé à Erenköy, les effets suivants, qui se trouvaient dans notre dépôt d'Eski-Chéhir :

Tuyaux de fer galvanisé	1050 mèt.
Robinetts pour radiateurs	40
Radiateurs	42
Chaudière	1

* *

Il a été décidé d'accorder une aide pécunière de 100 Ltqs. à la Société des Invalides de Guerre de Smyne.

* *

Il a été décidé sur sa requête d'accorder

à Hassan Ağa du Village de Suleyma-niye de Buldan, qui se trouvait dans une grande misère, une somme de 100 Ltqs. pour lui permettre de subvenir à ses besoins.

* *

A la suite d'une maladie qui attaqua ses vignes cette année, la population s'étant trouvé dans une grande misère, il a été décidé de lui accorder une somme de 500 Ltqs. qui sera distribuée de la façon la plus équitable par une commission présidée par le Sous-Préfet d'Urla et composée des Membres de notre Société de la Municipalité et de la Chambre de Commerce.

La mort du Général Pau

et de

Monsieur G. L. Berry

Nous avons la vive douleur de faire part à nos lecteurs des lourdes pertes que viennent d'éprouver nos sociétés par la mort du Général Pau Président du Comité Central de la Croix-Rouge Française et vice Président du Conseil des Gouverneurs de la Ligue des Sociétés de la Croix-Rouge et de Monsieur Gordon L. Berry Secrétaire Général de la Ligue.

Le Général Pau naquit en 1948, après une glorieuse carrière dans l'armée il accepta en 1918 la Présidence de la Société de secours aux Blessés Militaires, puis lors de la réunion de cette Société avec l'Association des Dames Françaises et de l'Union des Dames de France il fut appelé à présider la Croix-Rouge Française, Présidence qu'il conserva jusqu'à ce que la mort vint le ravir.

Joignant à une grande fermeté, une rare intelligence et une grande bonté, il mourut le 25 Janvier 1932 après avoir toute sa vie consacré son activité à son pays et au bien.

Monsieur Gordon L. Berry naquit en 1884 entre en fonctions le 22 Novembre 1931 on espérait beaucoup de sa grande expérience et de sa bonté. Quand une maladie vint le surprendre, malgré l'intervention des médecins qui donnèrent un moment d'espoir, la mort vint le ravir enlevant trop tôt à l'humanité une grande intelligence et une belle âme.

La Société du Croissant-Rouge Turc vivement touchée par ces pertes présente aux Sociétés de la Croix-Rouge Française et à la Ligue ses plus sincères condoléances.

Statistique du dispensaire « KARŞIYAKA » du Comité
du Croissant - Rouge Turc de Smyrne

Decembre 1931

	Enfants:	Femmes:	Hommes:	Total:
1 — Maladies de l'estomac	15	19	3	37
2 — „ des poumons	16	21	9	46
3 — „ du coeur	0	3	4	7
4 — „ des voies urinaires	0	6	3	9
5 — „ des nerfs	0	9	2	11
6 — „ des yeux	1	2	0	3
7 — Maladies des oreilles et du larynx	4	9	3	16
8 — Malaria	9	14	6	29
9 — Maladies de l'intestins	0	0	0	0
10 — Pneumonie	2	1	0	3
11 — Pleuresie	0	1	0	1
12 — Rhumatismes	0	2	1	3
13 — Tuberculose pulmonaire	0	2	2	4
14 — „ autres organes	0	0	0	0
15 — Syphilis	0	0	0	0
16 — Blénnorrhagie	0	0	0	0
17 — Maladies des organes génitaux de la femmes	0	3	0	3
18 — Maladies externes	4	1	6	11
19 — „ diverse	2	7	2	11
20 — „ des vers intestinaux	2	0	0	2
21 — Maladie des peaux	0	0	0	0
22 — Bronchite	8	19	4	31
Total	63	119	45	227

Tableau de Statistique hygiénique du dispensaire
 «IKİTCHECHMELİK» du Comité du Croissant - Rouge
 Turc de Smyrne
Decembre 1931

	<u>Femmes :</u>	<u>Hommes :</u>	<u>Total :</u>
1 — Maladies de l'estomac	27	9	36
2 — „ de la Diabete	22	26	48
3 — „ du coeur	13	15	27
4 — „ des voies urinaires	6	4	10
5 — „ des nerfs	22	10	32
6 — „ de circulation	4	7	11
7 — „ du Bronchite	12	15	27
8 — „ des yeux	29	33	62
9 — „ de la Diarrhée et l'Panterite	23	10	33
10 — „ l'appendisite	0	1	1
11 — Malaria	211	321	532
12 — Grippe	61	71	132
13 — Pneumonie	11	18	29
14 — Pleuresie	6	2	8
15 — Tuberculose pulmonaire	15	10	25
16 — „ des autres organes	6	5	11
17 — Rhumatismes	22	26	48
18 — Du foi et de la bile	4	3	7
19 — Faiblesse congenitale	1	0	1
20 — Nephrite	1	3	4
21 — Divers	79	109	188
22 — Vieillesse	0	2	2
23 — La coqueluche	5	7	12
24 — La cancer	1	0	1
25 — La sphilis	0	2	2
Total	562	684	1246

Statistique du dispensaire « KARCHIYAKA » du Comité
du Croissant - Rouge Turc de Smyrne

Janvier 1932

	Enfants :	Femmes :	Hommes :	Total :
1 — Maladies de l'estomac	2	5	8	15
2 — „ des poumons	0	2	3	5
3 — „ du cœur	0	2	1	3
4 — „ des voies urinaires	0	2	0	2
5 — „ des nerfs	0	6	4	10
6 — „ des yeux	0	0	0	0
7 — Maladies des oreilles et du larynx	0	0	0	0
8 — Malaria	7	12	10	29
9 — Maladies des intestins	0	0	0	0
10 — Pneumonie	1	4	3	8
11 — Pleurésie	0	2	2	4
12 — Rhumatismes	0	7	5	12
13 — Tuberculose pulmonaire	0	0	0	0
14 — „ des autres organes	0	0	0	0
15 — Syphilis	0	0	0	0
16 — Blénnorrhagie	0	0	0	0
17 — Maladies des organes génitaux de la femmes	0	12	0	12
18 — Maladies externes	0	0	0	0
19 — „ diverses	0	0	0	0
20 — „ des vers intestinaux	0	0	0	0
21 — Bronchite	10	20	24	54
Total	20	74	60	154

Tableau de Statistique hygiénique du dispensaire
 « İKİTCHECHMELİK » du Comité du Croissant - Rouge
 Turc de Smyrne

Janvier 1932

	Femmes :	Hommes :	Total.
1 — Maladies de l'estomac . . .	16	14	30
2 — Bronchites	68	70	138
3 — Maladies du coeur	24	21	45
4 — „ des voies urinaires . .	2	4	6
5 — „ des nerfs	37	15	52
6 — „ de : voies circulatoires .	4	6	10
7 — „ des peaux	8	12	20
8 — Appendicite	0	2	2
9 — Maladies du foie et de la bile.	0	4	4
10 — Diarrhée et antérite	7	11	18
11 — Malaria	137	66	213
12 — Grippe	126	119	245
13 — Pneumonie	19	22	41
14 — Pleurésie	9	6	15
15 — Tuberculose pulmonaire . .	19	17	36
16 — „ des autres organes .	7	8	15
17 — Rhumatismes	57	32	89
18 — Néphrite	2	4	6
19 — Maladies diverses	19	23	42
20 — Coqueluche	2	3	5
Total	578	458	1036

Hilâli ahmer Afyonkarahisar Maden suyu

Menbânda doğrudan doğruya en asrî makinelerle ve bir mütehassıs tabibin nezareti daimesi altında istihsal ve şişelere imla edilmektedir. İştirak ettiği bil'umum sergilerde altın madalya ve takdirnameler kazanmıştır. Terkibi itibariyle: mide, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında te'sirâtı şifaiyesi vardır. Sofrasında daima karahisar

Madensuyu bulunduranlar bu gibi hastalıklara tutulmaktan varestede kalırlar.

Afyonkarahisar Madensuyu

Maden sularının en lezzetlisi ve en şifalıdır.

Hasılâtı Hilâli ahmer Cemiyetine aittir.

Bilûmum eczahane ve bakkaliye mağazalarında satılır.

VATANDAŞ

“Havacılık,, ve “Spor,, Mecmuasını oku. Hem tenevvür edersin hem de yurdunun müdafaasına hâdim faideli bir kuruluşa yardım etmiş olursun.